

Frederi Mistral

La Genèsi

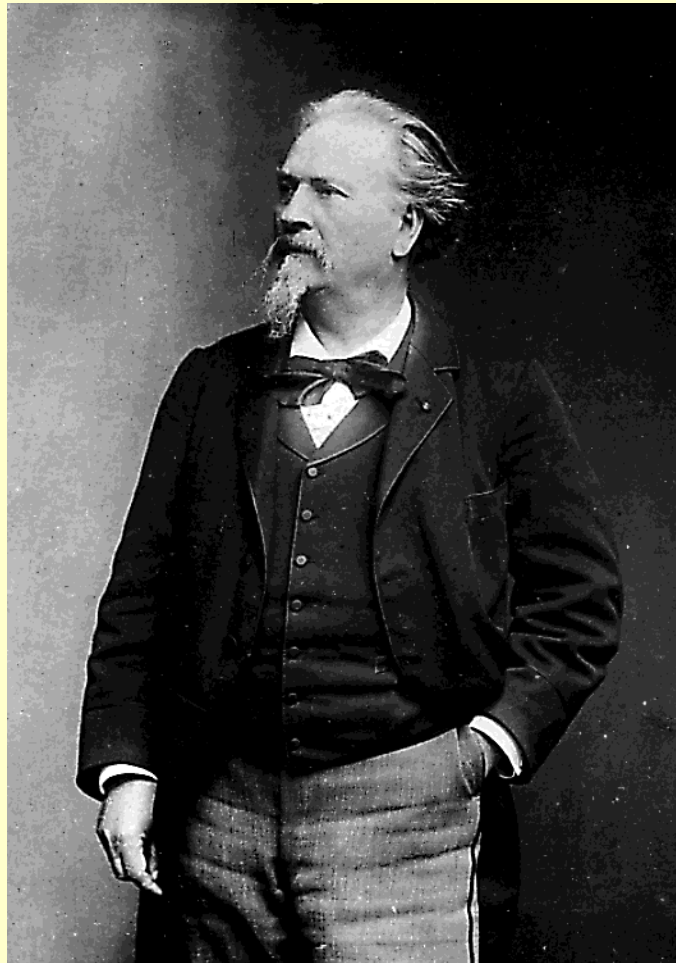

C.I.E.L. d'Oc

Centre International de l'Écrit en Langue d'Oc

3 Place Joffre, 13130 Berre L'Étang

<http://www.lpl.univ-aix.fr/guests/ciel/>

La Genèsi

AVANS-PREPAUS

La grand coumparitudo de la vido biblico e de sa lengo pastouralo em' aquelo di pastre e gardian de Prouvènço, i'a long-tèms que nous avien douna idèio e goust de tradurre en prouvençau lou libre de la Genèsi.

Veici coumpli aquéu pres-fa. Gràci au tèste de la Vulgato, qu'espandissèn à dre de nosto traducioun, lou leitour poudra vèire qu'avèn sarra de noste miés lou latin de sant Jirome, en lou revirant mot pèr mot e ié gardant si biais de fraso - que retrason, éli peréu, lou cepoun de Mouïse, qu'es l'ebriéu óuriginau.

La parladuro simplo de l'Escrituro Santo, retipado au lengage de nòsti païsan, mostro, miés que rèn autre, la drecho parentèlo dóu latin populàri emé lou parla famihié de la Provincia Romana, encaro viéu à travès de champ.

La versioun que dounan eici, es la proumièro que s'es facho en dialèite felibren o prouvençau mouderne. Quant i traslat que podon se n'èstre fa pèr tèms dins nosto vièio lengo, veici ço que nous escriguè l'egrègi roumanisto Camihe Chabaneau:

Il n'existe à ma connaissance d'autre traduction de la Genèse en vieux provençal que celle qui se trouve en tête du ms. 2426 de la Bibl. Nationale, lequel figure à l'Appendice de mes Biographies des Troubadours, p. 193, col. 1, 2° article.

Dans un autre ms. de la B. N., le n° 6261, il y a sous le titre de Genesi, un abrégé de la Bible, mêlé de récits légendaires, qui se retrouve dans le ms. A de la Bibl. Ste-Geneviève, et dont une version catalane a été publiée par Amer en 1873 sous le titre de Genesi de Scriptura, et une version gasconne par Lespy et Raymond en 1876 sous le titre de Récits d'Histoire Sainte en Béarnais. Cette dernière est incomplète.

Les éditeurs l'ont fait suivre de lapartie correspondante (seulement) du texte provençal.

Ils auraient dû donner celui-ci en entier. Je leur ai dans le temps reproché de ne l'avoir pas fait. Les mêmes lacunes se trouvent ainsi dans la seconde comme dans la première partie de leur édition. Le texte provençal (qui est celui de la Bibl. Ste-Geneviève) est particulièrement intéressant pour vous, car il a les caractères dialectaux de la Provence propre.

Dans aucun manuscrit des Bibles Vaudoises, dont le plus ancien (XIVe s.) est à Carpentras, non plus que dans la version albigeoise de Lyon, la Genèse ne figure. On n'y trouve de l'Ancien Testament, que le Cantique des Cantiques et les Livres Sapientiaux. Il a dû y avoir pourtant une version vaudoise de la Genèse, car un ms. de Cambridge a conservé les neuf premiers chapitres d'une traduction de ce premier livre de la Bible, avec d'autres textes vaudois.

Il me tarde de pouvoir lire la vôtre en entier. Les chapitres que vous en donnez chaque année dans l'Armana prouvençau me l'ont fait souhaiter depuis longtemps. Je suis heureux d'apprendre que mon vœu va bientôt se réaliser.

Mai se la lengo di felibre n'avié pas, avans la nostro, fourni enjusquo à vuei uno versioun de la Genèsi, fau dire que lou libre sant es esta parafrasa, e magnificamen, en proso prouvençalo pèr Don Savié de Fourviero dins li supèrbi counferènci que, de 1890 à 1895, éu dounè au pople de Marsiho dins la glèiso de Sant Laurèns (1).

Au poun de visto populàri es peréu interessant de signala li cantadis e recitadis prouvençau que, souto lou noum d'Obro, se disien dins li Jutarié de Prouvènço e de Lengadò, pèr ensigna e celebra entre Jusiòu, li jour de fèsto, lis óurigino d'Israèl.

Aquéli cant tradiciounau soun esta publica 'n partido dins uno broucadureto: Chansons hébraïco-provençales des Juifs Comtadins réunies et transcrites par E. Sabatier (Nimes, libr. Catelan, 1874) e dins aquest librihoun: Poésies hébraïco-provençales du rituel israélite Comtadin, traduites et transcrites par S. M. Dom Pedro II d'Alcantara, empereur du Brésil (Avignoun, empr. Sequin, 1891).

Di sinagogo de Carpentras, d'Avignoun, de Cavaïoun, de L'Ilo e àutri vilo, aquéli raganello, tirado de la Biblo, s'èron entracho meme dins li famiho crestiano, coume aquesto que s'atrovo dins La Haggada, libre rabinen:

1. LA CREACIOUN DÓU MOUNDE, 2 tome in-8°, LI PATRIARCHO, 3 tome in-8 (Avignoun, empr. Aubanel).

Demando. - Quau saup ço qu'es un ?

Responso. - Iéu. Un es noste Diéu, que règno dins lou cèu e sus la terro.

D. - Quau saup ço qu'es dous ?

R. - Iéu. Dous es li taulo de la Lèi.

D. - Tres ?
 R. - Es li patriarcho, Abraham, Isa e Jacob.
 D. - Quatre ?
 R. - Es nòsti maire Saro, Rebèco, Rachèu e Lia.
 D.- Cinq ?
 R. - Es li cinq libre de Mose, lou Pentatèuque, nosto lèi,
 D. - Sièis ?
 R. - Li sièis libre de la Mischna (coumentàri dóu Pentatèuque).
 D. - Sèt?
 R. - Li sèt jour de la semana.
 D. - Vue ?
 R. - Li vue jour d'avans la Circouncisioun.
 D. - Nòu ?
 R. - Li mes di femo prens.
 D. - Dèss ?
 R. - Li coumandamen de Diéu.
 D. - Voungé ?
 R. -Li voungé estello (dóu soungé de Jòusè).
 D. - Douge ?
 R. - Li douge tribu d'Israèl.
 D. - Trege ?
 R. - Li trege atribut de Diéu.

Acò, qu'apellon en Prouvènço l'Ouresoun de reculoun, s'èro adouba de longo toco à la guiso di Crestian, e veici coume nòsti maire nous l'aprenien quand erian pichot:

- Moun bèl ange, quau fai un ?

- Un fai lou noum de Jèsu-Crist:

Que toujours e pertout soun noum sié benesi !

- Moun bèl ange, quau fai dous

-Dous, fai li taULO de Mose;

Un fai lou noum de Jèsu-Crist:

Que toujours e pertout soun noum sié benesi

- Moun bèl ange, quau fai tres ?

- Tres, fai li tres patriarcho;

Dous fai li tauilo de Mose,

Un es lou noum de Jèsu-Crist:

Que toujours e pertout soun noum sié benesi !

- Moun bèl ange, quau fai quatre ?

- Quatre, es li quatre evangelisto de Diéu,

Siegue sant Lu, sant Jan, sant Marc e sant Matiéu; tres, etc.

- Moun bèl ange, quau fai cinq ?

- Cinq, fai li cinq plago de Jèsu, etc.

- Moun bèl ange, quau fai sièis ?

- Sièis, fai li sièis lampod'argènt

En glèiso de Jerusalèn, etc.

- Moun bèl ange, quau fai sèt ?

- Sèt, fai li sèt doulour de la Maire de Diéu, etc.

- Moun bèl ange, quau fai vue ?

- Vue, fai li vue milo vierge, etc.

- Moun bèl ange, quau fai nòu ?

- Nòu, fai li nòu milo baroun, etc.

- Moun bèl ange, quau fai dèss ?

- Dèss, fai li dèss coumandamen de l'èr, etc.

- Moun bèl ange, quau fai vounge ?

- Vounge, es li vounge raïoun de la luno, etc.

- Moun bèl ange, quau fai douge ?

- Douge, es li douge raïoun dóu soulèu;

Voungé, es li voungé raïoun de la luno;

Dès, es li dès coumandamen de l'èr;

Nòu, es li nòu milo baroun;

Vue, es li vue milo vierge;

Sèt, es li sèt doulour de la Maire de Diéu;

Sièis, es li sièis lampo d'argènt;

Cinq, es li cinq plago de Jèsu;

Quatre, li quatre evangelisto de Diéu,

Tres, li tres patriarcho;

Dous, li taULO de Mose;

Un es lou noum de Jèsu-Crist: Que toujour e pertout soun noum sié benes; !

- Moun bèl ange, quau fai trege ?

-Trege noun se pòu noumbra:

Retiro-te, gros Satana!

E diguen un Pater, un Ave-Maria

Que nous es tant recoumanda.

Aquelo espèci de preguiero, couneigudo dins d'àutri païs (en Catalougno, Sardegno, Sicilo, etc.) souto lou noum di DOUGE PARAULO, es estado estudiado en particulié pèr M. Stanislao Prato dins soun Studio delle tradizioni popolari (Palermo-Torino). Se i'atribuïs la vertu d'escarta li tentacioun, de faire counverti li pecadou à l'ouro de la mort e, en Sardegno, d'esvarta lou marrit tèms.

Basto, coume curiosita se rapourtant à la Genèsi e i recit dóu Pentatèuque, menciounaren, à titre de galejado poupulàri, lou Sermoun di Jusiðu, tau que se declamavo pèr tèms à Carpentras e que coumenço coume eiçò:

“Aïn ! Aïn ! Aïn ! Aïn ! (1) saloun malarèn, la pas siegue emé vautre! Despièi lou coumençamen dóu alan (2), nàutri avèn toujours regna: sian davans li malarin (3), li mounarco e li prince; es de nautre qu’an tira li rèi e li famous poutentat. Mai quand lou Segnour Diéu de nòsti paire e de nòsti predecessour se vouguè chausi un pople, pèr lou recounèisse, l’ama e lou servi, que faguè ? sounè Abraham e ié diguè: Ouraan! Ouraan! vène eiça, etc. ” Se trovo tout au long dins l’ARMANA PROUVENÇAU de 1875.

-
1. Aïn atencioun.
 2. Alan, mounde.
 3. Malarin, pouderaus.

CHAPITRE I

La creacioun dóu mounde.

1. Au coumençamen, Diéu creè lou cèu e la terro.
2. Mai la terro èro vano e vuejo, e li tenèbro èron sus la fàci de l’abime, e l’Esperit de Diéu vanegavo sus lis aigo.
3. E Diéu diguè: “Que se fague la lumiero !” E la lumiero fuguè facho.
4. E la lumiero, Diéu veguè qu’èro bono. E separè la lumiero di tenèbro.
5. E apelè la lumiero Jour, e li tenèbro Niue. E ‘mé lou vèspre e lou matin, acò faguè un jour.
6. Diéu diguè mai: “Que se fague un fiermamen au mitan dis aigo, e que separe lis aigo d’emé lis aigo. ”
7. E faguè Diéu lou fiermamen, e desseparè lis aigo qu’èron souto lou fiermamen d’aquéli qu’èron sus lou fiermamen. E ansin faguè fa.
8. E Diéu noumè lou fiermamen: Cèu. E ‘mé lou vèspre e lou matin, acò faguè lou

segound jour.

9. Mai Diéu diguè: “Que s’acampon lis aigo, que soun souto lou cèu, tóuti en un rode, e que lou secan parèigue.” E ansin fuguè fa.

10. E Diéu noumè lou secan: Terro; e lis acamp dis aigo, lis apelè: Mar. E Diéu veguè qu’acò ‘ro bon.

11. E diguè: “Que la terro jite d’erbo verdejanto e pourtant semenço, emé d’aubre fruchau pourtant de fru segound sa meno, que sa semenço fugue en éli sus la terro.” E ansin fuguè fa.

10. E la terro pourtè d’erbo verdejanto e fasènt, meno pèr meno, sa semenço, emé d’aubre fruchau, aguènt chascun soun semen segound soun espèci. E Diéu veguè qu’acò ‘ro bon.

13. E ‘mé lou vèspre e lou matin, acò faguè lou tresen jour.

14. Mai Diéu diguè: “Que se fague de lumenàri dins lou fiermamen dóu cèu, e que separon lou jour d’émé la niue, e que marcon li tèms e li jour e lis an;

15. E que lusigon dins lou fiermamen dóu cèu e iluminon la terro.” E ansin fuguè fa.

16. E Diéu faguè dous lumenàri grand: un lumenàri maje, pèr que presidèsse au jour, em’un lumenàri mendre, que presidèsse à la niue; emé pièi lis estello,

17. Que pausè dins lou fiermamen dóu cèu, pèr que lusiguèsson sus la terro

18. E presidèsson au jour em’ à la niue e separèsson la lumiero e li tenèbro. E Diéu veguè qu’acò ‘ro bon.

E’mé lou vèspre e lou matin, acò faguè lou jour quaten.

20. Diéu diguè tambèn: “Que lis aigo proudugon li bestiàri rebalaire, e ço que volo sus la terro souto lou fiermamen dóu cèu.”

21. E Diéu creè li grand pèis, e tóuti li bestiàri vivènt e bouleguiéu, que lis aigo prouduguèron cadun pèr soun espèci, emé tout ço que voulastrejo segound sa raço. E Diéu veguè qu’acò ‘ro bon.

22. E li benesiguè, en disènt: “Creissès e multiplicas-vous, e clafissès lis aigo de la mar; e que lis aucèu se multiplicon sus la terro.”

23. E ‘mé lou vèspre e lou matin, acò faguè lou jour cinquen.

24. Diéu diguè mai: “Que la terro proudugue lis animau segound sa raço, li jumento, li reptile, e li bèsti de la terro segound sis espèci.” E ansin fuguè fa.

25. E faguè Diéu li bèsti de la terro segound sis espèci, lou bestiau gros e menu, e tout ço que se rebalo sus la terro segound sa raço. E Diéu veguè qu’acò ‘ro bon.

26. E diguè: “Fasen l’ome à noste image e ressemblanço, e que preside i pèis de la mar, i voulatilo dóu cèu, i bestiàri, à la terro touto entiero, em’ à tout ço que se rebalo o que se mòu sus terro.”

27. E Diéu creè l’ome à soun image, à l’image de Diéu lou creè, li creè mascle e femèu.

28. E Diéu li benesiguè, e diguè: “Creissès, e multiplicas-vous, e clafissès la terro e soumetès-vous-la: douminarés li pèis de la mar, li voulatiho dóu cèu, e tóuti lis animau que se movon sus la terro.”

29. E diguè Diéu: “Vès, vous ai douna touto erbo pourtant semenço sus la terro, e tóuti lis aubre qu’an en éli-meme lou semen de sa meno, pèr que vous servon de nourrituro.

30. E à tóuti li bestiàri, à tout l’aucelun dóu cèu, e à tout ço que viéu e que boulego sus la terro, iéu ai douna soun viéure.” E ansin fuguè fa.

31. E Diéu veguè tout ço qu’avié fa; e tout èro mai que bon. E ‘mé lou vèspre e lou matin, acò faguè lou jour sieisen.

CHAPITRE II

Lou paradis terrèstre.

1. Ansin fuguèron acaba li cèu e la terro, emé tout ço qu’an de bèu.

2. E Diéu coumpliguè soun obro au jour seten; e, lou jour seten, se repausè de touto l’obro qu’avié facho.

3. E benesiguè lou jour seten, e lou santifiquè; dóumaci, aquéu jour, avié fini de travaia à la creacioun que s’èro di de faire.

4. Vès-aqui coume lou cèu e la terro s'engendrèron, quand fuguèron crea, au jour que lou Segne Diéu faguè cèu e terro,

5. Emé touto aubriho de champ, avans que de terro sourtiguèsse, e touto erbo dóu terradou, avans que jitèsse gre: car lou Segne Diéu avié pancaro fa plòure sus terro, e d'ome n'i'avié gens pèr fatura la terro.

6. Mai de la terro mountavo uno font d'aigo, arrouasant de la terro la superficio entiero.

7. Adounc lou Segne Diéu fourmè l'ome de la limo de la terro, ié boufè dins la caro l'alèn de la vido, e l'ome fuguè fa em' uno amo vivènto.

8. Mai lou segne Diéu avié planta, d'en-proumié, un jardin de delice, ounte meteguè l'ome qu'avié fourma.

9. E lou segne Diéu coungreiè de terro touto meno d'aubre bèu à vèire e plasentié pèr la frucho: emé l'Aubre de la Vido au mitan dóu paradis, e l'Aubre de la Sciènci dóu bèn e dóu mau.

10. E d'aquéu liò de delice, un flume n'en sourtié pèr arrousa lou paradis, e se despartissié en quatre branco.

11. La proumièro, ié dison lou Fisoun: qu'encenturo la terro d'Evilat, ounte nais l'or;

12. E l'or d'aquelo terro es lou meieur: aqui peréu atrovon lou bedèlli, emé la pèiro d'ònis.

13. Lou noum dóu segound riéu es lou Gehoun: es éu que cencho tout lou terraire d'Etioupiò.

14. Lou noum dóu riéu tresen es lou Tigre, que vai vers lis Assirian, e lou riéu quatren es l'Éufrato.

15. E 'm' acò lou Segne Diéu prenguè l'ome, e lou meteguè dins lou paradis terrèstre, pèr que lou faturèsse e lou gardèsse.

16. E i'óusservè aquesto recoumandacioun: "De tout aubre fruchau dóu paradis, manjo-n'en.

17. Mai de l'Aubre de la Sciènci dóu bèn e dóu mau, n'en manges gens: car quouro que n'en manges, mouriras de mort."

18. Lou Segne Diéu diguè tambèn: “Es pas bon que l’ome siegue soul; fassen-ié ‘no ajudo semblablo à-n-éu.”

19. Aguènt fourma, lou Segne Diéu, tout lou bestialun de terro e tout l’aucelun dóu cèu, lis aduguè à-n-Adam, pèr que veguèsse coume li noumarié, e que lou noum que reçauprié d’Adam, chasque bestiàri lou gardèsse.

20. E Adam dounè si noum à tóuti lis animau, e à tout l’aucelun dóu cèu e à tóuti li bèsti de la terro; mai n’avié gens trouva d’ajudo que siguèsse à-n-éu semblablo.

21. Adounc lou Segne Diéu endourmiguè Adam, e quand fuguè endourmi, ié tirè uno de si costo, e atapè la plago emé de car.

22. E de la costo qu’avié tirado à-n-Adam, lou Segne Diéu n’en bastiguè ‘no femo; e l’aduguè davans Adam.

23. E Adam diguè: “Acò ‘s aro l’os de mis os e la car de ma car; aquesto s’apelara Oumenenco, per-ço-que s’es tirado de l’Ome.

24. Amor d’acò l’ome quitara soun paire, emai sa maire, e s’estacara à sa femo; e saran dous en uno car.

25. E l’un emai l’autre èron nus, valènt-à-dire Adam e sa mouié: e noun avien vergougno.

CHAPITRE III

La tentacioun e la casudo.

1. Mai lou serpènt èro lou plus fin de tóuti li bestiàri qu’avié fa lou Segne Diéu. E diguè à la femo: “Coume vai que Diéu vous a óusserva de noun manja de tout aubre dóu paradis ?”

2. La femo ié respoundeguè: “De la frucho dis aubre que soun dins lou paradis, n’en manjan.

3. Mai d’aquelo de l’aubre qu’es au mitan dóu paradis. Diéu nous a recoumanda que n’en mangessian gens e que la touquessian pas, se voulían pas mourir.”

4. Mai lou serpènt diguè à la femo: “Riscas pas de mourir de mort,
5. Car Diéu saup proun que, quouro que n’en mangés, vòstis iue se durbiran; e sarés coume de diéu, sachènt lou bèn e lou mau.”
6. La femo veguè dounc que l’aubre avié de fru bon pèr manja, e poulit à l’iue, e que fasié gau: e culiguè dóu fru, e lou mangè; e n’en dounè à soun ome, que n’en mangè.
7. E fuguèron dubert sis iue de tóuti dous: e coume couneiguèron qu’èron nus, courdurèron de fueio de figuiero e se faguèron de centuro.
8. E coume ausiguèron la voues dóu Segne Diéu qu’après miejour, quand l’auro boufo, èro pèr orto, Adam e sa mouié, pèr se leva de davans Diéu, s’escoundeguèron au mitan de l’aubriho dóu jardin.
9. E lou Segne Diéu sounè Adam, e ié diguè: “Ounte siés ?”
10. Aquest faguè: “Ai ausi vosto voues dins lou paradis, e ai agu crento qu’ère nus, e me siéu escoundu.”
11. Diéu ié diguè: “Mai quau t’a fa counèisse qu’ères nus, franc que d’aquelo frucho, que t’aviéu defendudo, agues manja ?”
12. E Adam diguè: “La femo, que m’avès dounado pèr coumpagno, m’a douna de la frucho, e ai manja.”
13. E lou Segne Diéu venguè à la femo: “Perqu’ as fa ‘cò,- Elo respoundeguè: “Lou serpènt m’a enganado, e ai manja.”
14. E diguè lou Segne Diéu au serpatas: “Pèr-ço-qu’ as fa ‘cò, maudi siegues entre touti li bestiari e animau de la terro! Te rebalaras sus toun piés, e manjaras la terro tóuti li jour de ta vido.
15. Metrai d’ennemista entre tu e la femo, entre ta raço e la siéu raço: elo t’escrachara la tèsto, e cercaras tu-meme de la pougne au taloun.”
16. Diguè peréu à la femo: “Iéu multiplicarai ti magagno e ti jassino; enfantaras de fiéu dins la doulour, e souto lou poudé de toun ome saras, e éu te douminara.”
17. Pièi diguè à-n-Adam: “Pèr-ço-qu’ as escouta la voues de ta mouié e qu’ as manja de la frucho, que t’aviéu defendu de n’en manja, es maudicho la terro dins toun obro; à forço de travai n’en tiraras toun viéure, tóuti li jour de ta vido.
18. Te jitara d’espino emé de cauco-trepo, e manjaras l’erbo dóu champ.

19. Te nourriras de pan à la susour de toun visage, enjusquo que revèngues dins la terro d'ounte siés esta tira: pèr-ço-que tu siés pousse, e en pousse tournaras.”

20. E Adam, à sa mouié, ié dounè lou noum d'Èvo, sus l'estiganço qu'elo sarié la maire de touti li vivènt.

21. Lou Segne Diéu faguè tambèn â-n-Adam e à sa femo d'abihage de pèu, e 'm'acò li vestiguè.

22. E diguè: “Vaqui Adam qu'es devengu coume un de nautre, sachènt lou bèn e lou mau: aro, que mandèsse pas la man pèr avera la frucho de l'Aubre de la Vido, e que noun n'en mangèsse e noun visquèsse eternamen !”

23. E 'm' acò lou Segne Diéu lou foro-bandiguè dóu paradis de delice, pèr ana fouire la terro, d'ounte èro esta tira.

24. E boutè Adam deforo; e davans lou paradis, ié placè 'n Cherubin, em'un glàsi de flamo sèmpe boulegadis, pèr garda lou camin de l'Aubre de la Vido.

CHAPITRE IV

Cain e Abèl.

1. Adam couneiguè Èvo sa mouié; e aquesto councéupè e enfantè Caïn, en disènt: “Ai agu 'n ome pèr la gràci de Diéu.”

2. E tourna-mai enfantè Abèl soun fraire. E Abèl gardavo li fedo, e Caïn travaïavo à la terro.

3. E s'atrovo que Caïn, proun tèms après, oufriguè de frucho de la terro en presènt au Segneur.

4. Abèl oufriguè tambèn de soun avé li proumiés agnèu emé si graïso; e lou Segneur regardè Abèl e si presènt.

5. Mai vers Caïn, nimai vers si presènt, regardè pas. E Caïn s'amaliciè furiouslymen, e pourtavo la tèsto basso.

6. E lou Segnour ié diguè: “Coume vai qu’as la maliço ? e que portes la tèsto basso ?
7. Se fas lou bèn, sabes pas que bèn auras ? e que se fas lou mau, tout-d’un-tèms à ta porto lou peccat pareira ? Mai souto tu bouto soun abramadisso, e lou douminaras.”
8. E diguè Caïn à-n-Abel soun fraire: “Sourten deforo.” E quand fuguèron au champ, Caïn se revirè contro soun fraire Abèl, e lou tuè.
9. E lou Segnour faguè à Caïn: “Ounte es Abèl toun fraire ?”,
- “Noun sai, respoudeguè: siéu soun gardian, de moun fraire, iéu ?”
10. E Diéu ié diguè: “Qu’as fa ? La voues dóu sang de toun fraire crido vers iéu d’en terro.
11. Aro saras adounc mau-diubre la terro, elo qu’a dubert sa bouco pèr béure de ta man lou sang de toun fraire.
12. Quand l’auras travaiado, te refusara sa frucho; saras sus terro vagant e fugidis.”
13. E Cain diguè au Segnour: “Moun iniqueta ‘s trop grando, pèr que merite perdoun.
14. Me vaqui vuei bandi pèr vous de la fàci de la terro, de vosto fàci vau m’escoundre, e sarai sus la terro vagant e fugidis: adounc quau que m’atrove, me tuara.”
15. E lou Segnour ié diguè: “Aucunamen acò sara: mai quau tuara Caïn, sara puni sèt fes autant.” E lou Segnour meteguè ‘n signe sus Caïn, pèr que noun lou tuèsse quau que lou rescountrèsse.
16. E Caïn se levè de davans lou Segnour, e abitè fugidis lou terraire qu’es au levant d’Edèn.
17. Pièi Caïn couneiguè sa mouié, que councéupè e enfantè Enoc; e bastiguè ‘no vilo, e ié donè lou noum de soun fiéu, Enoc.
18. E ‘m’ acò Enoc engendrè Irad, e Irad engendrè Maviaèl, e Maviaèl engendrè Matusaèl, e Matusaèl engendrè Lamèc.
19. Que prenguè dos femo, uno que ié disien Ada, l’autro Sella.
20. E Ada engendrè Jabèl, que fuguè lou paire d’aquéli qu’abiron li tibanèu, emé di pastre.
21. E soun fraire, ié disien Jubal: fuguè lou paire di jougaire d’arpo e di toucaire d’ourgueno.

22. Sella engendrè mai Tubalcaïn, que fuguè fabre e martelaire en touto obro d'aram e de ferre. Tubalcaïn avié 'no sorre, Nouëma.

23. E Lamèc diguè à si dos femo. Ada e Sella: "Ausès ma voues, mouié de Lamèc; escoutas bèn ço que vau dire: ai tua 'n ome, pèr la plago, qu'aviéu, e pèr ma macaduro ai tua 'n drole.

24. Venjanço pèr Caïn se dounara sèt fes; mai pèr Lamèc, setanto fes sèt fes."

25. E Adam peréu couneiguè mai sa femo, - que i' enfantè un fiéu e ié dounè lou noum de Sèt, en disènt: "Diéu m'a pougi un autre rejitoun au liò d'Abèl, que Caïn tuè."

26. E de Sèt nasquè 'n fiéu, qu'apelè Enos: es aquest que coumencè d'envouca lou noum de Diéu.

CHAPITRE V

La pusterita d'Adam.

1. Eiçò 's lou libre de lageneracioun d'Adam. Au jour que Diéu creè l'ome, à la ressemblanço de Diéu lou faguè.

2. Lou creè mascle e femèu, e li benesiguè; e ié dounè lou noum d'Adam, au jour que li creè.

3. Adam visquè cènt-trento an: e engendrè à soun image e ressemblanço, e apelè soun fiéu dóu noun de Sèt.

4. E fuguèron li jour d'Adam, après l'engendramen de Sèt, de vue cènts an encaro; e aguè de fiéu e de fiho.

5. E tout lou tèms qu'Adam visquè fuguè de nòu cènt-trento an, e 'm' acò mouriguè.

6. Sèt peréu, aguènt viscu cènt-cinq an, engendrè Enos.

7. E Sèt visquè, après l'engendramen d'Enos, vue cènt-sèt an, e aguè de fiéu e de fiho.

8. E tout lou tèms que Sèt visquè, faguè nòu cènt-douge an, pièi mouriguè..
9. Enos, à nounanto an, engendrè Caïnan.
10. E après la neissènço d'aquéu, visquè vue cènt-quinze an, e aguè de fiéu e de fiho.
11. E tout lou tèms qu'Enos visquè fai dounc nòu cènt-cinq an, pièi mouriguè.
12. Caïnan, éu peréu, à setanto an engendrè Malaleèl.
13. E Caïnan visquè, après la neissènço de Malaleèl, vue cènt-quaranto an, e aguè de fiéu e de fiho.
14. E tout lou tèms que Caïnan visquè fai dounc nòu cènt-dès an, e 'm' acò mouriguè.
5. Malaleèl, à seissanto-cinq an, engendrè Jarèd.
6. E après la neissènço de Jarèd, Malaleèl visquè vue cènt-trento an, e aguè de fiéu e de fiho.
17. E tout lou tèms que Malaleèl visquè fai vue cènt-nounanto-cinq an, e pièi mouriguè.
18. Jarèd, à cènt-seissanto-dous an, engendrè Enoc.
19. E après la neissènço d'Enoc, Jarèd visquè vue cènts an, e aguè de fiéu e de fiho.
20. E tout lou tèms que Jarèd visquè fai nòu cènt-seissantodous an, e 'm' acò mouriguè.
21. Mai Enoc, à seissanto-cinq an, engendrè Matiéussala.
22. E Enoc marchè 'mé Diéu; e après la neissènço de Matiéussala, visquè tres cènts an encaro, e aguè fiéu e fiho.
23. E tout lou tèms qu'Enoc visquè fai tres cènt-seissantocinq an.
24. Marchè 'mé Diéu, pièi lou veguèron plus: pèr-ço-que Diéu l'enlevè.
25. Matiéussala, à cènt vuetanto-sèt an, engendrè Lamèc.
26. E visquè Matiéussala, après la neissènço de Lamèc, sèt cènt-vuetanto-dous an, e aguè de fiéu e de fiho.

27. E tout lou tèms que visquè Matiéussala fai nòu cènt seissanto-nòu an, e pièi mouriguè.

28. Lamèc, à l'age de cènt vuetanto-dous an, engendrè 'n fiéu.

29. E iédounè pèr noum Nouè, en disènt: "Aquest nous counsolara dis obro e di travai, ounte nous fau rustica, sus la terro que lou Segnour a maudicho. "

30. E despièi la neissènço de Nouè, Lamèc visquè cinq cènt nounanto-cinq an, e engendrè fiéu e fiho.

31. E tout lou tèms que visquè Lamèc fai sèt cènt setanto-sèt an, pièi mouriguè. Mai Nouè avié cinq cènts an, quand engendrè Sèm, Cam e Jafèt.

CHAPITRE VI

L'arco de Nouè.

1. Quand lis ome aguèron coumença de coungreia sus terro, e quand aguèron engendra de fiho,

2. Li fiéu de Diéu, vesènt que li fiho dis ome èron poulido, ié venguèron chausi e prene de mouié.

3. E Diéu diguè: "Moun esperit noun demourara dins l'ome eternamen, pèr-ço- qu'èu es de car: e noun viéura plus que cènt-vint an."

4. D'aquéli tèms, i'avié sus terro li gigant. Car après que se fuguèron, lis enfant de Diéu, joun emé li fiho dis ome, aquésti enfantèron aquélis oumenas tant famous autre-tèms.

5. Mai Diéu, vesènt que la maliço dis ome èro granda sus la terro, e que lou pensamen de tout soun cor èro jamai vira que vers lou mau,

6. Éu se repentiguè d'avé fa l'ome sus laterro; e 'm' acò, adoulenti au founs dóu cor:

7. "Avalirai, diguè, de la fàci de la terro l'ome qu'aviéu crea, l'ome emai li bestiàri, desempièi lou reptile jusqu'à l'aucèu de l'èr: car me repènte de lis avé fa."

8. Pamens Nouè atrouvè gràci davans lou Segnour.

9. Veici li generacioun de Nouè: Nouè fuguè ‘n ome juste, e perfetamen juste dins si generacioun; marchè ‘mé Diéu.

10. E engendrè tres fiéu: Sèm, Cam e Jafèt.

11. E la terro èro gastado davans Diéu, e coumoulo d’iniqueta.

12. E quand Diéu aguè vist que la terro èro gastado, (car touto car avié gasta sa draio sus la terro).

13. Diguè à Nouè: “La fin de touto car es arribado davans iéu: la terro es coumoulado pèr l’iniqueta dis ome, e iéu li perirai emé la terro.

14. Fai uno arco pèr tu, de bon bos alisca; faras dins l’arco de clastroun, e l’endurras de pego en dedins coume en deforo.

15. E veici coume la faras: aura de long, l’arco, tres cènt coudado, de large cinquante coudado, et trento coudado d’aut.

16. Faras à l’arco uno fenèstro, auto d’uno coudado; e la porto de l’arco, la metras au coustat; pièi ié faras de chambro, e li faras sus tres estage.

17. Iéu vau adurre sus la terro lis aigo de l’endoulible, pèr faire peri touto car ounte, soutu lou cèu, i’a l’alen de la vido: tout ço que i’a sus terro mourira.

18. Establirai ‘mé tu moun alianço: e intraras dins l’arco, tu, ti fiéu, ta mouié, e li mouié de ti fiéu emé tu.

19. E de tóuti li bestiàri n’estremaras dins l’arco un parèu de touto car, pèr que viscon emé tu: mascle e femèu.

20. Dóu voulatun meno pèr meno, e dóu bestiau meno pèr meno, e de tout animau que rebalo la terro, un parèu s’estremara ‘mé tu, pèr que poscon viéure.

21. Prendras dounc emé tu de tóuti li mangiho que podon se manja, e lis empourtaras: e de tu coume d’éli, sara pèr vosto nourrituro.”

22. E ‘m’ acò Nouè faguè tout ço que Diéu ié coumandavo.

CHAPITRE VII

L'endouible.

1. E lou Segnour diguè à Noué: “Intro, tu e touto ta famiho, dins l’arco: pèr-ço-que t’ai vist juste à mis iue dintre aquesto generacioun.
2. De tóuti lis animau pur, pren-n’en sèt em’ enca sèt, mascle e femèu; e dis animau impur, dous emé dous, mascle e femèu.
3. E de l’aucelun de l’èr, sèt emé sèt, mascle e femèu: pèr n’en sauva la raço sus la fâci de touto la terro.
4. Car, encaro sèt jour, e après, iéu farai plòure sus la terro quaranto jour e quaranto niue: e touto amo creado, l’avalirai de subre terro. “
5. Adounc Nouè faguè tout ço que lou Segnour i’avié coumanda.
6. E avié sièis cènts an, quand lis aigo de l’endouible desboundèron sus la terro.
7. E Nouè intrè dins l’arco, emé si fiéu, emé sa femo, emé li femo de si fiéu, pèr l’encauso dis aigo.
8. E dis animau pur emai impur, e dis aucèu, e de tout ço que se mòu sus terro,
9. Li parèu, mascle e femèu, intrèron dins l’arco vers Nouè, coume lou Segnour l’avié di à Nouè.
10. E quand pièi li sèt jour aguèron trepassa, lis aigo de l’endouible desboundèron sus la terro.
11. L’an sièis-centèime de la vido de Nouè, au segound mes, lou dès-e-sèt dóu mes, tóuti li font dóu grand aven crebèron e li resclauso dóu cèu se durbiguèron;
12. E la plueio toumbè sus la terro quaranto jour e quaranto niue.
13. Just aquéu jour Nouè intrè dins l’arco, emé Sèm, emé Cam, emé Jafèt, si fiéu, emé sa femo e si tres noro;
14. Éli e touto meno d’animau, e touto meno de bestiau, e tout ço que se mòu sus terro

dins sa meno, e tout lou voulatun meno pèr meno, tóuti lis aucèu, tout ço que volo,

15. Intrèron vers Nouè dins l'arco, à cha parèu, de touto car ounte èro lou soufle de la vido.

16. E tout acò intrè, mascle e femèu de touto car, coume Diéu l'avié coumanda; e lou Segnour l'embarrè de deforo.

17. E faguè 'n endoulible de quaranto jour sus terro; e lis aigo regounflèron e aubourèron l'arco à la cimo de la terro,

18. E inoundèron terriblamen; e enneguèron tout ço qu'èro sus la terro; mai l'arco èro poutado sus lis aigo.

19. E lis aigo mountèron bèn plus aut que la terro; e tóuti li mountagno, li plus auto que i'a souto la capo dóu cèu, fuguèron acatado.

20. L'aigo anè à quinze couidado plus aut que li mountagno que curbié.

21. E touto car que se mouvié sus terro periguè, aucelun, sóuvagino, bestiàri, e tóuti li reptile, que rebalon la terro: tóuti lis ome,

22. E tout ço que batié veno sus la terro, mouriguè.

23. Lou Segnour destruiguè tout ço que vivié sus terro, despièi l'ome fin-qu'i bèsti, tant li reptile que lis aucèu de l'èr; e desporeiguèron de terro: Nouè restè soulet, em'aquéli qu'èron dins l'arco.

24. E souto aigo fuguè la terro cènt-cinquanto jour de tèms.

CHAPITRE VIII

L'aidracado.

1. Mai Diéu s'estènt souvengu de Nouè, e de tóuti lis animau e de tóuti li bestiau qu'èron em' éu dins l'arco, mandè 'n vènt sus la terro, e lis aigo demeniguèron.

2. E se barrèron li font dóu grand aven e li resclauso dóu cèu; e li plueio dóu cèu fuguèron arrestado.

3. E lis aigo se levèron de la terro en anant e venènt; e coumencèron de merma après cènt- cinquanto jour.
4. E l'arco se pausè, au mes seten, lou vint-e-sèt dóu mes, sus li mountagno d'Armenio.
5. Pamens lis aigo, jusquo vers li dès mes, s'enanavon e beissavon: e veici qu'au mes desen, lou proumié jour dóu mes, li cresten di mountagno pareiguèron.
6. E au bout de quaranto jour, Nouè aguènt dubert la fenèstro de l'arco, qu'avié facho, bandiguè 'n courpatas
7. Que partiguè, e que noun tournavo plus, d'aqui-que sus la terro lis aigo se sequèsson.
8. Après lou courpatas bandiguè 'no coulumbo, pèr vèire se lis aigo avien deja fini subre la fàci de la terro.
9. Aquesto, noun trouvant ges de rode pèr pausa soun pèd, revenguè vers éu dins l'arco, car i'avié'ncaro d'aigo subre la terro entiero: éu estendeguè la man, e l'aguènt arrapado, l'estremè dins l'arco.
10. En aguènt espera sèt àutri jour, bandiguè mai de l'arco uno coulumbo.
11. E aquelo venguè à-n-éu lou vèspre, en pourtant à soun bè un brout d'oulivié que verdejavo. Nouè coumprenguè dounc que sus la terro lis aigo avien fini.
12. Esperè pamens sèt àutri jour; pièi bandiguè la coulumbo, que retournè plus vers éu.
13. Adounc l'an sièis-cènt-un de l'age de Nouè, lou proumié mes e lou proumié dóu mes, lis aigo s'escoulèron sus la terro; e Nouè, en durbènt la cuberto de l'arco, regardè e veguè qu'èro eissugado la surfàci de la terro.
14. Au segound mes, lou vint-e-sèt dóu mes, la terro fuguè eidracado.
15. E Diéu alor ié parlè à Nouè, en disènt:
16. "Sorte de l'arco, tu 'mé ta mouié, e ti fiéu, e li mouié de ti fiéu emé tu,
17. E tóuti li bestiàri que soun ermé tu, e touto car, tant aucelino que feruno, coume tout lou grouïn que se rebalo sus terro, largo-lèi emé tu, e rintras sus la terro: agués de crèis e coungreias sus terro."

18. Nouè sourtiguè dounc, emé si fiéu, sa mouié, e li mouié de si fiéu em' éu.

19. E tóuti lis animau, tout lou bestiau, tout lou grouïn que se rebalo sus terro, meno pèr meno, sourtiguèron de l'arco.

20. Nouè bastiguè pièi un autar au Segnour, e prenènt de tout bestiàrie de tout aucèu pur, óufriguè d'ouloucauste sus l'autar.

21. E la bono sentour au Segnour n'agradè, e lou Segnour diguè: "Maudirai jamai plus la terro pèr l'encauso dis ome, car de l'ome lou sèns e l'esperit de l'ome soun, de-jouinesso, aclin vers lou mau: picarai dounc plus jamai sus touto amo vivènto coume ai fa.

22. E tant que mounde sara mounde, la semenço e la meissoun, la fresquiero e la calour, l'estiéu e l'ivèr, lou jour e la niue, n'auran plus ges de pauso."

CHAPITRE IX

L'arc-de-sedo. La maladicioun de Cam.

1. Diéu benesiguè pièi Nouè emé si fiéu; e ié diguè: "Creissès, e multiplicas-vous, e ramplissès la terro.

2. E que vous cregnon e agon pòu de vous tóuti lis animau terrèstre, e tóuti lis aucèu de l'èr, e tout ço que se mòu sus terro: tóuti li pèis de mar, li avès dins la man.

3. E tout ço que boulego e viéu sara pèr vosto nourrituro, coume tout erbage verd que iéu vous ai douna.

4. Aleva que noun manjarés la car emé soun sang.

5. Car lou sang de vòsti vido, iéu lou recercarai sus la man de touto bèsti; e sus la man de l'ome, estrangié o bèn fraire, recercarai lou sang de l'ome.

6. E quau aura 'scampa lou sang de l'ome, soun sang d'éu s'escampara: qu'à l'image de Diéu fuguè fa l'ome.

7. Mai vous-autre, creissès e multiplicas-vous, e intras sus la terro, e emplissès- la."

8. Diéu diguè tambèn eiçò à Nouè em' à si fiéu:

9. “Veici que iéu farai moun pache emé vous-autre, emai, après vous-autre, emé vosto raço;

10. E ‘mé touto amo que viéu emé vous-autre, tant emé lis aucèu coume emé li bestiau gros e menu que soun sourti de l’arco, e ‘mé tóuti li bèsti de la terro.

11. Farai moun pache emé vous-autre, e touto car jamai noun sara plus negado pèr aigo d’endouible; e d’endouible avalissènt la terro n’i’aura jamai plus.”

12. E Diéu diguè: “Veici lou signe de l’alianço que fau entre iéu e vous-autre e touto amo vivènto que i’aura ‘mé vous-autre dins tóuti li generacioun:

13. Pausarai moun arc dins li nivo, e sara lou signe d’alianço entre iéu e la terro.

14. E quand acatarai lou cèu de nivo, apareira moun arc dintre li nivo:

15. E me rapelarai moun alianço emé vous-autre e ‘mé touto amo en vido que fai car; e desenant i’aura plus d’aigo d’endouible pèr destruire touto car.

16. L’arc sara dins li nivo, e lou veirai, e me rapelarai de l’alianço eterno que s’es fa pache entre Diéu e touto amo vivènto que bat veno sus terro. ,’

17. E Diéu diguè à Nouè: “Acò sara lou signe de l’alianço qu’ai establido entre iéu e touto car que viéu sus terro.

18. Li fiéu de Nouè, que sourtiguèron de l’arco, èron dounc Sèm, Cam e Jafèt: es aquéu Cam lou paire de Canaan.

19. Aquésti tres soun li fiéu de, Nouè, e ‘s éli qu’an semena la raço umano pèr tout l’univers.

20. E Nouè, ome de la terro, coumencè de fatura la terro, e plantè la vigno.

21. E ‘n bevènt de vin s’embriaguè, e restè nus souto sa tèndo.

22. E Cam, paire de Canaan, aguènt vist acò, valènt-à-dire li vergougno de soun paire, l’anè dire deforo à si dous fraire.

23. Mai Sèm emé Jafèt, se boutant sus lis espalo uno flassado, e caminant de-reculoun, acatèron li vergougno de soun paire; e coume èron revira, veguèron pas soun paire dins acò que fai mascle.

24. Mai quand Nouè, sourtènt dóu vin, aprenguè ço qu'avié fa soun fiéu lou jouine,
25. Diguè: “Maudi siegue Canaan! Sara l'esclau dis esclau de si fraire.”
26. E diguè: “Benesi siegue lou segneur Diéu de Sèm ! e Canaan, que siegue soun esclau!
27. Que Diéu expandigue Jafèt, e qu'abite li tèndo de Sèm ! e Canaan, que siegue soun esclau! “
28. Nouè visquè, après lou deluge, tres cènt cinquato an,
29. E si jour, tóuti en plen, empliguèron nòu cènt cinquato an. E mouriguè.

CHAPITRE X

La pusterita di fiéu de Nouè.

1. Vès-eici li generacioun di fiéu de Nouè, Sèm, Cam e Jafèt, e li fiéu que nasquèron d'éli après lou deluge.
2. Li fiéu de Jafèt: Goumèr, e Magog, e Madai, e Javan, e Tubal, e Mousoc, e Tiras.
3. E li fiéu de Goumèr: Ascenez, Rifat e Tougourma.
4. E li fiéu de Javan: Elisa e Tarsis, Cetim e Doudanim.
5. Aquèsti se partèjèron lis isclo di nacioun dins si país, chascun segound sa lengo e sa famiho, nacioun pèr nacioun.
6. Li fiéu de Cam: Cus e Mesraïm e Fut e Canaan.
7. Li fiéu de Cus: Saba e Evila e Sabata e Regma e Sabataca. Li fiéu de Regma: Saba e Dadan.
8. Cus engendrè Nembrot: aquest coumencè d'èstre pouderous sus la terro.
9. E èro un fort cassaire davans lou Segneur. Es d'aqui que venguè lou prouvèrbi: A coume Nembrot, fort cassaire davans lou Segneur.

10. Li principàli vilo de soun reiaume fuguèron Babilouno, e Arac e Acad e Calannè, dins la terro de Sennaar.
11. D'aquelo terro sourtigué Assur, que bastiguè Ninivo e li plaço d'aquelo vilo emé Calè,
12. Emé Resèn, entre Ninivo e Calè, qu'acò 's uno grand vilo.
13. Mesraïm engendrè Ludim e Anamim e Laabim e Neftuïm,
14. E Fetrusim e Casluïm: d'ouunte an sourti li Filistin emé li Caftourin.
15. Canaan engendrè Sidoun, que fuguè soun einat, e pièi l'Eten,
16. Lou Jebusen, e l'Amourren emé lou Gergesen,
17. Emé l'Even, e l'Aracen e lou Sinen,
18. L'Aràdi, lou Samaren e l'Amaten: es d'aqui que s'eparpaïèron li pople Cananen.
19. E li termino de Canaan anèron despièi Sidoun, Geraro e Gazo, jusqu'à Soudomo, Goumorro, Adamo e Sebouïm, e jusqu'à Leso.
20. Vaqui li fiéu de Cam, dintre si parentèlo, lengage, generacioun, nacioun e terradou.
21. Sèm, fraire cadet de Jafèt, e paire-grand di fiéu d'Ebèr,
22. Sèm aguè pèr fiéu: Elam, Assur, Arfaxad, Lud e Aram.
23. Li fiéu d'Aram: Us e Hul, Getèr e Mes.
24. Arfaxad engendrè Salè, d'ouunte sourtiguè Ebèr.
25. Ebèr aguè dous fiéu: un que ié disien Falèg, que vòu dire partage, pèr-ço-que de soun tèms se partejè la terro; e soun fraire Jectan.
26. Aquéu Jectan engendrè Elmoudad, Salèf, Asarmot, Jarè,
27. E Aduram e Uzal e Decla,
28. Ebal, Abimaèl, Saba,

29. Oufir, Evila e Joubab: tóuti aquésti soun li fiéu de Jectan.

30. E soun abitacioun anavo despièi Messo en tirant sus Sefar, la mountagno dóu levant.

31. Vaqui li fiéu de Sèm, segound si parentèlo, lengage, país e nacioun.

32. E vaqui li famiho de Nouè dins si nacioun e pople. D'aqui sorton li raço que se despartiguèron sus la terro, après lou deluge.

CHAPITRE XI

La Tour de Babilouno.

1. La terro, d'aquéu tèms, noun avié qu'uno lengo sus li bouco.

2. E quand li gènt partiguèron dóu levant, trouvèron uno plano en terro de Sennaar, e i'abitèron.

3. E se diguèron de l'un à l'autre: "Venès, fassen de patòu e cousen-lèi au fiò." E 'm' acò se serviguèron de patòu au liò de pèiro e de bitume pèr mourtié.

4. E diguèron: "Venès, fassen-nous uno vilo em' uno tourre que soun cresten toque lou cèu, e renden noste noum celèbre, avans de nous esparpaia dins l'univers."

5. Mai lou Segnour descendeguè pèr vèire la vilo e la tourre que bastissien li fiéu d'Adam.

6. E diguè: "Vaqui un soulet pople, e que n'an qu'un parla: an coumença de faire acò, e noun auran d'autro pensado d'aqui-que l'agon acaba.

7. Zóu, descenden, e counfounden-ié sa lengo, pèr que s'entèndon plus l'un l'autre."

8. E d'aquéu biais, lou Segnour li divisè, lis escampihant d'aqui pèr tóuti li terraire, e cessèron de basti sa vilo.

9. Vaqui perqué l'an noumado Babèl, pèr-ço-qu'aqui ié fuguè counfoundu lou parla de l'univers, e que d'aqui lou Segnour li dispersè subre la fâci de tóuti li countrado.

10. Veici li generacioun de Sèm: Sèm avié cènt an, quand engendrè Arfaxad, dous an après l'endouible.
11. Sèm visquè cinq-cènts an desempièi Arfaxad, e aguè mai de fiéu e de fiho.
12. Arfaxad avié trento-cinq an, quand engendrè Salè.
13. E desempièi Salè, Arfaxad visquè tres-cènt-tres an, e aguè mai de fiéu e de fiho.
14. Salè avié trento an, quand engendrè Ebèr,
15. E Salè, desempièi l'engendramen d'Ebèr, visquè quatre-cènt-tres an, e aguè mai de fiéu e de fiho.
16. Ebèr avié trento-quatre an, quand engendrè Falèg.
17. E Ebèr, desempièi Falèg, visquè quatre-cènt-trento an; e engendrè de fiéu e de fiho.
18. Falèg avié trento an, quand engendrè Rèu.
19. E Falèg, desempièi l'engendramen de Rèu, visquè dous-cènt-nòu an, e aguè mai de fiéu e de fiho.
20. Rèu, à trento-dous an, engendrè Sarug.
21. E Rèu, desempièi Sarug, visquè dous-cènt-sèt an, e aguè mai de fiéu e de fiho.
22. Sarug avié trento an, quand engendrè Nacor.
23. E Sarug, desempièi Nacor, visquè dous-cènts an, e aguè de fiéu e de fiho.
24. Nacor avié vint-e-nòu an, quand engendrè Tarè.
25. E Nacor, desempièi Tarè, visquè cènt-dès-e-nòu an, e aguè mai de fiéu e de fiho.
26. E Tarè, à setanto an, engendrè Abram, Nacor e Aran.
27. Veici la generacioun de Tarè: Tarè aguè Abram, Nacor e Aran. E Aran engendrè Lot.
28. E Aran mouriguè avans Tarè, soun paire, en Ur di Caldeien, ounte èro nascu.
29. Abram e Nacor prenguèron mouié: la mouié d'Abram, ié disien Saro;e aquelo de

Nacor, que ié disien Melca, èro la fiho d'Aran, qu'avié Melca pèr fiho emé Iesca.

30. E Saro, que se trovavo turgo, n'avié ges d'enfant.

31. Em' acò Tarè prenguè soun fiéu Abram, emé soun felen Lot, qu'èro fiéu d'Aran, emé Saro sa noro, qu'èro la femo d'Abram; e de la vilo d'Ur en terro de Caldèio lis aduguè 'n terro de Canaan; e venguèron jusqu'en Aran e se i'establiguèron.

32. Tarè venguè à l'age de dous-cènt-cinq an, e mouriguè 'n Aran.

CHAPITRE XII

La voucacioun d'Abram. Lou raubatòri de Saro.

1. Mai lou Segnour diguè à-n-Abram: "Sorte de toun terraire, e de ta parentèlo, e de l'oustau de toun paire, e vène dins la terro que te moustrarai.

2. E iéu te farai crèisse en nacioun grand, e te benesirai, e glourificarai toun noum, e sara benesi.

3. Benesirai aquéli que te benesiran, e maudirai aquéli que diran mau de tu, e 'n tu saran benesido tóuti li raço de la terro."

4. Sourtiguè dounc Abram, coume lou Segnour i'avié di, e Lot em' éu anè: avié setanto-cinq an, Abram, quand sourtiguè d'Aran.

5. E prenguè Saro, sa mouié, emé Lot, fiéu de soun fraire, emé touto sa chabènço, e lis esclau qu'en Aran s'èro acampa; e sourtiguèron pèr ana 'n terro de Canaan. E quand ié fuguèron vengu,

6. Abram travessè lou terradou jusqu'au liè de Sikèm, jusquo au bèu mitan dóu plan: adounc lou Cananen èro dins lou terraire.

7. Mai lou Segnour pareiguè à-n-Abram, e ié digué: "A ta raço dounarai aquelo terro." Éu, aquí, aubourè un autar au Segnour, que i'èro apareigu.

8. E gagnant d'aquí vers la mountagno qu'èro au levant de Betèl, estendeguè sa tèndo,

aguènt dóu couchant Betèl, e dóu levant Haï. Aqú bastiguè mai un autar au Segnour, e i'envouquè soun noum.

9. Pièi Abram countuniè de camina, en s'avauçant toujour que mai vers lou miejour.

10. Mai i'aguè la famino pèr païs; e Abram descendeguè 'n Egitto, pèr i'abita coume estrangié, en estènt que la fam regnavo sus la terro.

11. E coume anavo intra 'n Egitto, diguè à Saro, sa mouié: "Sabe que siés poulido.

12. E que, quand te van vèire, lis Egician van dire: "Acò 's sa femo", e me tuaran iéu, e tu te gardaran.

13. Digo dounc, iéu te prègue, que siés ma sorre, pèr que vague bèn pèr iéu amor de tu, e que sauve ma vido, gràci à tu."

14. De maniero qu'Abram, quand fuguè intra 'n Egitto, lis Egician veguèron que sa femo èro mai que bello.

15. Liprince n'en parlèron à Faraoun, e la vantèron davans éu. E la mouié fuguè raubado e menado à l'oustau dóu rèi.

16. E bèn n'usèron em' Abram pèr l'amour d'elo; e i'aguè pèr éu, d'avé, de biou e d'ase, d'esclau, de servicialo, de saumo e de camèu.

17. Mai lou Segnour, emé de gràndi plago, castiguè Faraoun e soun oustau, pèr l'encauso de Saro, mouié d'Abram.

18. Talamen que Faraoun sounè Abram, e ié diguè: "Que me siés ana faire aqui ? Poudiés pas m'averti qu'èro ta femo ?

19. Aviés besoun de dire qu'èro ta sorre, pèr que iéu n'en faguèsse ma mouié! Tè, vaqui toun espouso, pren-la, e 'm' acò vai-t'en."

20. E Faraoun coumandè sis ome sus lou raport d'Abram, e foro dóu terraire l'enmenèron, éu, sa mouié, emé tout ço qu'avié.

*

CHAPITRE XIII

Abram en Canaan, Lot à Soudomo.

1. Adounc Abram, sourtènt d'Egito, éu e sa femo, emé tout ço qu'avié, e Lot em' éu, mountè vers la coustiero dóu miejour.
2. E èro forço riche en poussessiound'or e d'argènt.
3. E s'entournè pèr lou miejour, dóu camin qu'èro vengu, en Betèl. jusqu'au liò mounte de davans avié planta sa tèndo, entre Betèl e Hai.
4. Au rode de l'autar qu'avié fa de davans, envouquè lou noum dóu Segneur.
5. Mai Lot, qu'èro em' Abram, avié peréu de rai d'avé, de manado de biòu e de tibanèu.
6. Epèr abita 'nsèmble, dins aquéu terradou poudien pas caupre: car avien trop de viéure pèr demoura 'n coumun.
7. D'ounte i'aguè 'no garrouio entre li pastre dis escabot d'Abram e d'aquéli de Lot. D'aquéu tèms lou Cananen emé lou Ferezen abitavon aquelo terro.
8. Abram diguè dounc à Lot: "Que i'ague ges de disputo entre iéu e tu, nimai entre mi pastre e li tiéu, car sian de fraire.
9. As davans tu touto la terro; aliuencho-te de iéu, te n'en prègue: se vas à man senèco, iéu tendrai la drecho; se chausisses la drecho, iéu prendrai la senèco."
10. E 'm' acò Lot, aguènt leva lis iue, veguè la plano, qu'es le-long dóu Jourdan, qu'èro touto à l'arrousage avans que lou Segneur aguèsse destrui Soudomo e Goumorro, coume un paradis de Diéu, e talo que l'Egito en venènt de Segor.
11. E Lot chausiguè pèr éu l'encountrado long dóu Jourdan, e s'escartè de-vers lou levant. E siguèron separa li fraire l'un de l'autre.
12. Abram abitè la terro de Canaan. Mai Lot demourè dins li vilo qu'èron de-long dóu Jourdan, e abitè Soudomo.

13. Mai lis ome de Soudomo èron catiéu, e pecadou maique-mai davans Diéu.

14. E lou Segneur diguè à-n-Abram, après que Lot se fuguè desparti: “Lèvo tis iue, e regardo, dóu liò mounte siés aro, vers l’aguïeloun e lou miejour, vers lou levant e Iou pounènt.

15. Touto la terro que veses, te la dounarai à tu, em’ à ta raço pèr toustèms.

16. E farai de ta raço coume la pousse de la terro: se quauque ome pòu coumta la pousse de la terro, poudra tambèn coumta ta raço.

17. Aubouro-te, e passejo la terro dins sa loungour e dins sa larjour: car te la dounarai.”

18. Adounc Abram, chanjant sa tèndo, s’envenguè abita la coumbo de Mambrè, qu’es en Ebroun; e bastiguè aquí un autar au Segneur.

CHAPITRE XIV

Abram deliéuro Lot.

1. S’anè trouba qu’en aquéu tèms Anrafèu, rèi de Sennaar, em’ Arioc, rèi dóu Pont, emé Coudourlahoumor, rèi dis Elamito, emé Tadau, rèi di Nacioun,

2. Levèron guerro contro Bara, rèi de Soudomo, contro Bersa, rèi de Goumorro, contro Sennaab, rèi d’Adamo, e contro Semebèr, lou rèi de Sebouïm, emé contro lou rèi de Bala, qu’acò ‘s Segor.

3. Tóuti aquésti s’acampèron dintre la Vau-Sóuvajo, qu’es au-jour-d’uei la mar de sau.

4. Car avien, douge an de tèms, servi Coudourlahoumor; mai au tregen, s’èron leva d’em’ éu.

5. Adounc, l’an quatourgen, venguè Coudourlahoumor, emé li rèi qu’èron em’ éu; e tabassèron li Rafaïto en Astarot-Carnaïm, e li Zuzito, e lis Emito en Savè- Cariataïm,

6. E peréu li Courriéu dins li mountagno de Seïr, jusquo i campèstre de Faran, alin dins lou desert.

7. Pièi s'entournèron, e venguèron à la font de Misfat, qu'acò 's Cades; e piquèron sus tout lou terraire Amalecito, e sus lis Amourren qu'èron en Asasoun- Tamar.

8. E sourtiguèron lou rèi de Soudomo, lou rèi de Goumorro, lou rèi d'Adamo, lou rèi de Sebouïm, e lou rèi de Bala (qu'acò 's Segor); e s'arregueirèron contro éli dintre la Vau-Sóuvajo.

9. Valènt-à-dire contro Coudourlahoumor, rèi dis Elamito, contro Tadau, rèi di Nacioun, e Anrafèu lou rèi de Sennaar, e Arioc lou rèi dóu Pont: quatre rèi contro cinq.

10. Mai i'avié, dins la Vau-Sóuvajo, forço pous de bitume; talamen que li rèi de Soudomo e de Goumorro, aguènt vira l'esquino, ié toumbèron dedins; e aquéli qu'èron resta, gagnèron la mountagno.

11. E prenguèron tout l'avéde Soudomo e de Goumorro, e tout lou viéure, e s'enanèron.

12. Enmenèron peréu, emé tout ço qu'avié, Lot, lou nebout d'Abram, qu'abitavo à Soudomo.

13. E un que s'èro escapa l'anè dire à l'ebriéu Abram, qu'abitavo lou plan de Mambèrè l'Amourren, fraire d'Escol e d'Anèr, qu'avien fa, em' Abram, un pache d'alianço.

14. Abram, entre ausi acò, que Lot soun fraire èro esta pres, armant si doumestique au noumbre bèn coum ta de tres cènt dès-e-vue, li mai adré, perseguiguè lis enemi enjusquo à Dan.

15. E aguènt parteja sis ome, ié toumbè dessus de-niue, e lis amassoulè, e li perseguiguè fin-qu'à Houba, qu'es à man gauch de Damas

16. E entournè tout lou viéure, e Lot soun fraire emé tout ço qu'avié, e li femo peréu emai lou pople.

17. E lou rèi de Soudomo ié sourtiguè à l'endavans, quand revenié dóu chaple de Coudourlahoumor e di rèi qu'èron em' éu dins la vau de Savè, qu'acò 's la vau dóu rèi.

18. Em' acò Melquissedèc, qu'èro rèi de Salèm, óufrissènt lou pan e lou vin, car èro prèire de l'Autisme,

19. Lou benesiguè, disènt: "Benesi fugue Abram dóu Diéu Autisme, que creè cèu e terro,

20 . E benesi fugue l'Autisme que, pèr sa prouteicioun, as entre man lis enemi !”, - E Abram ié dounè lou dèime subre tout.

21. Mai lou rèi de Soudomo ié diguè à-n Abram: “Baio-me li persouno, pren lou rèsto pèr tu.”

22. Aquest ié respoundeguè: “Lève ma man au Segnour Diéu, soubeiran poussessour dóu cèu e de la terro,

23. Que, sarié-ti qu'un fiéu d'estame o 'no courrejo de sabato, iéu vole rên de ço qu'es tiéu, de pòu que digues: Ai enrichi Abram.

24. Levaren soulamen ço qu'an manja li jouine, emé li part dis ome que soun vengu 'mé iéu, Anèr, Escol emé Mambrè: aquésti prendran si part.”

CHAPITRE XV

Diéu fai pache em' Abram.

1 . Acò-d'aqui passa, lou Segnour parlè, pèr vesion, à-n-Abram en disènt: “Agues pas pòu, Abram, iéu siéu toun prouteitour, e ta recoumpènso sara mai que grando.”

2. E Abram diguè: “Segnour Diéu, que me daras ? m'enanarai, iéu, sènso enfant; e aquéu Damase, lou fiéu d'Eliezèr, baile de moun oustau, eiretara.”

3. E Abram ajustè: “O, en estènt que m'as ges douna d'enfant, vejo-aqui que moun varlet sara moun eiretié.”

4. E tout-d'un-tèms lou Segnour ié parlè mai, disènt: “Noun es aquéu que sara toun eiretié; mai de toun vèntre aquéu que sourtira, l'auras pèr eiretié.”

5. E 'm' acò lou tirè deforo, e ié faguè: “Espincho lou cèu, e comto lis estello, se podes... Ansin sara, ié diguè, ta semenço. “

6. Abram creseguè Diéu, e ié fuguè tengu pèr comte de justico.

7. E Diéu ié diguè: “Es iéu, lou Segnour, que t'ai tira d'Ur en Caldèio, pèr te metre en poussessioun d'aquesto terro. “

8. Mai éu diguè: “Segnour Diéu, d’ounte pode saché que la dève poussedi ?”
9. E lou Segnour respoundènt: “Prene-me, ié diguè, uno vaco ternenco, uno cabro de tres an, un aret dóu meme age, un tourtour em’ uno coulumbo.”
10. Éu, prenènt tout acò, li partejè pèr lou mitan, e placè, uno contro l’autro, li dos part de chasque. Mai lis aucèu, li partejè pas.
11. E lis aucèu descendeguèron sus li cadabre; e Abram li couchavo.
12. E quand lou soulèu trecoulè, la som s’emparè d’Abram, e se sentiguè ‘nvahi d’uno ourrou grando e tenebrouso.
13. E ié fuguè di: “Saches d’avanço que ta raço abitara passageiramen uno terro pas siéuno, e que ié sara messo en servitudo, e que l’afligiran quatre cènts an de tèms.
14. Mai aquéli pamens que l’auran asservido, iéu li jujarai: e après, sourtira ‘mé que-noun-sai de viéure.
15. E tu, en pas, anaras vers ti paire, enseveli dins un brave vieiounge.
16. Mai, à la quatrèimo generacioun, ti descendènt tournaran eici: pèr-ço-que soun pas coumplido jusquo au tèms presènt lis iniqueta dis Amourren.”
17. Adounc quand lou soulèu fuguè coucha, uno negro sournuro se faguè, un fougau que tubavo pareiguè, e ‘no flamo de fiò lampejavo entre li tros de car.
18. Aquéu jour, lou Segnour countratè alianço em’ Abram, en disènt: “A ta raço darai aquesto terro, despièi lou flùvi de l’Egito jusquo au grand flùvi d’Éufrato;
19. Li Cinen, li Cenezen, li Cemounen,
20. Lis Eten, li Feresen, e peréu li Rafaïto;
21. Emé lis Amourren, emé li Cananen, emé li Gergesen e Jebusen.

*

CHAPITRE XVI

Saro e Agar.

1. Adounc Saro, mouié d'Abram, n'avié ges fa d'enfant; e, aguènt pèr servènto uno egiciano, que ié disien Agar,
2. Diguè à soun marit: "Lou Segnour, es tout vesible, a pas vougu qu'enfantèsse; intro vers ma servènto, que d'elo à tout lou mens aurai belèu de fiéu..." E coume aquest assentiguè à sa demando,
3. Elo prenguè Agar, sa servènto l'egiciano, dès an après que fuguèron abitant dins la terro de Canaan, e à soun ome la baiè pèr femo.
4. Éu l'anè dounc trouva. Mai la servènto, entre se vèire prens, mespresè sa mestresso.
5. E à-n-Abram Saro diguè: "Siés pas juste envers iéu, iéu t'ai douna, dins toun sen, ma servènto, e, tant-lèu se vèire prens, aquesto me mespreso... Que lou Segnour fugue juge entre iéu e tu."
6. Abram ié respoundènt: "Vaqui ta servènto, dis, entre ti man. Fai n'en ço que voudras." E, mau-menado pèr Saro, Agar s'enfugiguè,
7. E l'Ange dóu Segnour, l'aguènt trovado souleto, vers la font qu'es au camin de Sur, dins lou desert,
8. Ié diguè: "Agar, servènto de Saro, d'ounte vènes e monte vas ?" Elo respoudeguè : "Iéu fugisse de davans Saro ma mestresso."
9. E l'Ange dóu Segnour ié diguè: "Entourno-te vers ta mestresso, e umelio-te souto sa man."
10. E ajustè: "A mouloun-crèisse multiplicarai ta raço, bèn talamen que noun se noumbrara."
11. E pièi mai: "As councéupu, dis, e faras un drole; e l'apelaras Ismaèl, pèr-ço- que lou Segnour a ausi toun afflicioun.
12. Éu sara 'n ome ferouge, aguènt la man contro tóuti e la man de tóuti contro éu; e,

liuen de tóuti si fraire, éu plantara si tèndo.”

13. Alor elo envouquè lou noum dóu Segnour que ié parlavo: “Es tu que m’as visto, o Diéu; car, dis, de tout segur, aqui, depèr darrié, ai vist lou que me vèi.”

14. Pèr acò, aquéu pous, l’apelè lou pous d’aquéu que viéu e que me vèi. S’atrovo entre Cades e Barad.

15. E ‘m’ acò Agar enfantè ‘n fiéu à-n-Abram, que ié dounè pèr noum Ismaèl.

16. E avié vuetanto-sièis an, Abram, la fes qu’Agar i’enfantè Ismaèl.

CHAPITRE XVII

Diéu aparèis à-n -Abram pèr faire escoussura sa raço.

1. Mai Abram, quand fuguè dins si nounanto-nòu an, veici que lou Segnour i’apareiguè e ié diguè: “Es iéu lou Diéu que pode tout: camino davans iéu, coume se dèu,

2. E farai moun pache entre iéu e tu, e te creissirai à jabo, à n’en vos ? tè, ve- n’aqui.”

3. Abram cabussè d’abouchoun.

4. E Diéu ié diguè: “Iéu siéu, emai moun pache, emé tu, e saras paire de que- noun-sai de nacioun.

5. E desenant toun noum noun sara plus Abram, mai t’apelaras Abraham: pèr-ço- que t’ai coustituí paire de que-noun-sai de gènt.

6. E te farai coungreia tant-e-pièi-mai, e raceja dins li nacioun, e de tu sourтира de rèi.

7. E establirai moun pache entre iéu e tu, e entre ta pousterita d’uno generacioun à l’autro, dins uno alianço eterno: pèr que iéu siegue toun Diéu e lou de ta pousterita.

8. E te darai, à tu em’ à ta raço, aquéu terraire ounte castejes, tout lou terraire de Canaan, en poussessioun pèr sèmpre; e iéu sarai lou Diéu d’aqui.”

9. Diéu diguè mai à-n-Abraham: “E tu gardaras dounc moun pache, emai après tu ta raço dintre si generacioun.

10. E veici lou miéu pache, qu’óusservarés entre iéu e vous, e ta raço après tu: Tout mascle d’entre vautre, fau que siegue circouncis.

11. E de voste prepùci retaiarés la car, pèr signe d’alianço entre iéu e vous-autre.

12. L’enfant qu’aura vue jour sara, vers vautre, circouncis, e ‘nsin tout lou masclun, dins vòsti generacioun: e se circouncira autant lou chouro de l’oustau coume lou qu’aurés croumpa, que fugue o noun un sagatun vostre.

13. E lou miéu pache marcara dins vosto car nosto alianço eternalo.

14. Lou mascle, que sa car noun sara retaiado, fau que siegue esvali dóu mitan de soun pople, pèr-ço-qu’aura vióula moun pache.”

15. Diéu diguè tambèn à-n-Abraham: “Sarai ta femo, te la fau plus nouma Sarai, mai Saro.

16. E la benesirai, e d’elo te darai un fiéu que iéu benesirai peréu, e que racejara, emai n’en sourtira de rèi de pople,”

17. Abraham toumbè d’abouchoun, e riguè, disènt dins soun cor: “Creses qu’un fiéu posque naisse à-n-un ome de cènt an ?, e que posque enfanta, Saro que n’a nounanto?”

18. E ‘m’ acò diguè à Diéu: “Basto que davans tu Ismaèl visque !,

19. E Diéu à-n-Abraham diguè: “Ta mouié Saro te vai enfanta un fiéu, e pèr soun noum ié diras Isa, e coustituirai em’ éu moun pache en alianço sempiterno, emai emé sa descendènço.

20. Subre Ismaèl tambèn t’ai enausi: vaqui que lou benesirai, e que l’augmentarai e farai crèisse bravamen. Engendrara douge meinadié, e n’en farai la cepo d’uno grando nacioun.

21. Mai iéu, moun pache, l’establirai em’ Isa - que, d’eici à-n-un an, Saro t’enfantara.”

22. E, coume aguè fini soun parlamen, Diéu s’enlevè de davans Abraham.

23. E ‘m’ acò Abraham prenguè Ismaèl soun fiéu, emé tóuti li drole nascu dins soun

oustau, e tóuti li qu'avié croumpa, basto tout lou masclun de sa meinado, e tout-d'un tèm, aquéu jour meme, lis escoussurè tóuti, coume i' avié coumanda Diéu.

24. Avié nounanto-nòu an, Abraham, quand retaiè la car de soun prepùci.

25. E Ismaèl avié trege an au tèm de sa circouncisioun.

26. Dins la memo journado fuguèron, Abraham e Ismaèl soun fiéu, tóuti dous circouncis.

27. E tóuti lis ome de l'oustau, tant li varlet que i'èron na, coume aquéli na deforo vo qu'èron esta croumpa, fuguèron circouncis peréu.

CHAPITRE XVIII

Li messagié de Diéu. L'intercessioun d'Abram pèr Soudomo e Goumorro.

1. Em' acò lou Segnour apareiguè à-n-Abraham dins lou coumbau de Mambèr, dóu tèm qu'èro asseta, à la rajo dóu soulèu, à la porto de sa tèndo.

2. Coume levè lis iue, i'apareiguè tres ome, dre, pas liuen d'èu: entre li vèire, i'anè lèu, de sa tèndo, à l'endavans, e adourè de mourre-bourdoun.

3. E diguè: "Segnour, s'ai trouva gràci à tis iue, passes pas sènso t'arresta vers toun servènt;

4. Vau querre un pauquet d'aigo, vous anas lava li pèd, e vous pausarés souto l'aubre.

5. Adurrai uno boucado de pan, vous counfourtarés lou cor, pièi farés voste camin, qu'es pèr acò que sias vengu encò de voste servitour . Éli diguèron: " Fai coume as di."

6. Abraham dins la tèndo venguè lèu trouva Saro, e ié diguè: "Despacho-te, pasto tres cosso de farino e fai couire de pan souto lou recalieu."

7. Éu courreguè à la manado, ié prenguè 'n vedèu bèn tèndre e bouniquet, e lou donè

au gnarro - que tout-d'un-tèms lou faguè couire.

8. Prenguè tambèn de burre emé de la, e lou vedèu qu'avié fa couire, e li pausè davans éli; éu se tenié dre contro éli souto l'aubre.

9. E quand aguèron manja, ié diguèron: "Ounte es Saro ta mouié ?" Éu respoundegùè: "Aqui dins lou tibanèu."

10. "Vers tu, diguè un d'éli, revendrai d'aquest tèms, que saras en vido; e aura 'n fiéu, ta mouié Saro." D'ausi acò, Saro riguè darrié la porto de la tèndo,

11. Qu'èron tóuti dous vièi, bravamen vièi; e Saro, i'a longtèms que n'avié plus si mes.

12. Riguè dounc d'escoundoun, en disènt: "Aro que me siéu facho vièio e que moun mèstre s'es fa vièi, iéu m'anarai mai amusa ?"

13. Mai lou Segneur diguè à-n-Abraham: "De qu'a à rire Saro, en disènt qu'es trop vièio, elo, pèr enfanta ?"

14. Es dificile, quaucarèn, pèr lou Segneur? coume t'ai di, revendrai vers tu d'aquest tèms, que saras en vido, e Saro aura un fiéu."

15. Espavourdido, Saro diguè: "Iéu ai pas ris." Mai lou Segneur: "Es pas verai, diguè, as ris !".

16. Quand se fuguèron pièi auboura aquélis ome, virèron lis iue contro Soudomo; e Abraham marchavo em' éli, en lis acoumpagnant.

17. E lou Segneur diguè: "Pode-ti iéu escoundre à-n-Abraham ço que vau faire,

18. D'abord que d'éu n'en dèu sourti uno gènt grando, mai que forto, e qu'en éu saran benesido tóuti li nacioun de la terro ?,

19. Car sabe qu'éu ourdounara à si fiéu, e après éu à sa meinado, que gardon lou camin de Diéu e que fagon lou dre e la justico, pèr que lou Segneur adugue , sus l'es tiganço d'Abraham, tout ço que i'avié di."

20. Adounc lou Segneur diguè: "La bramadisso de Soudomo e de Goumorro es pièi trop forto, e soun pecat s'es fa trop grèu.

21. Descendrai, e veirai s'aquelo bramarié que vers iéu es vengudo, l'an coumplido dins soun obro; o se noun, lou saubrai."

22. E d'aqui se virèron, e gagnèron Soudomo: Abraham èro encaro, éu, davans lou Segneur.
23. E s'aprouchant, diguè: "Perdras-ti lou juste emé l'impie?"
24. Se s'atrouvavo cinquanto juste dins la vilo, periran-ti emé lis autre? E espargnariés pas l'endré, se i'avié cinquanto juste ?
25. La fariés pas, uno causo ansin, de tua lou juste emé l'impie, e que fugue lou juste trata coume l'impie, noun, acò 's pas dóu tiéu: tu que juges touto la terro, faras pas causo tant injusto."
26. E lou Segneur ié diguè: "Se trove dins Soudomo, au mitan de la vilo, uno cinquanteno de juste, perdounarai à tout l'endré pèr amor d'éli."
27. E Abraham, ié respoundènt, diguè: "Perqu'ai tant fa que de coumença, iéu fau que parle à moun Segneur, emai noun siegue iéu que pousse e cèndre.
28. Vejan, se s'atrouvavo cinquanto juste, manco cinq ? destruiras-ti touto la vilo, pèr n'i'avé que quaranto-cinq ?" -"La destruirai pas, diguè, se n'i'en trove quaranto-cinq."
29. Éu ié venguè mai coume eiçò: "E se se n'i'atrouvavo que quaranto, que fariés ?" Respoundeguè: "Pèr quaranto - iéu noun tabassarai."
30. - "Te n'en prègue, Segneur, te faches pas de mi prepaus: qu'arribara, se n'i'avié que trento?" Respoundeguè:
- Farai rèn, se ié trove trento juste.
- 31 - "D'abord qu'ai coumença 'no fes, parlarai, dis, à moun Segneur: e se n'i'avié que vint ?" Diguè: "Perdounarai, pèr raport à-n-aquéli vint."
32. "Te supplique, Segneur, dis, que noun te fague iraisse, se parle encaro uno fes: e se se n'i'en trovo que dès ?" Éu diguè: "Pèr aquéli dès, noun destruirai la vilo,"
33. E lou Segneur s'enanè, après avé fini de parla à-n-Abraham; e aquest s'entournè dins soun endré.

CHAPITRE XIX

La destrucioun di vilo maudicho . La femo e li fiho de Lot.

1. E venguèron dous Ange à Soudomo sus lou vèspre, e Lot èro asseta au pourtau de la vilo. Éu, quand li veguè, s'aubourè, i'anè à l'endavans e 'm' acò lis adourè en se cabussant au sòu.

2. E diguè: "Vous n'en prègue, mi segne, davalas à l'oustau de voste varlet, e loujas-ié: vous anas lava li pèd, e deman de matin perseguirés voste camin. Éli diguèron: "Noun; restaren sus la plaço."

3. Mai éu li pressè talamen que venguèron à soun oustau; e quand ié fuguèron intra, éu ié serviguè 'n repas, e faguè couire de caudolo, e mangèron.

4. Mai pièi auperavans que s'anèsson coucha, lis ome de la vilo enviroùnèron l'oustau, enfant e vièi, emé tout lou pople.

5. Sounèron Lot, e ié diguèron: "Ounte soun li garçoun qu'aniue soun vengu vers tu? Aduse-lèi eici, pèr que li couneiguen."

6. Lot sourtiguè vers éli, barrant la porto darrié éu, e ié venguè:

7. "Anen, mi fraire, vous n'en prègue, fagués pas de brutige ansin.

8. Ai dos fiho - que noun an encaro couneigu ome: iéu vous lis adurrai, e n'usarés coume voudrés, à coundicioun que fagués pas ço que fau pas emé mis oste, pèr-ço-que soun intra souto l'oumbro de moun cubert."

9. Mai éli ié diguèron: "Lèvo-te d'aqui, vai !" E tournamai: "Siés vengu eici coume estrangié, e tu nous voudriés reprene ? Ve, te trataren pire qu'éli." E butassavon Lot, zóu, de tóuti si forço, memamen qu'èron à mand deja d'enfounsa la porto.

10. Lis Ange mandèron la man, e faguèron rintra Lot, e barrèron la porto.

11. E éli avuglèron aquéli qu'èron deforo, dóu plus pichoun au plus grand, de biais que noun pousquèron plus trouva la porto.

12. E diguèron à Lot: “As-ti eici quaucun di tiéu? Que siegue gèndre, o fiéu o fiho, tóuti li tiéu, fai lèi sourti d’aquelo vilo;
13. Qu’anàn destruire aquest endré, qu’es mounta, lou bousin que fai, enjusquo davans lou Segneur - qu’eu nous a manda pèr li perdre.”
14. Lot adounc sourtiguè, parlè à si gèndre - que ié devien prene si fiho, e ié diguè: “Levas-vous e sourtès lèu d’aquest endré, que vai destruire, lou Segneur, aquesto ciéuta d’eici.” Mai creseguèron que badinavo.
15. E coume venguè lou matin, lis Ange, lou fasènt despacha, ié diguèron: “Lèvo- te, pren ta femo emé li dos chato qu’as, se tu noun vos peri tambèn dins lou crime de la ciéuta.”
16. E coume eu bestiravo, i’arrapèron la man, la man de sa mouié emai de si dos fiho, que Diéu voulié lis espargna.
17. E ‘m’ acò l’enmenèron, lou meteguèron foro la vilo; e aqui ié parlèron, ié disènt eicè-d’eici: “Sauvo ta vido, regardes pas darrié tu e noun t’arrèstes pas dins touto aquesto encountrado: mai salvo-te sus la mountagno, de pòu que perigues peréu.”
18. E Lot ié respoundeguè: “Vous n’en prègue, Segneur,
19. D’abord que voste servitour a trouva gràci davans vous e qu’avès manifesta sus iéu vosto misericòrdi pèr fin de me sauva la vido, estènt qu’ai pas lou tèms de me sauva sus la mountagno, sènso èstre arrapa pèr lou flèu e nimai sènso ié mourir,
20. I’a eici proche uno pichoto vilo, ounte poudriéu fugi e bessai m’escapoula... Pas vrai qu’es pichouneto e que poudrai me ié sauva?”
21. Lou Segneur ié diguè: “An ! pèr acò tambèn iéu ai reçaupu ti preguiero, e noun prefoundrai la vilo pèr laqualo m’as parla.
22. Zóu ! salvo-te-ié lèu: pèr-ço-que poudrai rèn faire d’aqui-que ié fugues intra.” Es pèr acò que ié diguèron, à-n-aquel endré, Segor (1).
23. Lou soulèu se levavo, quand Lot intrè dins Segor.
24. Adounc lou Segneur faguè plòure, subre Soudomo e Goumorro, lou sóupre emé lou fiò de Diéu;
25. E destriguè aquéli ciéuta, e tout lou païs de l’entour, tóuti li gènt d’aquéli vilo e tout lou germe dóu terraire.

26. E la mouié de Lot, pèr s'èstre revirado regardant darrié elo, venguè 'no estatuo de sau.
27. E Abraham en se levant, lou matin, à-n-aquéu rode ounte lou Segnour l'aplantè,
28. Arregardè Soudomo e Goumorro, e alin lou terraire de tout aquéu païs; e veguè de la terro s'enaura 'no ceniho coume lou fum d'un fournelage.
29. Car Diéu, quand aprefoundiguè li ciéuta d'aquéu païs, es en remèmbe d'Abraham qu'èu escapoulè Lot de l'aprefoundimen di vilo ounte abitavo.
30. E d'avau de Segor Lot escalè dins la mountagno - ounte restè 'mé si dos fiho (car à Segor èro pas tranquile), e demouravo en uno baumo, éu emé si dos chato.
31. E l'ainado diguè à la jouino: "Noste paire es un vièi, e n'es ges, au païs, resta d'ome - que posque veni nous atrouva, coume se fai sus touto la terro.
32. Vène, embriaguen-lou, ma sorre, emé de vin, e dourmiren em' éu, pèr sauva, se poudèn, un crèis de noste paire."
33. E 'm' acò faguèron béure soun paire aquelo niue: l'ainado intrè, dourmiguè 'm' éu... Mai éu, ni couneiguè quouro elo se venguè jaire, ni quouro elo se levè.
34. Lou jour venènt, l'ainado diguè mai à la jouino: "Iéu ai dourmi, aièr, emé moun paire: dounen-ié mai de vin à béure aqesto niue, e dourmiras em' éu, pèr sauva crèis dóu paire nostre."
35. Tourna-mai dounc aquelo niue dounèron de vin à soun paire: la jouino intrè, dourmiguè 'm' éu, e éu noun couneiguè nimai quouro elo venguè se jaire ni quouro se levè d'aqui.
36. E ansin councéupèron, li dos fiho de Lot, dóu paire siéu.
37. E l'ainado aguè 'n fiéu - que ié diguè Mouab: qu'acò 's esta jusquo aro lou paire di Mouabito.
38. Peréu la jouino enfantè 'n fiéu, que ié baié pèr noum Anmoun - que vòu dire "fiéu de moun pople": e aquéu es lou paire dis Anmounito enjusquo à vuei.

CHAPITRE XX

Saro tourna-mai raubado.

1. Aguènt pièi, Abraham, parti d'aquí pèr lou miejour, éu abitè entre Cades e Sur: e en Geraro èro estrangié.
2. E de sa femo Saro diguè: a Acò 's ma sorre." Ço que faguè qu'Abimelèc, rèi de Geraro, la raubè.
3. Mai Diéu pèr soungé, dins la niue, venguè à-n-Abimelèc, ié disènt: "Ve, mouriras, pèr amor de la femo qu'as raubado, car a'n ome."
4. Adounc Abimelèc, que l'avié pas toucado, diguè: "Segnour, faras pas peri lou juste qu'a peccà pèr ignourènço !
5. Es pas verai qu'eu m'a di: Es ma sorre, e qu'elo m'a di: Es moun fraire! S'ai fa mau, es d'un cor simple e ai mi man que n'en soun neto."
6. E 'm' acò Diéu ié diguè: "Acò, iéu sabe que l'as fa d'un cor simple; vaqui perqué t'ai engarda que noun peccasses contro iéu - e noun ai pas permés que la touquesses.
7. Aro dounc rènde-ié sa femo, à-n-aquel ome, qu'es proufèto; e pregara pèr tu, e viéuras. Mai se la vos pas rèndre, saches que mouriras de mort, tu emai tout ço qu'es tiéu."
8. Tant-lèu, de-niue, Abimelèc s'estènt leva, sounè tóuti si servitour, e ié countè d'ausido tóuti aquéli paraulo, e lis ome n'en fuguèron, tóuti, forço esfraia.
9. Abimelèc, après, sounè peréu Abraham, e ié diguè: "Que siés ana nous faire ? En que t'avèn manca, pèr que sus iéu e moun reiaume agues atira tau malan ? Nous as fa, aquí, ço qu'èro pas de faire."
10. E tournant l'arresouna, ié diguè: "Quinto visto aviés pèr aco faire ?"
11. Abraham respoundeguè: "En pensant entre iéu m'ère di: en aquest rode belèu cregnon gaire Diéu, e 'm' acò me van tua pèr amor de ma mouié.
12. Autramen es bèn verai qu'elo es ma sorre, fiho qu'es de moun paire, mai noun

fiho de ma maire; e l'ai presso pèr espouso.

13. Quand Diéu m'aguè tira foro de l'oustau de moun paire, diguère à-n-elo: "Me faras, mouié, aquesto gràci: pèr tout liò mounte anaren, diras que siéu toun fraire."

14. Abimelèc prenguè, dounc, de fedo e de biòu, e de servènt e de servènto, e li donè à-n-Abraham; e ié rendeguè Saro sa mouié.

15. E ié diguè: "As davans tu la terro, abito ounte t'agradara."

16. E ié diguè à Saro: "I'ai douna, à toun fraire, milo pèço d'argènt: sara pèr que te tènques un velet sus lis iue, davans tóuti aquéli que saran emé tu, mounte que vagues; e souvèn-te que t'an raubado."

17. Abraham preguè Diéu, e 'm' acò Diéu gariguè Abimelèc e sa mouié e si servicialo d'elo - que tóuti enfantèron,

18. Car avié, lou Segnour, rendu turo lou femelan de l'oustau d'Abimelèc, pèr l'encauso de Saro, la mouié d'Abraham.

CHAPITRE XXI

La neissèncò d'Isa. Agar es embandido.

1. Mai lou Segnour vesità Saro coume avié proumés; e coumpliguè ço qu'avié di.

2. E elo councépè e enfantè 'n fiéu dins soun vieiounge, au tèms que Diéu i'avié predi.

3. E Abraham, au fiéu que Saro i'engendrè, donè pèr noum Isa.

4. E lou circounciguè lou vuechen jour, coume i'avié ourdouna Diéu.

5. Avié dounc cènt an, soun paire, quand Isa venguè au mounde.

6. E diguè Saro: "Lou bon Diéu m'a fa rire; e quau que m'entènde parla, rira 'mé iéu."

7. Pièi diguè mai: "Quau aurié cresegu qu'Abraham pousquèsse vèire Saro alacha lou

fiéu que i'avié fa tant vièio !”

8. L'enfant creisseguè dounc e fuguè desmama; e faguè Abraham un grand counvit, lou jour dóu desmamage.

9. E Saro, un jour aguènt vist lou pichot de l'egiciano Agar jougant emé soun fiéu Isa, diguè à-n-Abraham:

10. “Enmando aquelo servènto emé soun fiéu, pèr-ço-que noun eiretara, lou fiéu de la servènto, emé moun fiéu Isa. “

11. Acò, lou trouvè dur, Abraham, pèr soun drole.

12. Diéu ié diguè: “Noun troves aspre ço qu'a di de toun fiéu e de ta servènto: que que t'ague di Saro, escouto si paraulo, pèr-ço-qu'es dins Isa que toun noum fara raço.

13. Mai dóu fiéu de ta servènto, estènt que sort de tu, farai naisse peréu uno grando linèio.”

14. Se levè dounc Abraham de matin e, prenènt de pan em' un ouire d'aigo, lou ié bouté sus l'espalo, à-n-Agar, ié baiè soun drole, e 'm' acò la bandiguè. Aquesto, quand fuguè partido, s'enanavo barrulant dins l'ermas de Bersabè.

15. E, un cop abenado l'aigo qu'avié dins l'ouire, elo leissè lou pichot souto un dis aubre qu'èron aqui.

16. E s'enanè, e s'assetè peraqui à-n-un jit de flecho, e diguè: “Veirai pas, ansin, mouri moun drole!” E de-reviroun assetado, traguè 'n plagnoun e plourè.

17. Mai ausiguè, Diéu, la voues de l'enfant; l'Ange de Diéu sounè Agar d'amount, ié disènt: “Que fas, Agar ? agues pas cregnènço, car Diéu a entendu la voues de toun enfant, dóu rode ounte es.

18. An, zóu ! pren lou pichot, arrapo-ié la man, pèr-que lou farai coungreia grand generacioun.”

19. E Diéu ié durbiguè lis iue. Elo veguè 'n pous d'aigo i'anè, empliguè soun ouire e faguè béure lou pichot.

20. E Diéu em' éu fuguè; e lou joue grandiguè, e demourè dins lis erme, e devenguè 'n adrè pèr traire li sageto.

21. E abitè au desert de Faran e sa maire, pèr mouié, n'i'en faguè prene uno dóu terraire d'Egito.

22. Vous trouverés que d'aquéu tèms Abimelèc, - emé Ficol, generau de soun armado, - diguè à-n-Abraham: "Diéu t'acoumpagno en tout ço que fas.

23. Juro-me dounc pèr Diéu que tu jamai me nouras, ni à mi descendènt ni à ma raço, mai que, segound lou bèn que iéu t'ai fa, tu me faras - e peréu à la terro ounte recampadis sabes que siés vengu."

24. Abraham ié respoudeguè: "Iéu jurarai."

25. E éu charpè Abimelèc pèr raport à-n-un pous d'aigo que i'avien pres pèr forço li servitour d'aquéu.

26. Abimelèc respoudeguè: "Ai pas sachu quau a fa 'cò; mai tu me n'as jamai rèn di, e iéu enjusquo à vuei n'aviéu jamai ausi parla."

27. Abraham alor prenguè de fedo emé de bièu, que dounè à-n-Abimelèc e, se picant la man, faguèron alianço.

28. E Abraham encastè sèt agnèu de soun troupèu.

29. E Abimelèc ié-venguè: "Que volon dire ansin aquéli sèt agnèu qu'as mes à despart dins un cast ?"

30. "Reçaupras de ma man, Abraham ié diguè, aquéli sèt agnèu, pèr que me fugon testimòni qu'es iéu qu'aviéu cava aquéu pous."

31. Es pèr acò que l'apelèron, aquéu liò, Bersabè, pèr-ço-qu' aqui avien jura.

32. E vaqui coume s'alièron contro lou Pous dóu Juramen.

33. Abimelèc pièi s'aubourè, emé Ficol soun generau, e d'aqui s'envenguèron au terradou di Palestin. Abraham, éu, plantè un bos à Bersabè e aqui envouquè lou noum dóu Segne Diéu eterne.

34. E long-tèms parguejè dins la terro di Palestin.

*

CHAPITRE XXII

Lou sacrifice d'Isa.

1. Après qu'acò fuguè coumpli, Diéu prouvè Abraham e ié diguè: "Abraham! Abraham!" Éu ié respoundeguè: "Ié siéu!"
2. Diéu ié faguè: "Pren toun fiéu Isa, que n'as qu'aquéu e qu'ames; vai à la terro de vesioun; e l'oufriras aqui en ouloucauste sus uno di mountagno que iéu te moustrarai."
3. Adounc Abraham, se levant de-niue, garniguè soun ase, enmenant em'éu dous jouve, emé soun fiéu Isa; e, quand aguè coupa de bos pèr l'ouloucauste, s'enanè au rode que i'avié coumanda Diéu.
4. Lou tresen jour, aussè lis iue e veguè lou rode alin.
5. E diguè i dous chouro: "Esperas aqui 'mé l'ase: que iéu emé moun drole nous anan gandi jusquo eila e, quand auren adoura, revendren pièi ver vous-autre."
6. Prenguè lou bos de l'ouloucauste, e lou carguè à-n-Isa soun fiéu. Éu dins si man pourtavo lou fiò e lou coutèu. E coume ensèmble s'avançavon,
7. Isa diguè à soun paire: "Moun paire !" E éu respoundeguè: "De que vos, fiéu ?" - "Vaqui lou fiò, dis, e lou bos... Ounte es la vitimo de l'ouloucauste ?"
8. Mai Abraham diguè: "Diéu se prouvesira de la vitimo, fiéu miéu !" E toujours s'avançavon ensèmble.
9. E venguèron au liò que Diéu i'avié fa vèire. Éu i'aubourè 'n autar e dessus i'empielè lou bos; e quand aguè estaca soun fiéu Isa, lou pausè sus l'autar, subre lou mouloun de ligno.
10. E estendeguè la man, e arrapè lou glàsi, pèr inmoula soun fiéu.
11. E l'Ange dóu Segneur, veici que ié cridè dóu cèu: Abraham! Abraham !" Respoundeguè: "Ié siéu !"
12. "Estèndes pas ta man sus l'enfant, ié diguè l'Ange, e ié fagues ges de mau: aro

counèisse que temes Diéu, car n'as pas espargna toun fiéu, que n'as qu'aquéu, pèr m'óubeï."

13. Abraham levè lis iue e, darrié éu, veguè 'n aret entre-pacha pèr li bano au mitan d'un bartas. L'anè querre e l'oufriguè pèr soun fiéu en ouloucauste

14. E apelè lou liò d'aqueste noum: Lou Segnour vèi, perqué encaro se dis vuei: "Amount lou Segnour veira."

15. Mai l'Ange dóu Segnour sounè mai Abraham, ié disènt d'amoundaut:

16. "Pèr iéu-meme l'ai jura, dis lou Segnour: amor qu'as fa acò pèr iéu e que n'as pas espargna toun fiéu, que n'aviés qu'eu,

17. Iéu te benesirai e farai coungreia ta raço coume lis estello dóu cèu emai coume l'areno qu'es au ribeirés de la mar: poussedira, ta raço, li porto de sis enemi.

18. E saran benesido tóuti li nacioun de la terro dins la semenço de tu, pèr-ço- que m'as óubeï. ,'

19. E 'm' acò Abraham s'entournè vers si chouro e s'enanèron vers Bersabè ensèmble e i'abitè.

20. Après à-n-Abraham s'anouciè que Melca avié enfanta de fiéu à soun fraire Nacor:

21. Hus l'einat, e Buz, soun fraire, e Camuel, paire di Sirian,

22. E Casèd e Azau e Feldas e Jedlaf,

23. E Batuel, de mounte nasquè pièi Rebèco. Es li vue fiéu que Melca enfantè à Nacor, lou fraire d'Abraham.

24. Sa councubino (ié disien Roumo) enfantè Tabè, Gaham e Tahas e Maaca.

*

CHAPITRE XXIII

La mort de Saro. Abram croumpo uno baumo.

1. Saro visquè cènt-vint-e-sèt an.
2. E mouriguè dins la ciéuta d'Arbè, qu'acò 's Ebroun, terro de Canaan. E venguè Abraham la plagne e la ploura.
3. E quand aguè coumpli soun devé funeràri, parlè is enfant de Heth, en ié disènt:
 3. "Iéu siéu un passagié e un estrangié vers vous-autre: dounas-me, 'mé vous- autre, lou dre de sepóuturo, pèr qu'enseveligue ma morto."
5. Li fiéu de Heth respoundeguèron, ié disènt coume eiçò:
 6. "Escouto-nous, segnour: siés un prince de Diéu vers nautre ! chausisse entre nòsti sepucres pèr i'enseveli ta morto. Res pourra te defèndre d'enseveli ta mortodins lou mounumen siéu."
7. Abraham s'aubourè e 'm' acò adourè lou pople dóu terraire, valènt-à-dire li fiéu de Heth.
8. E ié diguè: "S'ansin vous plais qu'enseveligue iéu ma morto, vougués bèn, vous n'en prègue, intercedi pèr iéu auprès d'Efroun, fiéu de Seor,
9. Pèr que me baie la baumo doublo qu'es à la ribo de soun champ; que me la vènde au pres que fau, aqui davans vous-autre, e que iéu ague aquéu sepucres."
10. Efroun, éu, abitavo, au mitan di fiéu de Heth. E Efroun à-n-Abraham, presènt tóuti aquéli qu'èron au pourtau de la vilo, respoundeguè 'n disènt:
 11. "Faren pas coume acò, moun segne! I mai pulèu escouto ço que vau te dire: iéu te doune lou champ e la baumo que i'a davans lis enfant de moun pople: ié pos enseveli ta morto. "
12. Abraham s'amourrè davans lou pople dóu terraire.

13. E diguè à-n Efroun au bèu mitan de tóuti: “Vogues bèn m’escouta: iéu pagarai lou champ, pren l’argènt que te baie, e ansin ié pourral enseveli ma morto.”

14. E Efroun respoudeguè:

15. “Moun segne, escouto-me: la terro que demandes vau quatre cènt sicle d’argènt... Acò ‘s lou pres entre iéu e tu. Mai qu’es acò ? vai, vai, ensevelisse ta morto.”

16. Acò ausi e entendu, Abraham pesè l’argènt, que i’avié demanda Efroun, en presènci di fiéu de Heth, qu’acò fasié quatre cènt sicle de mounedo de lèi.

17. E fuguè recouneigu lou champ qu’èro autre-tèms d’Efroun, ounte i’avié la baumo doublo, en fàci de Mambrè, tant lou champ que la baumo, emé tóuti lis aubre que i’èron à l’entour sus tóuti li counfront,

18. Fuguè recouneigu poussessioun d’Abraham, presènt li fiéu de Heth e tóuti li qu’intravon au pourtau de la vilo.

19. Vaqui coume Abraham enseveliguè Saro sa mouié dins la doublo baumo dóu champ - que faciavo Mambrè, valènt-à-dire à Ebroun, en terro de Canaan.

20. E lou champ, e lou cros que i’avié à la ribo, fuguèron deliéura à-n-Abraham pèr mounumen, e recouneigu tau pèr lis enfant de Heth.

CHAPITRE XXIV

Abram mando soun baile demanda Rebèco pèr Isa soun drole.

1. Mai Abraham èro vièi tant-que, e l’avié benesi lou Segnour en touto causo.

2. E diguè au plus vièi servitour de soun oustau, qu’èro lou baile de soun bèn: “Pauso ta man souto ma cueisso.

3. E juro-me pèr lou Segnour, Diéu dóu cèu e de la terro, que tu noun reçaupras pèr mouié de moun fiéu ges de fiho d’aquéli Cananen ounte abite;

4. Mai que tu partiras pèr lou païs de mi parènt e que ié cercaras uno mouié pèr Isa moun drole.”
5. Respoundeguè lou servitour: “E se i’a ges de femo qu’en aquest terradou vogue veni emé iéu, dève-ti entourna voste fiéu au pais de mounte sias sourti ?”
6. E Abraham diguè: “Engardo-te jamai d’entourna moun fiéu aqui.
7. Lou Segne Diéu dóu cèu, que m’a tira de l’oustau de moun paire, de la terro ounte siéu nascu, que m’a parla e m’a jura eiçò: Iéu darai à ta raço aquesto terro, - éu-meme mandara soun Ange davans tu, e reçaupras aqui uno femo pèr moun fiéu.
8. Pamens se ges de femo noun voulié te segui, siés deliéura dóu sarramen : tant soulamen moun fiéu, jamai l’entournes aqui.”
9. Adounc pausè la man, lou varlet, souto la cueisso de soun mèstre Abraham e ié jurè subre aquéu dire.
10. E prenguè des camèu de la manado de soun mèstre, e s’enanè, pourtant de bèn em’éu de touto meno, e’m’ acò se gandiguè dins la Mesoupoutamìo vers la vilo de Nacor.
11. E coume aguè fa agrouva si camèu foro la vilo, contro un pous, sus lou vèspre, que li femo an coustumo de veni querre d’aigo, éu diguè:
10. “Segnour Diéu de moun segne Abraham, ajudo-me vuei, te prègue, e fai misericòrdi à moun segnour Abraham.
13. Iéu me veici contro la font, e li fiho di gènt qu’abiton aquesto ciéuta s’envan sourti pèr tira d’aigo.
14. La chato dounc en quau dirai: Clino toun inde pèr que begue, e qu’elo me respoundra: Béu, emai à ti camèu iéu dounarai l’abéurado, - fugue aquelo qu’as preparado pèr toun servitour Isa; e pèr ansin couneirai qu’auras fa misericòrdi à n-Abraham moun mèstre.”
15. Entre éu n’avié pancaro acaba de dire acò, e Rebèco, fiho de Batuel (qu’èro fiéu de Melca, espouso de Nacor, un fraire d’Abraham), sourtié ‘mé l’inde sus l’espalo,
16. Chato mai que braveto, vierge mai que poulido, qu’avié jamai parla ‘n degun. Èro davalado au lauroun, e coume aguè empli soun inde e que venié pèr s’entourna,
17. Lou servitour s’avanço e ié dis: “Fai-me ‘n pau béure de l’aigo de toun inde.”

18. Respoundeguè: “Bevès, moun segne.” E tout-d’un-tèms pausè soun inde sus lou bras, e elo ié dounè à béure.
19. E ‘m’ acò quand aguè begu, elo ajustè: “Vau pousa d’aigo, iéu, pèr vòsti camèu, d’aqui-que tóuti agon begu.”
20. E dins li nau vujant soun inde, courreguè mai au pous pèr tira d’aigo e abéurè tóuti li camèu.
21. E éu la belavo en silènci, estudiant se, Diéu-merçi, aurié fa bon viage o noun.
22. Pièi li camèu aguènt begu, l’ome ié presentè, à-n-elo, de pendènt d’or que pesavon bèn dous sicle, emé de brassalet que pesavon dèss sicle.
23. E à-n-elo éu diguè: “De quau siés ? ensigno-me-lou: i’a, dins l’oustau de toun paire, un rode pèr establa ?”
24. Elo respoundeguè: - “Siéu la fiho de Batuel, qu’es lou fiéu de Melca, qu’elo l’aguè de Nacor.”
25. E apoundeguè eiçò: “Ié manco pas de paio, à l’oustau, nimai de fen, e i’a proun large pèr establa.”
26. Se clinè l’ome e adourè lou Segneur,
27. En disènt: “Benesi siegue lou Segne Diéu d’Abraham moun mèstre, que noun a retira ni sa misericòrdi ni sa verita de moun segne, e que m’a mena dre camin encò dóu fraire de moun segne.”
28. E’ m’ acò courreguè la chato, e anouciè eila dins l’oustau de sa maire tout ço que venié d’ausi.
29. E Rebèco avié ‘n fraire, que ié disien Laban, e que vitamen sourtiguè vers l’ome qu’èro alin au pous.
30. Car, entre agué vist li pendènt emé li brassalet dins li man de sa sorre, e entre agué ausi aquesto que fasié: “Aquel ome m’a di acò, acò”, venguè vers l’ome qu’èro arresta ‘mé si camèu eila contro lou lauroun.
31. E ié diguè: “Intras, sant ome ! Perqué restas deforo ? Ai prepara l’oustau emai lou jas pèr li camèu.”
32. E éu l’aduguè au recàti, descarguè li camèu, ié dounè de paio e de fen, emé d’aigo peréu pèr se lava li pèd, d’èu emai de si ràfi qu’em’èu èron vengu.

33. E se ié meteguè la taulo. Mai éu diguè: “Manjarai pas, fin-qu’ague di ço qu’ai à dire.” - “Parlo”, repliquè l’autre.

34. E éu: “Siéu servitour, dis, servitour d’Abraham.

35. E lou Segnour a benesi moun mèstre bravamen, e a prouspera mai-que-mai: e i’a douna d’avé, de biòu, d’argènt e d’or, de servènt, de servènto, e de camèu e d’ase.

36. E Saro, espouso de moun mèstre, i’a enfanta proun vièio un drole qu’èu i’a tout douna.

37. E m a fa jura eiçò moun mèstre: “Pèr marida moun fiéu, iéu vole ges de fiho di Cananen qu’abite em’éli.

38. Vai-t’en vers l’oustau de moun paire, e’m’ acò prendras pèr moun drole uno mouié de nòsti gènt.”

39. E i’ai respoudu à moun mèstre: “Mai se vòu pas, la chato, veni emé iéu ?”

40. “Vai, dis, que lou Segnour, que iéu ié camine davans, mandara soun Ange emé tu, e t’endraiara mounte fau. E tu reçaupras pèr moun fiéu uno de nosto parentèlo e de l’oustau dóu paire miéu.

41. E saras à l’abri de ma maladicioun, s’estènt ana vers mi parènt, veniés à èstre refusa.”

42. Vaqui perqué au-jour-d’uei siéu vengu vers la font, e ai di: “Segnour Diéu de moun segne Abraham, se m’as endraia au bon camin,

43. Me veici contro la font d’aigo: e la chato que sourtira pèr querre d’aigo, ié dirai: “Douno-me ‘n pauquet d’aigo, pèr béure, de toun inde;”

44. E se me dis: “Tè, béu, emai abéuro ti camèu”, acò sara la femo que Diéu a preparado pèr lou fiéu de moun mèstre.

45. E dóu tèms qu’entre iéu me repassave acò, a pareigu Rebèco, venènt emé soun inde - que poutavo sus l’espalo. E davalò au lauroun e pouso d’aigo. E ‘m’ acò iéu ié fau: “Douno me ‘n pauquet à béure !”

46. Elo de soun espalo a tout-d’un-tèms leva soun inde e m’a di: “Tenès, bevès, vau abéura vòsti camèu”. E ai begu, e elo a baia d’aigo i camèu.

47. E l’ai interrogado e i’ai di: “De quau siés fiho ?” M’a respoudu: “Siéu de

Batuel, qu'es lou fiéu de Nacor e de Melca qu'èro sa femo.” E alor i'ai baia de pendènt pèr se faire bello e i'ai mes dins li man aquéli brassalet.

48. E clin ai adoura lou Segnour, benesissènt lou Segne Diéu d'Abraham moun segne, que m'a coundu en dre camin pèr capita la fiho dóu fraire de moun mèstre destinado à soun fiéu.

49. Aro, se voulès prene veramen moun mèstre en gràci, digas-me-lou: senoun, fasès-me-lou peréu counèisse, pèr que iéu tire à drecho o à senèco.”

50. Laban emé Batuel respoundeguèron: “Dóu Segnour vèn de-segur aquéu prepaus: noun avèn rèn à dire contro sa voulounta.

51. Vaqui Rebèco davans tu, pren-la 'mé tu e parte, e que siegue la femo dóu fiéu dóu mèstre tiéu, d'abord que lou Segnour l'a di.”

52. Coume aguè ausi acò, lou varlet d'Abraham adourè lou Segnour, de mourrebourdoun en terro.

53. E aguènt adu pièi de vas d'argènt e d'or, emé de vestimento, li dounè pèr presènt à Rebèco; e à si fraire e à sa maire, d'àutri douno i'oufriguè.

54. E 'no fes en festin, aqui mangèron e beguèron. Mai l'endeman matin lou varlet en se levant diguè: “Chabissès-me, que vague vers moun mèstre.”

55. Mai ié respoundeguèron li fraire d'elo emé sa maire: “Fau que demore la pichoto au-mens dès jour emé nous-autre; pièi après partira.”

56. “Nàni, diguè, me retengués pas, que lou Segnour m'a endraia: bandissès-me, que iéu m'entourne vers moun mèstre.”

57. E diguèron: “Sounen la chato e demanclen-ié coume vòu faire.”

58. Entre la souna, venguè: e ié demandèron: “Vos t'enana 'm' aquel ome ?” Elo diguè: “T'anarai.”

59. E 'm' acò la chabiguèron, emé sa bailo d'elo, e lou varlet d'Abraham emé touto sa chourmo,

60. En benastrugant sa sorre e cridant: “Siés nosto sorre; posques crèisse en de milo e de milo , e que ta raço poussedigie li porto de tóuti sis enemi !”

61. E Rebèco 'mé si chambriero, aguènt mounta sus li camèu, vaqui que seguiguèron l'ome - que retournè coume acò de-coucho vers soun mèstre.

62. Enterin se passejavo, Isa, pèr lou camin que meno au pous qu'apellon d'aquéu que viéu e que vèi, car abitavo en terro australo.

63. E èro sourti pèr chifra, dins lou campèstre, au jour toumbant. E coume vai leva lis iue, vèi li camèu alin que vènon.

64. Rebeco, elo tambèn, entre devista Isa, descendeguè de camèu.

65. E au varlet faguè: "Qu 's aquel ome que pèr campèstre nous vèn à l'endavans ?" E éu diguè: "Acò 's moun mèstre. E elo lèu, prenènt soun pàli, s'aclatè.

66. Adounc lou servitour racountè à-n-Isa tout ço que s'èro passa;

67. E Isa la menè dins lou tibanèu de Saro e la prenguè pèr femo; e éu bèn talamen l'amè, que la doulour qu'avié desempièi la mort de sa maire n'en fuguè atempourido.

CHAPITRE XXV

La mort d'Abram. Li fiéu d'Ismaèl; aquéli d'Isa: Esaü vènd à Jacob si dre d'einat.

1. Mai Abraham, fau dire, avié agu 'no outro mouié que ié disien Ceturo

2. Que i'enfantè Zamran, Jecsan, Madan e Madian, emé Jesboc, emé Suè.

3. E Jecsan engendrè Saba emé Dadan. E li fiéu de Dadan fuguèron Assurim e Latusim e Loomim.

4. E de Madian sourtiguèron Efa, Oufèr, Enoc e Abida e Eldaa: tóuti éli fiéu de Ceturo.

5. E Abraham, tout ço qu'avié, lou dounè à-n-Isa.

6. E i fiéu de si councubino ié larguè éu de presènt, e li separè de soun fiéu Isa, lis aguènt, de soun vivènt, chabi dóu coustat dóu levant.

7. E fuguèron, la vido e li jour d'Abraham, de cènt-setanto-cinq an.

8. E, s'amoussant bravamen vièi, éu mouriguè dins l'age, ansin, clafi de jour. Fuguè rejoun emé soun pople.

9. E l'enseveliguèron, Isa em' Ismaèl si fiéu, dins la croto bessouno que i'a au champ d'Efroun, fiéu de Seor l'Ethen, en terro de Mambrè,

10. Qu'i fiéu de Heth avié croumpado: aqui fuguè sepóutura, éu e sa mouié Saro.

11. E Diéu, après sa mort, benesiguè soun fiéu Isa, qu'abitavo vers lou Pous d'Aquéu que viéu e que vèi.

12. Veici li generacioun d'Ismaèl, fiéu d'Abraham e de l'egiciano Agar, la servènto de Saro,

13. E vès-eici li noum de si fiéu, coume li noumavon e dins si generacioun. L'èinat d'Ismaèl fuguè Nabaioth. E i'aguè pièi Cedar e Adbeèl e Mabsam,

14. Masma peréu e Duma e Massa,

15. Adar, Tema, Jetur, e Nafis e Cedma.

16. Es acò li fiéu d'Ismaèl, e es acò li noum de si castèu e de si vilo: de si tribu li douge prince.

17. E fuguèron lis an de la vido d'Ismaèl au nombre de cènt-trento-sèt, e 'm' acò se leissè mouri e fuguè rejoun à soun pople.

18. Éu abitè despièi Evila jusquo à Sur - que regardo l'Egito, quand venès vers lis Assirian. Avié, quand mouriguè, tóuti si fraire à soun entour.

19. Veici mai li generacioun d'Isa, fiéu d'Abraham. Abraham engendrè Isa

20. Que, dins si quaranto an, prenguè pèr femo Rebèco, fiho de Batuel, Sirian de Mesoupoutamio, qu'èro la sorre de Laban.

21. E preguè Diéu, Isa, pèr soun espouso qu'èro turgo. Lou Segnour l'escoutè, faguè councebre Rebèco.

22. Mai, estènt que se turtavon dins soun vèntre li pregnoun, elo diguè: "S'ansin pèr iéu acò-d'aqui avié d'èstre, qu'èro necite de councebre ?" E 'm' acò s'enanè counsulta lou Segnour.

23. E aquest ié respoundegùè: “Dos nacioun soun dins toun vèntre, e dous pople de toun vèntre sourtiran desenemi, un que douminara l’autre, lou maje servira lou mendre. “

24. E veici qu’, avengu lou tèms de partouri, se capitèron dous bessoun dins soun vèntre.

25. Aquéu que sourtiguè lou proumié èro rous, e tout pelous coume uno bèsti. Se ié dounè pèr noum Esaü. L’autre qu’après sourtiguè, tenié dins la man lou pèd de soun fraire. E amor d’acò l’apelè Jacob.

26. Avié sieissanto an, Isa, quand si pichot ié nasquèron.

27. Un cop que siguèron grand, Esaü fuguè ‘n cassaire, de-longo pèr campèstre; Jacob, éu, ome simple, restavo dins li tèndo.

28. Isa amavo Esaü, que pèr manja ié tenié de casso. E Rebèco, Jacob èro soun mignot.

29. Jacob, un jour qu’avié cué de bajano, vers éu arribè Esaü que las venié dóu champ.

30. “Baio-me, ié diguè, d’aquéu bouta-couire rous, que iéu toumbe de lassige”. Pèr acò ié dounèron peréu lou noum d’Edoum.

31. Mai Jacob ié diguè: “Vènde-me ti dre d’einat”.

32. Aquéu respoundegùè: “D’abord que more, de que me servirien mi dre d’einat”.

33. Jacob diguè: “Juro-me dounc.” Esaü ié jurè e vendegùè si dre d’einat,

34. E aguènt reçaupu de pan emé lou tian de lentiho, éu coume acò mangè, beguè e s’enanè, pau s’enchaiènt d’agué vendu si dre d’einat.

*

CHAPITRE XXVI

Lou viage d'Isa vers Abimelèc.

1. Mai estènt sus la terro vengudo uno famino, après l'esterileta qu'èro arribado dintre li jour d'Abraham, Isa s'enanè vers Abimelèc, rèi di Filistin, en Geraro.

2. E i'apareiguè lou Segnour, e ié digue: “Davales pas dins l'Egito, mai tèn-te siau dins la terro que te dirai.

3. Aqui espaço-te, e sarai emé tu, e te benesirai; car à tu e à ta raço iéu dounarai tóuti aquéli païs, acoumplissènt lou sarramen qu'ai fa à-n-Abraham toun paire.

4. E multiplicarai ta raço coume lis estello dóu cèu; e darai à ti descendènt tóuti aquéli païs; e saran benesido en ta pousterita tóuti li nacioun de la terro.

5. Pèr amor qu'Abraham a óubeï à ma voues, a óusserva mi precète e mi coumandamen e a garda mi lèi e mi ceremounié.”

6. E Isa coume acò demourè en Geraro.

7. E quand lou questiounavon lis ome d'aquéu liò sus la siéu femo, respoundié: “Es ma sorre”. Car apprehendé de dire qu'èro elo sa mouié, cregnènt que lou tuèsson, de cop que i'a, sus l'estiganco qu'èro un bèu tros de femo.

8. Au bout de quauque tèms qu'aguè demoura aqui, veici qu'Abimelèc, lou rèi di Filistin, en regardant pèr la fenèstro, lou veguè que jougavo emé Rebèco sa mouié.

9. E lou sounè e ié diguè: “Es tout clar qu'acò 's ta femo. Perqu'as menti, la dounant pèr ta sorre ?” Respoundeguè: “Ai agu pòu de mourir pèr raport à-n-elo.”

10. E Abimelèc diguè: “Perqué nous n'as fa encrèire ? Aurié pou scu, quaucun dóu pople, avé afaire emé ta femo, e adusiés sus nous-autre coume acò un grand pecat.” E coumandè à tout lou pople, disènt:

11. “Quau toucara la mouié d'aquel ome, éu de mort mourira.”

12. Isa semenè dounc en aquéu terradou, e lou meme an ié faguè d'un cènt: lou

Segnour lou benesiguè.

13. E s'enrichiguè l'ome, e anavo proufichant e s'apadouïssènt que mai, bèn tant que venguè forço drut,

14. Aguènt de capitau d'avé, e de manado, e de meinado tant-e-mai. Enjalousi d'acò, li Filistin

15. Aturèron tóuti li pous qu'avien cava pèr tèms li servitour d'Abraham soun paire e lis empliguèron de terro;

16. Talamen qu'Abimelèc ié diguè à-n-Isa:- "Retiro-te d'emé nous-autre, pèr-ço- que te siés fa forço mai pouderaus que nautre."

17. E'm' acò éu s'enanè, e venguè, pèr i'abita, au gaudre de Geraro.

18. Tournè cava lis àutri pous, qu'avien cava li servitour de soun paire Abraham e qu'à sa mort li Filistin avien autre-tèms atura; e li noumè di mémi noum que i'avié douna soun paire.

19. E fouseguèron dins lou gaudre e atrouvèron l'aigo vivo.

20. Mai coume i'aguè 'no rioto entre li pastre de Geraro e li pastre d'Isa, qu 'aquéli disien: "L'aigo es nostro," éu apelè aquéu pous lou Pous de la Garrouio.

21. Pièi n'en cavèron un autre; e coume pèr aquéu aguèron mai de brut, éu l'apelè, aquéu, lou Pous de la Malamagno.

22. Estènt parti d'aqui, fouseguè 'n autre pous - qu'aquest cop res ié cerquè reno. Pèr acò ié dounè lou noum de Pous de Larguessò, en disènt: "Lou Segnour aro nous a relarga e fa crèisse sus la terro."

23. E d'aquéu liò après mountè en Bersabè,

24. Ounte i'apareiguè lou Segnour la memo niue, e que ié diguè: "Iéu siéu lou Diéu d'Abraham toun paire, agues pas pòu, siéu emé tu; e te benesirai e farai coungreia ta raço, pèr amor d'Abraham qu'es esta moun servènt."

25. E pèr acò aubourè 'n autar aqui e, envouca lou noum dóu Segnour, estendeguè sa tèndo, e coumandè à si servènt de fouire un pous.

26. Mai coume à-n-aquéu liò venguèron de Geraro, Abimelèc em' Oucouzat - qu' acò 'ro soun ami, e Ficol, generau d'armado,

27. Isa ié parlè coume eiçò: “Pèr dequé venès vers iéu, d’abord que me poudias plus vèire e que m’avès bandi de vautre ?”
28. Éli respoudeguèron: “Avèn vist qu’emé tu i’a lou Segnour e pèr acò nous sian di: I’ague entre nautre sarramen e nousen alianço.
29. Pèr que nous fagues ges de mau, coume nàutri qu’avèn rèn touca de res di tiéu ni rèn fa pèr te nouire, mai qu’en pas t’avèn chabi ‘mé la benedicioun de Diéu.”
30. Adounc ié dounè ‘n bèu festin e, après manja e béure,
31. De matin en se levant, se jurèron alianço. E Isa pacificamen li leissè tourna à soun endré.
32. Vès-eici que, lou meme jour, li servitour d’Isa venguèron i’anouncia la nouvello dóu pous qu’avien cava en disènt . “Avèn trouva l’aigo.”
33. D’ouunte, aquéu pous, l’apelè Aboundànci; e lou noum qu’à la vilo s’es douna es Bersabè, enjusquo à l’ouuro d’iuei.
34. Mai Esaiü, éu, avié pres dos femo: Judit, qu’èro la fiho de Beèri, Eten, e Basemat, fiho d’Eloun, de la memo encountrado,
35. Que tóuti dos s’èron mancado envers Isa e Rebèco.

CHAPITRE XXVII

Jacob a pèr engano la benedicioun d’Isa.

1. Isa pamens se faguè vièi, e sis iue se neblèron, e ié poudié plus vèire; e sounè Esaiü soun einat, e ié diguè: “Moun fiéu !” Éu respoudeguè: “Ié siéu.”
2. E soun paire: “Veses, dis, qu’aro me siéu fa vièi e qu’ignore lou jour de ma mort.
3. Pren tis armo, ta badoco e toun arc, e ‘m’ acò sorte deforo; e quand auras en casso arrapa quaucarèn,

4. Fai-me pièi uno dobo, coume sabes que li vole, e aduse-la que Ia manjarai e que moun amo te benesigue, avans que de mourì.”
5. Mai Rebèco, coume aguè ausi acò e que lou drole se fuguè gandi dins lou campèstre pèr emplì l’ordre de soun paire,
6. Diguè à soun fiéu Jacob: “Ai entendu toun paire parlant em’ Esaü toun fraire e ié disènt:
7. Aduse-me de ta casso, e fai de viéure pèr que mange, e te benesirai davans Diéu avans que more.
8. Adounc, fiéu miéu, escouto mi counsèu.
9. Vai-t-en à l’escabot e m’adurras dous bèu cabrit, pèr que n’en fague à toun paire li plat que manjo voulountié;
10. E quand lis auras pourta e qu’èu aura manja, que te benesigue tu, davans que more.
11. Aquéu ié respoundeguè: “Sabes qu’Esaü moun fraire, èu es pelous, e iéu siéu lisc:
12. Se moun paire me toco e que me recounèigue, ai pòu que s’imagine qu’ai vougu l’engana e qu’atire sus iéu sa maladicion, au liò de sa benedicion.
13. Sa maire ié diguè: “Sus iéu retoumbe aquelo maladicion, moun fiéu! Tant soulamen, vai, escouto ma voues e vai quere ço que t’ai di.”
14. Éu s’enanè, aduguè acò, e lou dounè à sa maire. Aquelo preparè li plat, coume sabié qu’amavo lou paire de Jacob.
15. Pièi l’abihè di vièsti li meior d’Esaü, qu’avié aqui à l’oustau.
16. E di peloun di cabrit i’envirounè li man, e n’en garniguè soun còu nus.
17. E ié dounè la dobo, emai li pan qu’avié cué.
18. Acò adu, diguè: “Moun paire!” - “T’ause, aquéu respoundeguè. Mai quau siés tu, moun fiéu ?”
19. Jacob diguè: “Iéu siéu toun einat Esaü. Ai fa ço que m’as coumanda. Lèvo-te, assèto-te, e manjo de ma casso, pèr que pièi me benesigues.”
20. Isa tournè dire à soun fiéu: “Coume as pou scu, rmoun fiéu, dis, atrouva tant lèu ?”

Éu respoundeguè: “La voulounta de Diéu a fa que tout-d’un-tèms ai rescountra ço que vouliéu.”

21. Isa diguè: “Avanço-te, fiéu miéu, pèr que te toque, e que prove se siés moun fiéu Esaü o noun.”

22. Éu s’aprouchè de soun paire e Isa, l’aguènt chaspa, diguè: “La voues, vrai, es la voues de Jacob; mai li man, es li man d’Esaü.”

23. E lou couneiguè pas, pèr-ço-que si man pelouso retrasièn li de l’èinat. Adounc lou benesissènt,

24. Diguè: “Siés rnoun fiéu Esaü ?” Respoundeguè: “Lou siéu.”

25. “Alor, faguè, aduse-me lou viéure de ta casso, fiéu miéu, pèr que moun amo te benesigue tu.” Quand pièi aguè manja ço que i’avié purgi, Jacob ié purgiguè de vin; e Isa, l’aguènt begu,

26. Ié diguè: “Avanço-te, e fai-me ‘n poutoun, moun fiéu.”

27. Éu s’avancè e lou beisè. E Isa, entre senti lou parfum de sis abihage, ié diguè lou benesissènt: “Vaqui l’oudour de moun fiéu, talo que la d’un champ clafi, que lou Segnour a benesi.

28. Que Diéu te fague doun de l’eigagno dóu céu e de la graisso de la terro, aboundànci de blad emai de vin.

29. Que te servon li pople e que t’adoron li tribu; siegues lou segnour de ti fraire; e li fiéu de ta maire, que se courbon davans tu ! Siegue maudi quau te maudigue; e quau te benesira, de benedicioun siegue plen !”

30. Mai pas-pulèu Isa finissié de parla e que Jacob sourtié deforo, veici qu’Esaü venguè

31. E qu’aduguè à soun paire la casso qu’avié facouire, en disènt: “Lèvo-te, paire, e manjo la casso de toun fiéu, pèr que toun amo me benesigue.”

32. E Isa ié diguè: “Mai quau siés-tu ?” Respoundeguè: Iéu siéu toun fiéu maje.”

33. Isa terriblamen restè estabousi; e espanta bèn mai que ço que se pòu crèire, faguè: “Quau es dounc aquéu que vèn de m’adurre sa casso, que n’ai manja davans que tournèsses ? e que l’ai benesi e que benesi sara.”

34. Quand ausiguè, Esaü, li paraulo de soun paire, jitè subran un grand crid, e atupi

diguè: “Benesisse-me iéu tambèn, moun paire!”

35. Aquest diguè: “Toun fraire es vengu pèr engano e a reçaupu ta benedicioun.”

36. Esaü ajustè: “L’an pas nouma Jacob de-bado, car vaqui li dos fes que me lèvo de cassolo: m’a deja pres moun dre d’einat, e aro tourna-mai me raubo ma benedicioun.” E s’adreissant mai à soun paire: “N’avès ges reserva, dis, de benedicioun ?”

37. Isa respoudegù: “L’ai coustituí toun segneur, emai tóuti si fraire ai mes souto sa servitudo: i’ai assegura lou blad, lou vin, e pèr tu, après acò, moun chat, que vos que fague mai ?”

38. Esaü ié venguè: “N’as qu’uno, n’as rèn qu’uno, de bene~dicioun, moun paire ? Iéu peréu, te n’en prègue, benesisse-me!” E coume en bramant se descounsoulavo,

39. Isa esmougu ié diguè: “Dins la graisso de la terro e l’eigagno dóu cèu en subre

40. Sara la tiéu benedicioun. Viéuras emé lou glàsi, e serviras toun fraire; mai pièi vendra lou tèms qu’esclaparas sa joto e l’escamparas de toun coutet.”

41. Sèmpre dounc Esaü pourtavo encrour à Jacob pèr la benedicioun que i’avié dounado soun paire. E diguè dins soun cor: “Vendra proun lou dòu de moun paire e tuarai moun fraire Jacob.”

42. Acò se countè à Rebèco; e elo, mandant souna soun fiéu Jacob, ié parlè ‘nsin: “Vaqui qu’Esaü toun fraire menaço que te vòu tua.

43 . Adounc, moun fiéu, ause ma voues, e t’aubourant fuge en Aran encò de Laban moun fraire.

44. E demoro em’ éu quauque tèms, d’aqui que s’amansigue la furour de toun fraire

45. E cesse soun endignacioun e qu’óublide ço que i ‘as fa. Pièi te mandarai querre e iéu t’entourarai eici... Perqué sariéu privado de mi dous drole dins un jour ?”

46. E Rebèco diguè à-n-Isa: “La vido me vèn en òdi em’ aquéli fiho de Heth. Se Jacob prenié femo d’aquelo raço d’aqui, vole plus viéure.”

*

CHAPITRE XVIII

Lou viage de Jacob en Mesoupontamìo. La vesiou de l'escalo.

1. Adounc Isa sounè Jacob, e lou benesiguè, e eiçò ié recoumandè: “Prengues pas, dis, uno femo de la raço de Canaan.
2. Mai vai e parte en Mesoupoutamìo de Sirìo, à l'oustau de Batuel, qu'es lou paire de ta maire, e prendras aqui pèr femo uno di fiho de toun oncle, de toun oncle Laban.
3. E que Diéu ounnipoutènt te benesigue, te fague crèisse e coungreia, pèr que bódrejes entre li pople;
4. E que te doune li benedicioun d'Abraham, emai à ta pousterita, pèr fin que poussedigues la terro de toun pelerinage, qu'èu a proumesso à toun aujòu.”
5. E quand Isa l'aguè bandi, venguè, Jacob, en Mesoupoutamìo de Sirìo, vers Laban, fién dóu sirian Batuei, fraire de Rebèco sa maire.
6. Idai Esaü, vesènt que soun paire avié benesi Jacob e que l'avié manda en Mesoupoutamìo de Sirìo, pèr que ié prenguèsse femo, e qu'après la benedicioun i'avié recoumanda de ges prene de femo di fiho de Canaan,
7. E que Jacob, óubëissènt à si parent, s'èro enana 'n Sirìo,
8. Aguènt peréu la provo que soun paire vesié pas de bon iue li Cananenco,
9. Éu anè vers Ismaèl, e prenguè pèr mouié, sènso coumta li qu'avié deja, Mahelèt, fiho d'Ismaèl (fiéu d'Abraham), sorre de Nabaiot.
10. Adounc Jacob, parti de Bersabè, tiravo camin vers Aran.
11. Em' acò arriba dins un liò que i'avié, moute voulié se repausa après soulèu coucha, prenguè uno di pèiro que i'avié peraquì e, la boutant souto sa tèsto, en aquéu liò s'endourmiguè.
12. E 'm' acò veguè pèr soungé uno escalo drecho sus terro, e que dóu bout toucavo lou cèu, emé lis ange de Diéu montant e descendènt pèr elo;

13. E, apiela subre l'escalo, lou Segnour que ié disié: "Iéu siéu lou Segne Diéu de toun paire Abraham, lou Diéu d'Isa: la terro mounte dormes, te la baiarai emai à ta raço.

14. E sara, la tiéu raço, coume la pousso de la terro: t'escampiharas au pounènt, au levant, à l'auro e au miejour; e saran benesido, en tu e ta semenço, tóuti li tribu de la terro.

15. E sarai toun gardian pertout ounte te gandiras, e te recoundurrai en aquest terradou; e te leissarai pas que noun ague coumpli tout ço que vène de te dire."

16. Quand Jacob se fuguè reviha de soun som: "En verita, diguè, lou Segnour es en aquest rode, e iéu que lou sabiéu pas !"

17. E, plen d'esfrai, diguè: "Qu'es terrible aqueste liò ! Es bèn l'oustau de Diéu e la porto dóu cèu."

18. E lou matin Jacob en se levant prenguè la pèiro que sou to sa tèsto avié messo, e l'aubourè en agachoun, e ié vujè d'òli dessus.

19. E apelè Betèl la vilo que peravans èro denoumado Luzo.

20. E faguè peréu un vot, en disènt: "Se Diéu m'acompagno e se me gardo pèr camin dins la draio que seguisse e que me doune de pan pèr viéure e de vièsti pèr m'acata,

21. Entre qu'urousamen iéu sarai retourna dins l'oustau de moun paire, lou Segnour sara moun Diéu,

22. E aquesto pèiro, qu'ai aubourado en mount-joïo, s'apelara l'Oustau de Diéu; e de tóuti li causo que tu m'auras douna, Segnour, iéu t'óufrirai lou dèime."

*

CHAPITRE XXIX

Jacob, pèr amour de Rachèu, se logo encò de Laban.

1. Jacob adounc estènt parti, venguè en terro levanteso.
2. E veguè pèr champ un pous, emé tres escabot de fedo que i'èron coucha contro; car es à-n-aquéu pous que s'abéuravo l'avé, e la gorjo n'èro tapado em'uno grando graso.
3. E d'usage, quand tóuti li fedo èron rambado, aubouravon la pèiro; e, li troupèu aguènt begu, la tournavon pausa sus la gorjo dóu pous.
4. E éu diguè i pastre: "Fraire, de mounte sias ?" Respoundeguèron: "De Aran."
5. Em' acò ié demandè: "Aurias pas couneigu Laban, fiéu de Nacor ?" Diguèron: "Lou couneissèn."
6. "Es gaiard ? éu ié fai. - "Vai bèn, ié fan; e, tè, veici Rachèu sa fiho que vèn emé soun troupèu."
7. Jacob diguè: "Fai enca proun de jour e n'es pas tèms encaro d'entourna au pargue li troupèu: fasès proumié béure li fedo, e li menarés mai au pàti..."
8. Respoundeguèron: "Poudèn pas, d'aqui-que fugue acampa tout l'avé e qu'eigrejen la lauso de la gorjo dóu pous, pèr abéura li troupèu."
9. Parlavon encaro, e Rachèu, vès-eici que venié 'mé li fedo de soun paire, car elo-memo peissié l'avé.
10. Jacob, quand la veguè, e que sachè qu'èro sa cousino e que li fedo èron de Laban soun ouncle, éu aubourè la pèiro que lou pous n'èro atapa.
11. E, lou troupèu abéura, faguè 'n poutoun à-n-elo, e en plourant, à-z-auto voues,
12. Ié declarè coume èro lou fraire de soun paire e lou fiéu de Rebèco. Elo se despachè de l'ana dire à soun paire.
13. Aquest, tant-lèu ausi qu'arribavo Jacob, fiéu de sa sorre, ié cour à l'endavans e,

I'aguènt embrassa, tout en ié fasènt de poutoun, l'aduguè à soun oustau. E 'm' acò, entre avé ausi l'encauso de soun viage,

14. Ié venguè: "Siés mis os, tu, emai ma car! " E au bout d'uno mesado

15. Ié diguè: "Amor que siés moun fraire, me voudriés pas servi à gràtis ? Digo- me ço que vos gagna."

16. Vous trouvarés qu'avié dos fiho, Lia qu'èro l'ainado, emé la jouino qu'apelavon Rachèu.

17. Mai Lia, se devino qu'avié d' iue lagagnous; Rachèu èro poulido e ressenté soun bon.

18. Jacob, qu'amavo aquesto, ié diguè: "Pèr Rachèu, ta fiho la plus jouino, te servirai sèt an."

19. Laban respoundeguè: "Vau miés que te la doune, à tu, qu'à-n-un autre ome; rèsto emé iéu."

20. Jacob serviguè douc pèr Rachèu sèt annado, que pau de jour ié pareiguèron, talamen grand èro soun amour.

21. E diguè à Laban: "Douno-me ma mouié, que lou tèms es coumpli pèr que m'avance d'elo."

22. Aquest, aguènt counvida que-noun-sai de sis ami, faguè li noço.

23. E de-vèspre, à la sournuro, ié menè sa fiho Lia.

24. Ié dounant pèr servènto uno que ié disien Zelfa. Quand Jacob emé la nòvio aguè passa la niue, lou matin éu veguè Lia !

25. E diguè à soun sogre: "Dequ'es qu'as vougu faire ? Noun es-ti pèr Rachèu que t'ai servi ? Perqué m'as engana ?"

26. Respoundeguè Laban: "Es pas la coustumo dins noste endré que mariden li jouino davans que lis ainado.

27. Coumplisse emé Lia li sèt jour que ié dèves e te dounarai peréu l'altro pèr l'obro que me faras dins sèt an autre que serviras."

28. Jacob councentiguè e, passado la semana, enmenè pèr mouié Rachèu,

29. Que ié dounè soun paire pèr servènto Bala.

30. E tenènt à la fin la nòvio que voulié, preferiguè l'amour de la segoundo à la proumiero e sèt an de mai serviguè Laban.

31. Mai lou Segnour vesènt qu'èu desdegnavo Lia, rendeguè prens aquesto, sa sorre demourant turgo.

32. E Lia engendrè lou fiéu qu'avié councépu e ié dounè pèr noum Rubèn, en disènt: "Lou Segnour a vist moun umileta, aro moun ome m'amara."

33. E 'm' acò tournè councebre e enfantè 'n fiéu, disènt: "Doumaci m'a ausido pèr-ço-qu'ère mespresado, Diéu m'a douna mai aquest." E lou noumè Simeoun.

34. Pèr la tresèimo fes tournè councebre e aguè 'n autre fiéu e diguè: "Moun marit voudra mai coucha 'mé iéu, aro que i'ai fa tres drole", e pèr acò l'apelè Levi.

35. Pèr la quatrèimo fes councépuè e enfantè 'n fiéu e diguè: "Au Segnour aro vau rèndre gràci." E pèr acò l'apelè Juda. E elo calè d'enfanta.

CHAPITRE XXX

Lis enfant de Jacob. Soun barto-lot emé Laban.

1. Em' acò Rachèu vesènt que n'avié ges d'enfant, venguè jalouso de sa sorre, e diguè à soun marit: "Douno-me de pichot, qu'autramen mourirai."

2. Jacob en coulèro ié respoudegùè: "Alor me prenes pèr Diéu, que t'a privado dóu fru de toun vèntre?"

3. Mai elo ié diguè: "Ai Bala ma doumestico... Vai la vèire, pèr qu'enfante sus mi geinou, e que iéu d'elo ague un fiéu."

4. E ié dounè Bala pèr femo. E aquesto

5. D'aquel affaire councépuè, e un drole enfantè.

6. E Rachèu eiçò diguè: “Lou Segnour m’a fa justico e a escouta ma voues, en me baiant un fiéu.” Amor d’acò l’apelè Dan.

7. E Bala, councebènt mai, aguè ‘n autre pichot,

8. Que Rachèu pèr aquéu diguè: “Diéu m’a egalado à ma sorre e me siéu apadouido.” E lou noumè Néutali.

9. Lia sentènt peréu qu’elo n’en farié plus ges, dounè à soun marit Zelfa sa doumestico

10. Qu’empregnado aguènt fa’n enfant,

11. Lia diguè: “A la bono ouro!” E l’apelè dóu noum de Gad.

12. Pièi Zelfa n’en faguè ‘n autre.

13. E Lia diguè mai: “Acò ‘s pèr moun bonur! qu’amor d’acò li femo me diran benurado.” Vaqui perqué lou noumè Asèr.

14. E Rubèn, eiça vers meissoun, estènt ana dins uno terro, i’atrouvè de mandragouro e lis aduguè à Lia sa maire. Rachèu diguè: “Douno-me ma part di mandragouro de toun fiéu. “

15. Lia respoundeguè: “Pas proun que m’as rauba moun ome, me vos encaro prene li mandragouro de moun fiéu?”, Rachèu diguè: ”Qu’aniue vague dourmi emé tu, pèr ma part de mandragouro.”

16. E de-vèspre, quand Jacob s’entournavo dóu champ, Lia ié vèn à l’endavans e ié fai: “Intraras vers iéu, qu’ai fa pache de t’avé - pèr li mandragouro de moun fiéu. “E aquelo niue dourmiguè em’ elo.

17. E Diéu escoutè si prègo; e councéupè, e aguè mai un fiéu que ié faguè cinq.

18. E diguè: “Diéu m’a guierdounado, pèr amor qu’a moun ome iéu ai douna ma servicialo.” El’apelè dóu noum d’Issacar.

19. Lia tournè councebre, e partouriguè mai un fiéu que faguè sièis.

20. E diguè: “Diéu m’a douna ‘no bono doto; tambèn lou miéu marit aro restara ‘mé iéu, que i’ai engendra sièis fiéu.” Pèr acò l’apelè dóu noum de Zabuloun.

21. Après aquéu, aguè ‘no fiho, que ié diguèron Dina.

22. Se souvenguè peréu, lou Segnour, de Rachèu e, I'aguènt escoutado, ié dounè lou pregnoun.

23. E empregnado faguè 'n fiéu, en disènt: "Lou bon Diéu m'a leva moun escorno."

24. Elou noumè Jousè, en disènt: "Que m'apounde lou Segnour un autre chat !"

25. Mai estènt na Jousè, Jacob diguè à soun sogre: "Permete que iéu retourne à ma patriò e dins moun terraire.

26. Douno-me mi femo e mis enfant, que pèr éli t'ai servi, e que m'envague. Sabes tu lis annado qu'à toun service siéu resta."

27. Laban ié diguè: "N'ai que de gramaci e d'escuso à te faire. Ai esperimenta que, se m'a benesi Diéu, es dóumaci tu.

28. Vas regla lou guierdoun que dève iéu te rèndre."

29. Mai éu respoundeguè: "Sabes proun coume t'ai servi e de quant entre mi man a creissegu ta poussessioun.

30. Aviés pas forço avans que venguèsse vers tu, e aro te siés fa riche; e lou Segnour t'a benesi, desempièi que siéu intra. Es dounc juste que, iéu tambèn, prouvesigue enfin moum oustau."

31. E Laban ié venguè: "De-que te baiarai ?" Éu ié faguè: "Vole rèn... Mai se fas ço que te dernande, tournarai pasturga e garda toun avé.

32. Fai lou tour de tis escabot, e separo tóuti li fedo que soun bourreto o bigarrado; e tout ço que vai naisse de bourre, de pedassa o que fugue bouchard, tant dins li fedo que dins li cabro, acò sara ma recoumpènso.

33. E ma justiço vai se vèire, quand de juja la causo vendra l'ouro davans tu: car tout ço que noun sara pedassa, bouchard o bourre, m'acusara de raubarié."

34. Laban diguè: "Eh! bèn, m'agrado ço que demandes."

35. E triè, aquéu jour d'aqui, li cabro emé li fedo, li bòchi e lis aret, qu'èron bourreto pedassa; mai tout lou bestiàri, que sa lano èro de la memo coulour, valènt-à-dire blanco o negro, lou boutè 'n man de si fiéu propre.

36. E meteguè 'n espàci de tres jour de camin entre éu e soun gèndre - que peissié lou restant de si bèsti d'avé.

37. Jacob adounc prenènt de broco verdo de piboulo, d'amelié 'mé de platano, n'en pelè 'no partido; e mounte avié leva la rusco la blancour pareiguè; aquéli qu'èron entiero restèron verdo coume avans; e d'aquelo façoun la coulour èro bigarrado.

38. E li placè dedins li nau ounte se vujavo l'aigo, pèr que, quand li troupèu vendrien s'abéura, aguèsson li vergo davans lis iue e 'n li regardant éli councépèsson.

39. E arribè que, quand soun en sesoun li fedo, éli regardavon li vergo; e fasien d'agnèu pedassa, bourret, de coulour diverso.

40. Jacob, l'escabot desparti, dins li nau placè li vergo davans lis iue dis aret; tout ço qu'èro blanc o negre, sabèn qu'èro de Laban; e tout lou rèsto de Jacob, quand se fuguèron separa.

41. E 'm' acò, autant-lèu que se fasien ani, Jacob metié li vergo dins li canau dis aigo davans lis iue di fedo, pèr qu'en li countemplant enterin councépèsson.

42. Mai quand li fedo èron en retard e qu'èro lou tèms di tardoun, éu metié pas li vergo. Li tardoun èron pèr Laban - e lis agnèu proumieren pèr Jacob.

43. E d'aquéu biais noste ome venguè riche mai-que-mai caguè forço troupèu, de servicialo emé de gnarro, de camèu emé d'ase.

CHAPITRE XXXI

Jacob se lèvo de davans. Laban l'ajoun e fan l'acord.

1. Mai quand aguè, Laban, ausi li prejit de si fiéu que ié disien: "Jacob a pres tout ço qu'èro de noste paire e, enrichi de soun dequé, a carga de renom",

2. Jacob entre-veguè, à la mino de Laban, qu'aquest n'èro plus pèr éu coume aièr ni davans-ièr.

3. Subre-tout lou Segnour ié disènt: "Retourno-te en terro de ti paire, encò de ta generacioun, e sarai emé tu",

4. Mandè e apelè Rachèu emé Lia dins lou paise que fasié batre pèr si troupèu,

5. E ié diguè: “Iéu vese, à l’èr de voste paire, que noun es plus à moun regard coume aièr e davans-ièr; mai es emé iéu lou Diéu de moun paire.

6. - Vàutri sabès que, de tóuti mi forço, ai servi lou paire vostre.

7. “Mai voste paire m’a dessouta, e dès fes a chanja lou gage qu’erian d’acord; e Diéu pamens noun a permés que me nouiguèsse.

8. “Car se disié: “Saran pèr tu li bèsti pedassado,” li fedo fasien tóuti d’agneloun pedassa. Quand disié au countràri: “Auras li blanco pèr ta part,” tóuti lis avé fasien d’agnèu blanc.

9. “Es d’aquéu biais que Diéu levè lou viéure de voste paire e que me l’a douna.

10. “Pèr-ço-que, quand vèn lou tèms que se fan ani li fedo, aubourère lis iue e veguère pèr soungé li mascle curbi li femello, tant bourret que pedassa e de coulour bigarrado.

11 . “E ‘m’ acò l’Ange de Diéu en soungé me diguè: “Jacob !” - “Ié siéu”, respoudeguère.

12. “Lèvo tis iue, me fai, e ve tóuti li mascle qu’anisson li femello, bigarra, pedassa, bourret... Que iéu ai vist tout ço que t’a fa Laban.

13. “Iéu siéu lou Diéu de Betèl, ounte as voungé la pèiro e te siés proumés a iéu. Aro ausso-te, e sorte d’aquest terraire, revenènt mounte siés nascu.”

14. Respoudeguèron Rachèu e Lia: “Avèn pas dre en quaucarèn, nous-autro, dins li bèn e dedins l’eiretage de l’oustau de noste paire ?

15. “Nous a-ti pas regardado quàsi coume d’estrangiero, e, vendudo que nous a, a-ti pas manja noste pres ?

16. “Mai Diéu à noste paire a leva sa richesso, e nous l’a dounado à nautro em’ à nòsti pichot: peréu pos faire, tu, tout ço que t’a coumanda Diéu. “

17. Dounc s’aubourè Jacob e, aguènt sus li camèu carga sis enfant e si femo, s’enanè.

18. E empourtè tout soun viéure, li troupèu e tout ço que s’èro acampa dins la Mesoupoutamìo, e gagnè vers Isa soun paire en terro de Canaan.

19. En aquéu tèms Laban èro ana toundre si fedo e la Rachèu raubè lis idolo de soun paire.

20. E Jacob à soun sogre vouguè pas dire que fugissié.

21. E quand fuguè parti, autant éu que tout ço qu'avié, e que, aguènt passa l'aigo, tiravo dóu coustat dóu mount de Galaad,

22. Se i'anouciè à Laban, au tresen jour, que Jacob s'enfugissié.

23. Aquest, aguènt pres si fraire, ié courreguè après, sèt jour de tèms, e l'agantè au mount Galaad.

24. E veguè Diéu en soungue que ié disié eiço: “Engardo-te de charpa Jacob.

25. E Jacob, adeja, avié sus la mountagno estendu soun tibanèu; e quand Laban emé si fraire l'aguè ajoun aqui, éu estaquè sa tèndo au meme mount de Galaad.

26. E diguè à Jacob: “Coume vai qu'as fa 'cò, d'enmena d'escoundoun mi chato, talo que de cativo arrapado à la guerro ?

27. “Perqué, de-garapachoun, tu m'as vougu fugi, sènsò m'averti de rèn, que t'auriéu acoumpagna iéu en joio e 'n cantant, emé tambourin e citaro ?

28. “Noun m'as leissa poutouna mi fiéu nimai mi fiho: as travaia coume un estùrti; e aro, veses,

29. “Pòu ma man te rèndre lou mal-adoubat. Mai lou Diéu de voste paire aièr m'a di: “Engardo-te de charpa contro Jacob e de ié parla duramen.”

30. “Meten que desirèsses t'entourna vers li tiéu e que te languiguèsses de l'oustalado de toun paire; mai perqué m'as rauba mi diéu ?”,

31. Jacob respoudegue: “Se siéu parti à ta dessaupudo, es de pòu que pèr vióulenci me levèsses ti chato.

32. “Pèr quant au larrounice que m'acuses, vers quau que siegue que tu troves ti diéu, aquéu fugue tua davans tóuti li fraire! Fai lou fur, e de tiéu tout ço que trovaras vers iéu, emporto-lou.” Ignouravo, en disènt acò, qu'avié Rachèu rauba lis idolo.

33. Adounc Laban intrè dins la tèndo de Jacob, de Lia, e de si doumestico, e trovè rèn. Mai coume intrè dins lou tibanèu de Rachèu,

34. Aquesto se despachè d'escoundre lis idolo souto l'apaiun d'un camèu, e se i'assetèubre; e à Laban que cercavo pèr tout lou tibanèu e que trovavo rèn

35. Diguè: “Que noun se fache moun seigneur de ço que davans éu noun pode

m'auboura, pèr-ço-que just m'arribo ço qu'es la coustumo di femo.” Es ansin qu'enganè lou fastigage dóu cercaire.

36. E Jacob, qu'èro gounfle, ié diguè 'mé lou mourbin: “Pèr queto fauto, pèr que crime te siés, tu, encagna coume acò après iéu,

37. “E as furna tóuti mi besougno ? De-qu'as trouva de tiéu, de tout lou viéure de toun oustau ? Declaro-lou eici, davans mi fraire e li fraire tiéu: que jujon entre iéu e tu.

38. “Es pèr-ço-que vint an emé tu siéu resta ? Ti fedo emé ti cabro soun pas estado turgo; lis aret de toun avé, lis ai pas manja !

39. “Ço que me prenié la feruno, te l'ai jamai fa vèire; iéu dóu daumage n'ai jamai tenu comte; e tu me reclamaves tout ço que m'èro rauba.

40. “De-jour coume de-niue, la caud, lou gèu me rabinavon; la som fugissié de mis iue.

41. “Ansin vint an de tèms iéu t'ai servi à toun oustau, quatorge an pèr ti fiho e sièis pèr ti troupeu; e 'm' acò moun salàri, me l'as chanja dès fes.

42. “E se lou Diéu de moun paire Abraham e la crento d'Isa noun m'aguèsson sousta, belèu m'auriés enmanda nus. Mai Diéu a regarda ma lagno emé lou travai de mi man e ièr t'a fa la remoustranço.”

43. Laban ié respoundeguè: “Mi fiho e mi fiéu, e tis escabot, e tout ço que veses, tout acò 's miéu: que siéu pèr faire iéu à mi fiho e à mi felen ?

44. “Vène, vai! fassen un ajust - e qu'entre iéu e tu siegue pèr testimòni.”

45. Adounc Jacob prenguè 'no lauso e l'adreissè pèr entresigne.

46. E diguè à si fraire: “Adusès de pèiro. ” Aquèsti n'acampèron, faguèron un clapié e ié mangèron dessus.

47. Laban lou batejè lou Clapié de l'Agachoun, e Jacob lou Mouloun dóu Testimòni, l'un e l'autre segound lou propre de sa lengo.

48. E diguè Laban: “Aquest clapié sara temouin entre iéu e tu, partènt de vuei (es pèr acò qu'es apela dóu noum de Galaad, qu'acò vòu dire “lou clapié dóu temouin”).

49. “Que lou Segnour espinche e que juge entre nous-autre, quand nous saren dessepara,

50. Se fas de peno à mi chato e s'introuduses d'àutri femo au dessus d'éli: degun noun es temouin de noste parlamen, aleva Diéu presènt e que agacho.”

51. E diguè mai à Jacob: “Vaqui lou clapié, emé la clapo qu'ai aubourado entre iéu e tu.

52. “Saran pèr agachoun: lou clapié, dise, em' aquesto pèiro, siegon en testimòni, se iéu l'ai trepassa pèr me gandi vers tu, o se tu l'as franqui en me voulènt de mau.

53. “Que lou Diéu d'Abraham, e lou Diéu de Nacor, qu'es lou Diéu de si paire, fugue juge entre nautre !” Jacob adounc jurè, pèr temour de soun paire Isa.

54. E aguènt sagata sus la mountagno li vitimo, sounè si fraired'eu, pèr que mangèsson pan. Aquéli, quand aguèron manja, demourèron aqui.

55. Mai Laban se levant de-niue, embrassè si fiéu e si fiho, e li benesiguè, e s'entournè à soun endré.

CHAPITRE XXXII

Jacob mando anouncia sa vengudo à-n-Esaü. Sa lucho emé l'Ange de Diéu.

1. Jacob s'enanè tambèn dóu camin qu'avié pres, e ié venguèron à l'endavans lis Ange de Diéu.

2. Quand li veguè, diguè: “Eiçò 's lou camp de Diéu”, e apelè 'quéu liò dóu noum de Mahanaïm, que vòu dire camp.

3. E mandè davans eu de messagié vers soun fraire Esaü en terro de Seïr, dins lou país d'Edoum,

4. E ié dounè aquéstis ordre: “Parlarés coume eiçò à moun segne Esaü: Veici ço que dis toun fraire Jacob: Encò de Laban iéu m'ère gandi e ié siéu resta jusquo à vuei.

5. Ai de biòu, d'ase, de fedo, de serviciau e de servicialo, e mande aro uno embassado à moun segneur, pèr èstre bèn-vengu en sa presènci.”

6. De retour vers Jacob, li mandadou diguèron: “Sian esta vers Esaü toun fraire, e lou veici que vèn à l’endavans de tu emé quatre cènts ome.”

7. Jacob s’esfraiè forço e, tout espavourdi, despartiguè la troupo qu’èro em’ éu, lis escabot de fedo, li biòu e li camèu, en dos chourmo,

8. Disènt: S’Esaü vèn à-n-uno chourmo e que ié toumbe subre, l’autro que restara, de chourmo, sara sauvado.

9. E ‘m’ acò Jacob diguè: “Diéu de moun paire Abram, Diéu de moun paire Isa, Segnour, tu que m’as di: Entourno-te dins toun terraire e dins lou liò mounte nasquères e te benesirai;

10. Siéu en dessouto, iéu, de tóuti ti misericòrdi e de ço qu’as coumpli en verita pèr toun servènt. Iéu emé moun bastoun passère lou Jourdan e aro m’entourne emé dos troupelado.

11. Derrabo-me di man de moun fraire Esaü, car proun cregne que belèu vèngue pica sus la maire emai subre lis enfant.

10. Tu as proumés de me benesi e qu’expandiriés ma raço coume l’areno de la mar - que noun se pòu noumbra, talamen es aboundouso.”

13. E quand aguè dourmi aqui aquelo niue, triè dins soun avé li presènt que voulié faire à-n-Esaü soun fraire:

14. - Dous cènt cabro, vint bòchi, dous cènt fedo e vint aret,

15. Trento camello emé si fedoun, quaranto vaco emé vint tau, vint saumo emé dès pòutre.

16. E pèr li man de si servènt mandè à despart chascun di troupèu, e diguè à si gnarro: “Passas davans iéu, e que i’ague un espàci d’uno manado à l’autro.”

17. E au proumié coumandè eiçò: “Se moun fraire Esaü vèn à te rescountra e que te demande: De quau siés ? o, mounte vas ? o, de quau soun li bèsti que toques ?

18. Ié respoundras: “De toun servitour Jacob - que li mando pèr presènt à moun segnour Esaü; éu peréu vèn après nautre.”

19. Dounè li mémis ordre au segound e au tresen e en tóuti li toucadou qu’acoumpagnavon li troupèu, disènt: “La memo causo parlarés à-n-Esaü, quouro l’aurés atrouva.

20. E apoundrés: “Éu tambèn, toun servitour Jacob, seguis nosto endraiado , car, a di, l’ameisaraì pèr li presènt que van davans; pièi lou veirai, e coume acò belèu s’amansira pèr iéu.”

21. Lou precediguèron dounc si presènt d’aquéu biais. Mai éu, aquelo niue, demouravo dins lou cast.

22. Pièi, s’estènt leva davans jour, éu prenguè si dos femo, autant de servicialo, emé si voungè fiéu, e de Jaboc travessè la gafo.

23. E aguènt fa passa tout ço que i’apartenié,

24. Restè soulet; e vès-eici qu’un ome jusquo au matin em’ éu luchè.

25. E aquest, quand veguè que lou poudié pas toumba, ié touquè lou nèr de la cueisso - que sus-lou-cop s’entre-sequè.

26. E ié diguè: “Lacho-me, que deja mounto l’aubo.” Respoundeguè: “Te lacharai pas, que noun me benesigues.”

27. E ié faguè: “Coume es toun noum ?” Respoundeguè: “Jacob.”

28. Mai l’autre: “Desenant, dis, toun noum sara plus Jacob, mai Israèl : pèr-ço- que contro Diéu se tu siés esta fort, de quant lou saras mai contro lis ome!”

29. Jacob ié demandè: “Digo-me coume t’apellon.” Respoundeguè: “Perqué vos saupre moun noum ?” E au meme rode lou benesiguè.

30. E Jacob à-n-aquéu liò dounè lou noum de Fanuèl, en disènt: “Ai vist Diéu de fàci à fàci, e n’ai sauva moun amo.”

31. Subran se levè lou soulèu, entre avé passa Fanuèl. Mai éu d’un pèd panardejavo.

32. Es amor d’acò-d’aqui que li fiéu d’Israèl, enjusquo aujour-d’uei, noun manjon lou nèr que se sequè à la cueisso de Jacob, aquéu nèr de la cueisso que Diéu avié touca e que s’entre-sequè.

*

CHAPITRE XXXIII

Rescontre e repatriacioun de Jacob em' Esaü.

1. Mai Jacob, en levant lis iue, veguè veni Esaü qu'em'eu avié quatre cènts ome, e desseparè li fiéu de Lia, aquéli de Rachèu e li di dos doumestico.
2. E meteguè proumié li dos servèto e sis enfant, Lia e si fiéu en segound liò, Rachèu en rèire emé Jósè.
3. E éu-meme s'avancant, adourè de-clinoun vers la terro sèt fes, d'aqui-que soun fraire s'aprouchèsse.
4. E vaqui qu'Esaü à l'endavans de soun fraire courreguè e l'embrassè; e 'n ié sarrant lou còu e lou beisant plourè.
5. E aguènt leva lis iue, veguè li femo e si pichot e diguè: "Que volon aquésti ? Soun de tu ?" Jacob respoundeguè: "Es li pichot que Diéu m'a douna, à iéu toun servitour".
6. E s'estènt aprouchado li servèto emé si fiéu, tout acò se courbè.
7. Lia peréu s'avancè 'mé sis enfant; e semblablamen adouréron; e Jósè 'mé Rachèu adouréron en darrié.
8. E diguè Esaü: "Qu'es aquéli meinado que iéu ai rescountra ?" Respoundeguè Jacob: "Acò 's pèr trouva gràci davans lou miéu segnour."
9. Mai Esaü faguè: "Ai proun de ço qu'ai, moun fraire: gardo ço qu'es tiéu."
10. Jacob diguè: "Noun, te n'en prègue: s'ai trouva gràci à tis iue, reçaupe de mi man lou pichot guierdoun que te fau, car iéu ai vist ta fàci, coume se vesiéu Diéu. Tu, siegues-me proupice.
11. E prene la benedicioun que t'ai aducho e que Diéu, que douno tout, m'avié dounado". Fourça de reçaupre li presènt de soun fraire,
12. Esaü diguè: "Caminen ensèmble, sarai toun compagnoun de routo."

13. Mai Jacob diguè: “Pos vèire, moun segneur, qu’ ai de ninèio tèndro, de fedo emé de vaco prens: s’ en caminant li fau mau-traire, vai mouri dins un jour tout moun avé.

14. Que passe moun segneur davans soun servitour, e iéu plan-plan seguirai si piado, segound que iéu veirai mi pichot teni pèd, d’ aqui-qu’ arribe vers moun segne, eilalin en Seïr.”

15. Esaü respoundeguè: “Te n’ en prègue: dóu pople qu’ es emé iéu - que quàuquis-un au-mens rèston pèr t’ acoumpagna.” - “Es pas necite, faguè Jacob, iéu n’ ai besoun que d’ uno causo: acò ‘s de trouva gràci davans tis iue, moun segne.”

16. E ‘m’ acò Esaü retournè, aquéu jour, en Seïr pèr lou camin qu’ avié pres pèr veni.

17. Jacob, éu, venguè en Soucoth, ounte s’ estènt establi e aguènt planta si tèndo, noumè aquéu liò Soucoth, que vòu dire tibanèu.

18. Se gandiguè pièi en Salèm, qu’ èro uno vilo de Sikèm, en terro de Canaan, après que fuguè de-retour de Mesoupoutamò, eilavau en Sirò e se campè contro la vilo.

19. E croumpè un tros de l’ erme ounte avié planta si tèndo, i fiéu d’ Emor, paire de Sikèm, au pres de cènt agnèu.

20. E sus l’ autar que i’ aubourè éu envouquè lou Diéu tras-que fort d’ Israèl.

CHAPITRE XXXIV

Dina, fiho de Jacob, es viólado per Sikèm.

1. Vès-eici que Dina, la fiho de Lia, èro sourtido, pèr vèire li femo d’ aquelo encountrado,

2. E l’ aguènt visto, Sikèm, lou fiéu d’ Emor d’ Eva, prince d’ aquelo terro, s’ amourousiguè d’ elo e la raubè e couchè ‘m’ elo, la desvierginant pèr forço.

3. E s’ estaquè soun amo à-n-elo e i’ assoulavo sa tristesso emé si calignarié.

4. E anant vers Emor soun paire: “Reçaupe, ié diguè, aqesto chato pèr ma femo.”

5. Quand Jacob sachè acò, si drole i' estènt pas, que fasien paise li troupèu, éu se teisë d'aqui-que tournèsson.

6. Mai Emor, paire de Sikèm, sourtiguè pèr parla à Jacob.

7. Li fiéu d'aquest, veici que revenien dóu champ; e, aguènt ausi ço qu'èro arriba, carguèron uno grand maliço - dóu brutice que s'èro estrela en Israël, lou crime abouminable envers la fiho de Jacob.

8. Adounc Emor ié venguè: "L'amo de moun fiéu Sikèrn s'es estacado à vosto fiho: vous la fau marida 'm' éu.

9. Adouben coume acò de maridage entre nautre: baiasnous vòsti fiho e reçaupès li fiho nostro.

10. E abitas emé nautre: la terro es en voste poudé, faturas-la, negocias-ié, coume s'erias li mèstre."

11. Sikèm diguè peréu au paire de Dina e à si fraire : "Basto que trove gràci davans vous, iéu, tout ço que deciderés, vous dounarai.

12. Aumentas la doto, demandas de presènt, voulountié acourdarai ço que me reclamarés: soulamen acourdas-me pèr mouié aquelo chato."

13. Encourroussa coume èron dóu raubatòri de sa sorre, li fiéu de Jacob respoundeguèron à Sikèm e à soun paire emé l'engàmbi que veici:

14. "Noun poudèn faire ço que demandas ni douna nosto sorre à-n-un ome incircuncis, qu'acò-d'aqui es defendu e criminau pèr nautre.

15. Mai poudrian pamens nous alia, se voulias èstre coume nautre e que tóuti vòsti mascle se faguèsson retaia.

16. Alor vous dounaren e reçaupren dis un is autre nòsti fiho e li vostro, e abitaren emé vautre e saren plus qu'un pople,

17. Mai se voulès pas èstre circuncis, prendren nosto fiho e nous retiraren."

18. Plaseguè la semousto à Emor, emai à Sikèm soun fiéu.

19. E lou jouvènt noun bestirè de coumpli tout-d'un-tèms ço que ié demandavon, car bravamen amavo la chato e éu èro lou gouapo dins tout soun oustau peirau.

20. E 'm' acò estèt rintra au pourtau de la vilo, éli parlèron au pople:

21. "Aquélis ome, es de gènt de pas, e volon abita 'mé nautre: negouciarien sus lou terraire e lou faturarien, qu'es espacius e vaste e que manco de bras. Pèr femo prendrian si fiho - e ié dounarian li nostro.

22. I' a qu'uno causo qu'empacho aquéu grand bèn d'aqui: fau que circounciguen li mascle nostre, coume es la modo d'aquéli gènt.

23. Soun viéure, si troupèu, tout ço que poussedisson, saran nostre: suplissen-ié soulamen pèr acò e, abitant ensèn, faren qu'un pople."

24. E tóuti counsentiguèron e tóuti li mascle fuguèron taia.

25. E veici qu'au jour tresen, quand fai lou mai de mau la plago, dous di fiéu de Jacob, Simeoun e Levi, fraire de Dina, aguènt pres si glàsi, intrèron dins la vilo ardidamen, sagatèron tóuti li mascle,

26. Tuèron peréu Emor e Sikèm e de l'oustau de Sikèm enmenèron Dina sa sorre.

27. Aquéli sourti, se traguèron sus li mort lis àutri fiéu de Jacob e despouplèron la vilo pèr venja lou vioulamen.

28. Enlevèron li fedo, li manado, lis avé e ravagèron tout dins lis oustau e dins lou champ.

29. E enmenèron presounié li pichoun e li femo.

30. Davans talo malafacho, Jacob diguè à Simeoun e à Levi: "M'avès mes dins lou treboulèri e rendu óudious i Cananen e Fereziéu, abitant d'aquesto terro. Nàutri sian gaire; éli s'assemblaran, me toumbaran dessus, e sarai avali, iéu e moun oustalado."

31. Respoundeguèron: "Devien-ti abusa de nosto sorre, coume d'uno panturlo ?"

*

CHAPITRE XXXV

Neissènço de Benjamin. Mort de Rachèu e mort d'Isa.

1. Enterin Diéu parlè à Jacob: “Lèvo-te e mounto à Betèl e abito-ié e fai un autar à Diéu qu’à tu apareiguè, quand fugissiés Esau toun fraire.”

2. Em’ acò Jacob, aguènt souna soun oustalado, ié diguè: “Rejitas li diéu estrange que soun au mitan de vautre e purificas-vous e chanjas vòstis abihage.

3. Levas-vous e mounten en Betèl, que faren aqui un autar à Diéu - que m’a enausi au jour de mis ànci e que m’acoumpagnè de-long de moun camin.”

4. Dounc ié remeteguèron li diéu estrange, tant que n’avien, e li pendènt qu’avien à sis auriho; e éu lis enterrè soutu lou petelin qu’es darrié la vilo de Sikèm,

5. E, quand fuguèron parti, la pòu de Diéu envahiguè tóuti li ciéuta de l’entour e degun noun ausè li persegui dins sa fugido.

6. Jacob venguè dounc à Luzo, qu’es en terro de Canaan, qu’es noumado peréu Betèl: éu e tout soun pople em’ éu.

7. E aqui aubourè ‘n autar e, aquéu liò d’aqui, l’apelè l’Oustau de Diéu, pèr-ço- que Diéu i’ apareiguè, quand fugissié soun fraire.

8. En aquéu tèms mouriguè Deboro, la nourriço de Rebèco; e l’enseveliguèron soutu un chaine, au pèd de Betèl; e se noumè aquéu liò lou Chaine dóu plourun,

9. Diéu tourna-mai apareiguè à Jacob, quand s’entournè d’en Mesoupoutamio de Sirio e lou benesiguè,

10. Disènt: “Partènt de vuei, noun te diran plus Jacob, mai Israèl sara toun noum.” E l’apelè Israèl.

11. E ié diguè: “Iéu siéu lou Diéu ounnipoutènt, tu crèisse e coungreio: de tu vendran de pople e de nacioun de gènt, de rèi sourtiran de ti flanc.

12. E la terro qu' ai dounado à-n-Abraham e à-n-Isa, te la dounarai à tu e à ta raço après tu."

13. E Diéu s' alugnè d' éu.

14. Éu aubourè 'no pèiro-ficho au liò que Diéu i' avié parla; ié faguè pièi de libacioun e 'n ié vujant l'òli dessus,

15. Aquéu liò d' aqui, lou noumè Betèl.

16. Parti d' aquéu rode, à la primavera s' envenguè au terraire que meno à Efrato, ounte Rachèu, au mau de l' enfant,

17. Pèr un marrit acouchamen coumencè de traire peno, e ié diguè la levandiero: "Agues pas pòu, que vas avé 'n drole."

18. A mand de perdre l' amo, de la doulour qu' avié, e sus lou cop de la mort, elo noumè soun fiéu Benòni, qu' acò vòu dire fiéu de ma doulour; mai lou paire vouguè l' apela Benjamin, que vòu dire fiéu de la drecho.

19. Rachèu mouriguè dounc e l' enseveliguèron au camin d' Efrato, qu' es lou noum de Betelèn.

20. E Jacob sus lou sepucure aubourè 'no pèiro escricho: acò 's la pèiro escricho dóu mounumen de Rachèu, que se vèi encaro vuei.

21. Reparti d' aqui, cavihè sa tèndo tras la Tourre de l' Avé.

22. E dóu tèms qu' abitavo en aquelo countrado, i' a Rubèn que s' enanè e dourmiguè 'mé Bala, councubino de soun paire, ço que s' esbrudiguè proun. Or li fiéu de Jacob èron uno dougeno.

23. Li fiéu de Lia: Rubèn l' einat, e simeoun, e Levi, e Juda, e Issacar e, Zabuloun.

24. Li fiéu de Rachèu: Jousè, 'mé Benjamin.

25. Li fiéu de Bala, servènto de Rachèu: Dan e Néutali.

26. Li fiéu de Zelfa, servènto de Lia: Gad e Asèr. Vès-aqui li fiéu de Jacob, que ié nasquèron en Sirìo, dins la Mesoupoutamìo.

27. Venguè peréu Jacob vers Isa soun paire, en Mambrè, ciéuta d' Arbè, qu' acò 's Ebroun ounte castejèron Abraham e Isa.

28 . E fuguèron coumpli li j our d' Isa à cènt-vuetanto an .

29. Blesi pèr l'age, éu mouriguè; vièi, coumoula de jour, fuguè apoundu à soun pople; e l'enseveliguèron Esaü e Jacob si fiéu.

CHAPITRE XXXVI

Denoubramen dis enfant d'Esäü.

1. Veici li generacioun d'Esäü, qu'es lou meme qu' Edoum.

2. Esaü prenguè femo dintre li fiho de Canaan: Ada, fiho d'Eloun Eten, e Oulibama, fiho d'Ana, qu'èro la fiho de Sebeoun d'Eva,

3. E Basemat peréu, la fiho d'Ismaèl, sorre de Nabaiot.

4. Ada enfantè Elifas; Basemat engendrè Rahuel.

5. Oulibama engendrè Jehus, Iheloun e Courè. Es li fiéu d'Esäü que ié nasquèron en terro de Canaan.

6. Esaü prenguè si femo e si fiéu e si fiho emé touto amo de soun oustau, e soun viéure e soun bestiàri e tout ço que poudié avé dins la terro de Canaan, e s'enanè dins un païs autre e s'aliunchè de Jacob soun fraire.

7. Car èron forço riche e poudien plus abita 'nsèmble, e li poudié plus nourri la terro ounte castejavon, de tant d'escabot qu'avien.

8. Esaü (lou meme qu'Èdoum) abitè lou mount Seïr.

9. E veici li generacioun d'Esäü, paire d'Edoum, sus la mountagno de Seïr.

10. Eiçò 's lou noum de sis enfant: Elifas, fiéu d'Ada, femo d'Esäü, e Rahuel, fiéu de Basemat, qu'èro mai sa mouié.

11. Li fiéu d'Elifas fuguèron: Teman, Oumar, Sefò, Gatam emé Cenez.

12. Tanna, qu'èro la mestresso d'Elifas, fiéu d'Esäü, i' enfantè Amalèc: acò 's li fiéu d'Ada, mouié d'Esäü.
13. Mai li fiéu de Rahuel, Nahat e Zara, Sanma e Meza, acò 's li fiéu de Basemat, mouié d'Esäü,
14. Aquésti èron li fiéu d'Oulibama, fiho d'Ana, fiho de Sebeoun, e mouié d'Esäü, que i' engendrè Jehus e Iheloun e Courè.
15. Veici li cap-d'oustau dins li fiéu d'Esäü: li fiéu d'Elifas, einat d'Esäü, Teman, Oumar, Sefò, Cenez,
16. Courè, Gatam e Amalèc. Es li fiéu d'Elifas en terro d'Edoum e li felen d'Ada.
17. Veici li cap-d'oustau, fiéu de Rahuel, fiéu d'Esäü: Nahat, Zara, Sanma, Meza. Es li fiéu de Rahuel en terro d'Edoum, li felen de Basemat, femo d'Esäü.
18. Veici li cap-d'oustau fiéu d'Oulibama, femo d'Esäü: Jehus, Iheloun, Courè. Es li fiéu d'Oulibama, fiho d'Ana, mouié d'Esäü.
19. Aquésti soun fiéu d'Esäü e aquéli si cap-d'oustau. Éu-meme, acò 's Edoum.
20. Aquésti soun fiéu de Seïr, Ourriéu, abitaire de la terro: Loutan, Soubal, Sebeoun e Ana,
21. Disoun, Esèr emé Disan. Soun li cap-d'oustau Ourriéu, fiéu de Seïr, en terro d'Edoum.
22. Fuguèron li fiéu de Loutan: Ori e Eman. Loutan avié 'no sorre, Tanna.
23. Aquésti soun fiéu de Soubal: Alvan, e Manahat, Ebal, Sefò e Ounam.
24. Aquésti, fiéu de Sebeoun: Aia e Ana. Es Ana qu'au desert trouvè lis aigo caudo, quand gardavo lis ase de Sebeoun soun paire.
25. Aguè pèr fiéu Disoun e pèr fiho Oulibama.
26. Aquésti soun fiéu de Disoun: Andam e Eseban e Jetram e Karan.
27. Aquésti, fiéu d'Esèr: Balaan, Zavan e Acan.
28. Disan aguè pèr fiéu Us e Aram.
29. Veici li cap dis Ourriéu: Loutan, Soubal, Sebeoun, Ana,

30. Disoun, Esèr emé Disan. Acò 's li cap-d'oustau Ourriéu que douminèron en Seïr.
31. Mai li rèi que regnèron dins la terro d'Edoum, avans que li fiéu d'Israèl aguèsson un rèi, fuguèron aquésti:
32. Bela, fiéu de Beor, que sa vilo èro Denaba.
33. Quand Bela fuguè mort, regnè Joubab, fiéu de Zara, de Bousra.
34. Quand fuguè mort Joubab, à sa plaço regnè Usam, de la terro di Teman.
35. Aquéu mort, à sa plaço regnè Adad, fiéu de Badad, que piquè sus Madian, dins lou païs de Mouab. Lou noum de sa vilo èro Avit.
36. Quand fuguè mort Adad, à sa plaço regnè Semla de Masreca.
37. Aquéu mort, à sa plaço regnè Saül, dóu riéu de Rouhoubot.
38. E quand aquéu defuntè, sucediguè au règne Balanan, fiéu d'Acoubor.
39. Aquest mort à soun tour, regnè pèr éu Adar, que sa vilo èro Fau. Sa mouié, apelado Metabèl, èro la fiho de Matrèd, fiho de Mezaab.
40. Vès-aquí dounc li noum di cap-d'oustau d'Esäü, dintre si parentèlo e si liò e si noum: Tanna, Alva, Jetèt,
41. Oulibama, Ela, Finoun,
42. Cenez, Teman, Mabsar,
43. E Magdièl e Iram: acò 's li majourau d'Edoum, abitant dins la terro de soun empèri siéu, car es Esäü, éu-meme, lou paire dis Idumiéu.

*

CHAPITRE XXXVII

Lou pichot Jousè vendu pèr si fraire.

1. Abità dounc Jacob en terro de Canaan - ounte avié trafica soun paire.
2. E soun acò si generacioun. Jousè, coume èro dins si sege an, gardavo l'avé 'mé si fraire; èro encaro un enfant. Éu èro emé li fiéu de Bala e de Zelfa, li femo de soun paire; e acusè si fraire, auprès de soun paire, d'un crime proun laid.
3. Israël amavo Jousè subre tóuti si féu, pèr-ço-que l'avé agu dins soun veiouge, e ié faguè 'no jargo de coulour bigarrado.
4. Mai si fraire, vesènt qu'èro ama de-soun paire - mai que tóuti si fiéu, lou prenguèron en iro e ié poudien plus parla amistadousamen.
5. S'endevenguè tambèn qu'èu countè à si fraire ço qu'avé vist pèr soungé: ço que fuguè l'encauso d'uno ahranço encaro piro.
6. E ié diguè: "Escoutas lou soungé qu'ai vist.
7. Cresieu que ligavian de manado dins lou champ e que ma manado s'aubouravo, coume drecho, e que li vostro, de manado, èron tóuti à l'entour qu'adouravon la miéuno."
8. Si fraire ié respoundeguèron: "Es-ti que sariés noste rèi ? o que saren soumés à ta puissanço ?" Aquel afaire de soungé e di prepaus que n'en venguè - serviguè d'alimen à l'envejo e à l'òdi.
9. Veguè peréu un autre soungé, que countè à si fraire coume eiçò: "Ai vist pèr soungé, coume lou soulèu e la luno - e voungé estello que m'adouravon."
10. Coume acò - l'avé redi à soun paire e à si fraire, soun paire lou charpè, ié disènt: "Que pòu significa lou soungé qu'as vist ? Iéu e ta maire, emé ti fraire, sian- ti pèr t'adoura sus terro ?"
11. Tambèn si fraire èron jalous; mai soun paire amudi coussiravo la causo.

12. E veici que si fraire, un cop que pasturgavon li troupèu de soun paire eilalin en Sikèm,
13. Israël ié diguè: “Ti fraire paisson li fedo eilalin en Sikèm; vène, que te ié mandarai.” Éu respoundeguè:
14. “Siéu lèst.” - “Vai, lou paire diguè, e vegues se tout vai bèn, au regard de ti fraire e dóu bestiàri. E saches-m’ à dire ço que se passo. “Manda d’Ebroun avau, en Sikèm se gandiguè.
15. E un ome lou trouvè que barrulavo pèr lou champ e ié demandè ço que cercavo.
16. - “Cerque mi fraire, respoundeguè, ensigno-me mounte pasturgon.”
17. E l’ome ié faguè: “Se soun enana d’aquest rode. Lis ai entendu que disien: “Anen en Doutaïn.” Jousé gagnè dounc vers si fraire e li trouvè en Doutaïn.
18. Aquèsti lou vèsent de liuen, avans qu’arribèsse vers éli, ié venguè l’idèio de lou tua.
19. E entre éli se disien: “Veici lou sounjadou que vèn.
20. Venès, tuen-lou e meten-lou dins la citerno vièio. Uno marrido bèsti, diren, l’a devouri: e acò i’aprendra en que servon si soungé.”
21. Mai en ausènt acò, Rubèn fasié ço que poudié pèr lou ié tira di man e disié:
22. “Ié levés pas la vido e i’ escampés pas soun sang; mai jitas-lou dins la citerno qu’es aqui dins lou desert - e vòsti man. gardas-lèi innoucènto !” Acò disié, voulènt lou derraba de si man e lou rèndre à soun paire.
23. Dounc, entre que fuguè arriba vers si fraire, ié quitèron sa longo jargo, de coulor bigarrado;
24. E lou meteguèron dins la citerno vièio, ounte i’ avié ges d’aigo.
25. E coume asseta manjavon soun pan, éli veguèron veni de bigatié ismaelito, que venien de Galaad, pourtant sus si camèu d’aroumat, de peresino, emé d’ambre pèr l’Egito.
26. Adounc Juda venguè à si fraire: “De que nous servira de tua noste fraire e d’escoundre soun sang ?
27. Vau miéus lou vèndre is Ismaelito e noun embruti nòsti man: car es noste fraire e

es nosto car. “Li fraire supliguèron à-n-aquéli paraulo.

28. E’ m’ acò quand passèron li negociant Madianito, lou sourtiguèron de la citerno e, pèr vint peço d’argènt, lou vendeguèron is Ismaelito que l’enmenèron en Egitto.

29. E de-retour à la citerno, Rubèn trouvè plus l’enfant.

30. E, si vièsti estrassa, se gandissènt vers si fraire: “L’enfant, dis, parèis pas, e iéu ounte fau que vague ?”

31. Prenguèron dounc sa jargo e dins lou sang d’un cabrit, qu’avien tua, la tegneuèron;

32. E la mandèron pourta au paire, pèr de gènt que ié diguèron: “Avèn atrouva acò: regardo s’es o noun la jargo de toun fiéu.”

33. Lou paire la recouneiguè: “Es, dis, la jargo de moun fiéu, uno marrido bèsti l’a manja, un bestiàri a devouri Jousè ! “

34. E, si vièsti estrassa, carguè, éu, un cilice plourant soun fiéu long-tèms, long- tèms.

35. E tóuti sis enfant s’estènt acampa vers soun paire, pèr enleni sa douleur, vouguè ges reçaupre de counsoulacioun e diguè: “Descendrai vers moun fiéu, dins la toumbo, en plourant!” E dóu tèms que, pecaire, éu se descounsoulavo,

36. Li Madianito vendeguèron Jousè dins l’Egitto à Putifar, enuque de Faraoun, mèstre di sòudard.

CHAPITRE XXXVIII

L’affaire de Juda emé Tamar sa noro.

1. Peraqui d’aquéu tèms Juda descendeguè dóu païs de si fraire e anè vers un ome de la vilo d’Oudoulam, que ié disien Iram.

2. E aqui veguè la fiho d’un ome Cananen, que soun noum èro Suè: e l’aguènt espousado, aguè afaire à-n-elo

3. Que councépè e aguè ‘n fiéu que l’apelè dóu noum de Hèr.

4. Aguènt tourna councebre, noumè soun nouvèu-na Ounan.
5. N'enfantè mai un tresen, - qu'elo apelè Sela. Aquéu nascu, n'aguè plus ges.
6. Juda dounè pèr femo à soun fiéu einat Hèr uno que ié disien Tamar.
7. Aquel Hèr, l'einat de Juda, fuguè davans Diéu un gusas - e lou Segnour lou faguè mourì,
8. E 'm' acò i'a Juda que diguè a soun fiéu Ounan: "Prene la mouié de toun fraire e fagues sóuco em'elo, pèr que toun fraire ague un rejit."
9. Mai aqueste, ~sachènt que lis enfant sarien pas siéu, quand anavo trouva la véuso de soun fraire, fasié ço que fau pas, trahissènt la naturo, de pòu qu'au noum de soun fraire ié nasquèsse de pichot.
10. E pèr acò-d'aqui Diéu ié piquè dessus, au raport de la causo detestablo que fasié.
11. Adounc Juda diguè à Tamar sa noro: "Rèsto véuso à l'oustau de toun paire, d'aqui-que crèisse moun fiéu Sela." Car cregnié que mouriguèsse, aquéu, coume si fraire. E s'enanè aquesto à soun oustau peirau.
12. Mai proun de tèms après, la fiho de Suè, mouié de Juda, venguè à mourì. Aquest, après lou dòu e aguènt pres soulas, vès-eici que mountè vers li toundèire de si fedo, éu em' Iram d'Oudoulam, pastre de soun troupèu, en Tanno.
13. E à Tamar se faguè saupre que soun sogre mountavo en Tanno, pèr la toundesoun di fedo.
14. Aquesto, aguènt quita li vièsti dóu véusage, prenguè 'n velet d'estiéu e aguènt chanja d'abihage s'assetè à la crousiero dóu camin que meno en Tanno, sus l'estiganço que Sela, quand se fuguè fa grand, noun l'avié agu pèr marit.
15. Coume Juda la devistè, souspetè qu'èro uno panturlo, car pèr pas èstre couneigudo, s'èro acatado lou visage.
16. E s'avançant d'elo diguè: "Vos que vague un pau emé tu ?" Car sabié pas qu'èro sa noro. Elo respoudegùè: "Dequé me dounaras, pèr te leissa jouï de iéu ?"
17. Éu diguè: "Te mandarai un cabrit de mi troupèu." Elo ié faguè mai: "Souffrirai ço que vos, se me dounes uno arro, en atendènt ço que m'as proumés. "
18. Juda diguè: "Que vos que te doune pèr arro ?" - "Toun anèu, respoudegùè, emé

toun brassalet e lou bastoun qu'à la man tènes". Rèn que d'aquéu rescontre la femo councéupè.

19. E s'aubourant filè; e aguènt pièi pausa l'abihage qu'avié pres, remeteguè si vièsti de véuso.

20. Mai Juda mandè lou cabrit, pèr soun pastre d'Oudoulam, à fin que retirèsse lou gage qu'avié douna à la femo dóu camin. Aquest noun l'aguènt trovado,

21. Interrouguè lis ome dóu liò: "Ounte es la femo que s'assetavo à la crousiero dóu camin?" Tóuti respoundeguèron; "I' a ges de panturlo en aquéu liò."

22. Retournè vers Juda, e ié diguè: "L'ai pas trovado: mai lis ome d'aquéu liò m'an di qu' aqui jamai s'èro assetado uno bagasso."

23. Juda diguè: "Que garde ço qu'a, mai au-mens noun pourra m'acusa de messorgo: i'ai rmanda lou cabrit que iéu aviéu proumés - e tu l'as pas trovado."

24. Mai, au bout de tres mes, venguèron faire assaupre aJuda eiçò-d'eici: "Tamar ta noro a fornica, e soun vèntre se vèi crèisse. " E Juda diguè: "Enmenas-la pèr que la brulon. "

25. Coume au suplice la menavon, elo à soun sogre mandè dire: "Ai councéupu de l'ome qu'eicò-d'eici es siéu; entrevas-vous de quau soun aquest anèu, aquest brassalet em' aquéu bastoun."

26. Aguènt recouneigu li gage, Juda diguè: "Vrai, es plus justo que iéu, car l'ai pas maridado, iéu, à moun fiéu Sela". Pamens desempièi la couneiguè plus.

27. Mai quand anavo partouri, ié pounchejèron dous bessoun e memamen, coume enfantavo, n'i'a un que sourtiguè la man ounte la bailo liguè 'n riban rouge, en disènt:

28. "Aquest sourtira proumié."

29. Mai aquéu retirant sa man, es l'autre que sourtiguè - e la femo diguè: "Perdequé siés l'encauso que s'es rout lou trancant ?" Amor d'acò pèr noum ié meteguè Farès.

30. Après éu sourtiguè soun fraire - qu'avié lou riban à la man, e elo l'apelè Zara.

CHAPITRE XXXIX

Jóusè ‘mé la femo de Putifar.

1. Fuguè dounc Jóusè mena dins l’Egito e l’egician Putifar, enuque de Faraoun e generau de soun armado, lou croumpè de la man dis Ismaelito, aquéli que l’avien adu.
2. E lou Segnour em’ éu fuguè, e èro urous Jóusè dins tout ço que fasié e abità dins l’oustau de soun mèstre
3. Que couneiguè mai que bèn que lou Segnour èro em’ éu e qu’en tout ço qu’èro carga lou Segnour menavo sa man.
4. E davans soun mèstre Jóusè trovè gràci e lou servié: establi qu’èro esta sus tóuti, governavo l’oustau que se i’èro fisa e tout ço qu’èro esta remés à soun gouvèr.
5. E lou Segnour benesiguè l’oustau de l’Egician pèr amor de Jóusè e faguè prouspera soun viéure, tant en bastisso coume en terro.
6. E l’Egician se mesclavo de rèn, senoun dóu pan que manjavo. Or Jóusè èro poulit de figuro e fasié gau de vèire.
7. Vaqui qu’un jour sus tóuti lis autre, sa mestresso jità lis iue subre Jóusè e ié diguè: “Dorme emé iéu.”
8. Éu voulènt pas supli à-n-aquéu mal-ourdit, respoundeguè: “Moun mèstre, me liéurant tout soun bèn, ignoro, lou sabès, ço qu’a dins soun oustau;
9. I’a rèn qu’en moun poudé noun siegue ni que noun m’ague liéura, aleva tu que siés sa mouié: coume pourriéu dounc faire uno marrido causo ansin e peca envers moun Diéu ?”
10. E tóuti li jour, pèr de paraulo talo la mouié secutavo coume acò lou jouvènt - qu’ éu refusavode mau-faire.
11. Mai arribè qu’un jour que Jóusè dins l’oustau intravo e que, sèns res autre, éu fasié quaucarèn,
12. Elo, pèr sa vestimento l’aguènt arrapa subran, ié diguè: “Dorme emé iéu !” éu, ié

leissant en man soun mantèu, fugiguè - e sourtiguè deforo.

13. Quand la mouié veguè la vestimento dins si man, de se vèire ansin mespresado,

14. Sounè lis ome de l'oustau e ié diguè: "L'ebriéu que s'es fa introudurre eici, èro per se trufa de nautre; es intra pèr coucha 'mé iéu; e coume iéu cridave

15. E qu'a ausi ma voues, éu a abandouna lou mantèu que teniéu e a fugi deforo. "

16. Or, en provo de sa fe, moustrè à soun marit, quand revenguè dins l'oustau, lou mantèu qu'avié retengu.

17. E diguè: "L'esclau ebriéu, aquéu qu'as adu, es intra pèr jouga de iéu.

18. E, coume m'a ausi crida, éu a abandouna lou mantèu que teniéu e a fugi deforo."

19. Lou mèstre, d'ausi acò, e creserèu que trop i paraulo de sa femo, s'enmaliciè que-noun-sai

20. E faguè metre Jósé dins la presoun ounte gardavon li vincu dóu rèi d'Egito, e aqui èro embarra.

21. Mai fuguè lou Segnour emé Jósé e, d'éu prenènt pieta, ié dounè la favour dóu capoulié de la presoun

22. Qu'en man ié meteguè tóuti li presounié que tenié soutu sa gàrdi: e tout ço que se fasié dependié d'éu.

23. E noun se mesclavo en rèn de ço que i' avié counfisa, car lou Segnour èro em'éu e regissié tóuti sis obro.

*

CHAPITRE XL

Li soungé dóu boutihié e dóu panatié dóu rèi.

1. Dins aquélis entre-facho, arribè que dous enuque, lou boutihié dóu rèi d'Egito emé lou panatié, se manquèron envers soun mèstre.
2. E Faraoun, enmali contro éli (car coumandavon, l'un i vinatié, l'autre i pastaire),
3. Li mandè dins la presoun dóu generau de la miliço, ounte peréu èro embarra Jósè.
4. E lou gardian de la presoun ié dounè Jósè pèr li servi. S'èro escoula quauque tèms qu'éli dins la presoun èron tengu,
5. E aguèron un soungé, tóuti dous, la memo niue, que soun esplicacioun se rapourtavo à chascun d'éli.
6. E vers éli Jósè, coume intrè lou matin e que li veguè triste,
7. Éu lis interrouguè, ié disènt: "Coume vai que vosto fâci es vuei plus tristo que de coustumo ?"
8. Respoundeguèron: "Avèn fa 'n soungé e i'a degun que nous l'explique." E ié diguè Jósè: "Vèn pas de Diéu l'esplicacioun ? Racountas-me ço qu'avès vist."
9. Lou baile boutihié countè lou proumié soun soungé: "Vesiéu davans iéu uno souco
10. Ounte i' avié tres vise qu'à cha pau creissien en bourro e qu'après la flour li rasin se i'amaduravon.
11. Iéu aviéu à la man la coupo de Faraoun: prenguère li rasin, lis esquichère dins la coupo que teniéu e pourgiguère lou béure à Faraoun."
12. Respoundeguè Jósè: "Veici l'esplicacioun dóu soungé: li tres vise, es tres jour encaro.

13. Pièi après Faraoun se rapelara toun menistèri e te remettra dins lou rèng qu'aviés e tu ié pourgiras la coupo, segound toun óufice, coume aviés-la coustumo de faire de davans.

14. Soulamen souvèn-te de iéu, se'n-cop vai bèn pèr tu e de iéu agues pieta en sugerènt à Faraoun de me tira d'aquesto carce;

15. Car m'an enleva pèr fraudo de la terro dis Ebriéu e innoucènt m'an mes au croutoun.”

16. Lou mètstre di pastaire, vesènt qu'abilamen avié desembouia lou soungé, diguè: “Emai iéu, en soungé, aviéu tres canestèu de farino sus ma tèsto;

17. E dins un di canestre, aquéu qu'èro lou plus aut, poutave tóuti li viéure que soun de l'art dóu pastage e lis aucèu n'en manjavon.”

18. Jousè respoundeguè: “Veici l'esplicacioun dóu soungé: li tres canestre, acò 's tres jour encaro

19. Que Faraoun, après, te fara coupa la tèsto, te penjara sus uno crous, e l'aucelaio t'estrassara li car.”

20. Lou tresen jour après, qu'èro lou jour de sa neissènço, Faraoun en dounant un grand festin à si servènt, se souvenguè à taulo dóu mètstre boutihié e dóu baile di pastaire.

21. E rendeguè sa plaço à l'un, pèr que ié pourgiguèsse à béure;

22. E penjè l'autre à la poutènci, pèr que la verita dóu devinaire se prouvèsse.

23. E pamens, e mau-grat que tout ié prousperèsse, lou baile boutihié óublidè soun interprète.

*

CHAPITRE XLI

Jóusè devèn ministre de Faraoun, lou rèi d'Egito.

1. Dous an après, Faraoun aguè 'n soungè. Pensavo d'èstre dre sus la ribiero,
2. D'ounte mountavon sèt vaco, bello e grasso que-noun-sai: e peissien dins li liò palustre.
3. Peréu dóu flume n'en sourtié sèt autro, laido e maigro mai-que-mai; e peissien sus la ribo elo-memo de l'aigo en de liò verdoulènt.
4. E aquésti devourèron aquéli que soun gaiardige e sa beluro fasièn gau. Faraoun s'eigrejè,
6. Pièi s'endourmiguè mai e veguè 'n autre soungè: sèt espigo, pleno e bello, espelissien d'un canoun de blad;
6. Autant d'àutris espigo, mingouletto e rouvihouso, s'aubouravon,
7. Devourant touto la bèuta di proumiero. Faraoun se revihè, un cop que aguè repausa
8. E, lou matin vengu, esglaria de la pòu, mandè souna li devinaire e tóuti li sage d'Egito e, lis aguènt fa veni, ié racountè lou soungè, mai i' aguè res per l'esplica.
9. Alor se souvenènt enfin, lou baile boutihié diguè: "Counfèsse moun pecat.
10. Lou rèi, enmalicia contro si servitour, iéu e lou mèstre di pastaire, nous faguè metre dins la carce dóu prince di sódard:
11. Ounte, dins la memo niue, veguerian tóuti dous un soungè que nous marcavo l'aveni.
12. I' avié aqui un jouine ebriéu, esclau dóu capo di sódard; e i' aguènt counta nòsti soungè, .
13. Ausiguerian tout ço que pièi verificuè l'evenimen de la causo; car iéu, moun óufice m'es esta rendu, e éu, en poutènci es esta penja."

14. Tout-d'un-tèms, sus l'ordre dóu rèi, tirèron Jousè d'en presoun, ié toumbèron lou péu e, i' aguènt chanja de vièsti, lou presentèron au rèi.

15. Aquest ié diguè: "Ai vist de sounges e i' a res que lis esclargigue; e tu, ai ausi dire que sabes explica mai-que-mai sajamen."

16. Respoudeguè Jousè: "Sènso iéu, Diéu vai respondre tout bèn à Faraoun."

17. Countè adounc, Faraoun, ço qu'avié vist: "Pensave qu'ère dre sus la ribo dóu flùvi;

18. E que de l'aigo n'en mountavo sèt vaco, bellasso e gaiardasso, que s'arrapavon à la bauco dins lou pàti di palun;

19. E veici que li seguien sèt àutri vaco, talamen laido e estequido, que jamai n'ai vist de talo dintre la terro d'Egito.

20. E aquésti, devourado e acabado li proumiero,

21. Noun aguèron l'èr sadoulo, mai gapissien dins soun meigrige e dins soun cativié. Me revihant, la som m'agantè tourna-mai

22. E veguère aquest sounges: sèt espigo greiavon d'un soulet canoun de blad, e pleno e mai que bello.

23. Sèt outro, mingoulet e agarrido dóu rouvi, sourtien peréu d'un estoubloun;

24. E aquésti devourèron la bèuta di proumiero. Ai counta lou sounges i devinaire e res a poussu l'explica."

25. Respoudeguè Jousè: "Lou sounges dóu rèi es un: e ço que Diéu fara. lou mostro à Faraoun.

26. Li sèt biolo bello e li sèt espigo pleno, soun sèt an d'aboundànci: countènon chascuno la forço dóu sounges.

27. Li sèt vaco mingro e tant estequido, que mountèron après éli, e li sèt espigo mingro e bronzido pèr lou vènt, soun sèt an de famino, d'uno famino que vendra.

28. E dins l'ordre que veici se coumpliran aquélis an:

29. Vendran sèt an de grand drudiero dins touto la terro d'Egito.

30. Que seguiran àutri sèt an d'uno talo esterileta que se traseira dins l'óublit touto l'aboundànci d' en rèire, car la famino vai desoula touto la terro.
31. E la grandour de l'abounde anara se perdènt dins la grandour de la diseto.
32. Pèr ço qu'as vist en segound, l'autre soungé en raport emé la memo causo, es la provo e la marco que la paraulo de Diéu se coumplira e lèu-lèu.
33. Aro dounc, que lou rèi chausigue un ome sage, un ome endùstri, e que lou place en tèsto de la terro d'Egito,
34. Qu'eu metra de subre-estant pèr tóuti li regioun; e lou quint di recolto, pendènt li sèt an de drudiero
36. Que soun deja pèr camin, qu'eu l'acampe dins d'òrri, e que tout lou blad s'estrème au poudé de Faraoun e se counserve dins li vilo;
36. E que l'on se prouvesigue pèr la fam de sèt an que vai veni quicha l'Egito e que la carestie noun counsume la terro.”
37. Plaseguè lou counsèu à Faraoun emai à tóuti si menistre.
38. E ié parlè coume eiçò: “Lou pourren-ti trouva, tal ome, que siegue plen de l'esprit de Diéu ?”
39. E' m' acò diguè à Jousè: “D'abord que Diéu t'a moustra tóuti li causo qu'as parla, pourrai-ti atrouva quaucun de plus sage que tu o que te sème ?
40. Tu saras subre moun oustau e à l'ordre de ta bouco tout lou pople óubeïra: noun sarai avans tu que sus lou trone de l'empèri. ”
41. Faraoun diguè mai à Jousè: “Vaqui que iéu t'ai establi sus touto la terro d'Egito.”
42. E levè l'anèu de sa man, e lou dounè à sa man d'eu; e lou revestiguè d'uno raubo de lin fin e ié meteguè au còu un coulas d'or.
43. E lou faguè mounta sus soun càrri contro eu, em' un pregoun, cridant que tóuti flechiguèsson lou geinouï davans eu e sachèsson qu'eu èro prepausa au gouvèr de touto la terro d'Egito.
44. E lou rèi diguè mai à Jousè: “Iéu siéu Faraoun e sènsò toun coumand degun boulegara ni la man ni lou pèd dins touto la terro d'Egito.”
45. E ié changè soun noum e l'apelè, dins la lengo egiciano, Sauvo-mounde. E ié

dounè pèr femo Asenet, qu'èro la fiho de Putifar, prèire d'Elioupòlis. E Jòusè vesitè lou terraire d'Egito.

46. Èro dins si trento an, quand fuguè 'n presènci dóu rèi Faraoun e que faguè lou tour de tóuti li regioun d'Egito.

47. E ' m' acò venguèron li sèt an d'abounde; e li meissoun, ligado en garbo, fuguèron estremado dins lis òrri de l'Egito.

48. Touto la púsito di fru se recatè dins chasco vilo.

49. E tant grando fuguè l'aboundànci dóu blad qu'èro coume l'areno de la mar, e au-dessus de touto mesuro.

50. A Jòusè nasquè dous fiéu, avans que venguèsse la famino, que i' enfantè Asenet, fiho de Putifar, sacerdot d'Elioupòlis.

51. Ié dounè à l'einat lou noum de Manassè, en disèt:

“Diéu m'a fa óubliada tóuti mi peno e l'oustau de moun paire.”

52. Apelè lou segound pèr lou noum d'Efraïm, en disèt: “Diéu m'a fa crèisse dins la terro de moun paurige.”

53. Adounc estèt passa li sèt an de drudiero, que i' aguè dins l'Egito,

54. Coumencèron de veni li sèt annado de diseto, que Jòusè avié predicho; e regnè la famino dins l'univers entié; mai en terro d'Egito pertout i' avié de pan.

55. E afama, lou pople cridè à Faraoun, demandant pèr manja. Éu ié respoundeguè: “Anas vers Jòusè - e que que vous digue, fasès-lou.”

56. Mai creissié, tóuti li jour, la fam dessus touto la terro; e Jòusè durbiguè tóuti lis òrri dóu blad e n'en vendié is Egician, car la famino li quichavo.

57. E tóuti li prouvinço venien dins l'Egito pèr croumpa de viéure e ameisa lou mau de sa misèri.

*

CHAPITRE XLII

La vengudo en Egito di fraire de Jósè que li trato d'espion.

1. Mai Jacob, ausènt dire que se vendié de viéure dins l'Egito, diguè à si fiéu: "Perqué sias negligènt ?
2. Ai ausi que de blad, se n'en vènd dins l'Egito: descendès-ié e achatas ço que nous es necessari, pèr que pousquen viéure e noun nous transiguen dins lou manco de tout."
3. Davalèron adounc dès di fraire de Jósè, pèr croumpa de blad dins l'Egito.
4. Benjamin à l'oustau fuguè retengu pèr Jacob, que diguè à si fraire: "Poudrié quauque auvèri i' arriba long dóu camin."
5. E dins la terro d'Egito intrèron emé d'autre que venien pèr achata; car i' avié la famino en terro de Canaan.
6. E Jósé èro prince dins la terro d'Egito e segound sa voulounta li gran se vendien i pople. E coume li siéu fraire l'aguèron adoura
7. E que lis aguè couneigu, ié parlè rudamen, quàsi coume en d'estrangié, ié demandant: "D'ounte sias vengu ?" Éli respoudeguèron: "De la terro de Canaan, pèr achata lou viéure que nous es necessari. "
8. E tout en couneissènt si fraire, éu pamens fuguè pas recouneigu pèr éli.
9. E, s'estènt souvengu di soungue que pèr tèms éu avié vist, ié diguè: "Sias d'espion, que sias vengu pèr vèire lis endré feble dóu terraire. "
10. Éli diguèron: "Noun, Segnour! mai !vòsti servitour soun vengu croumpa pèr manja.
11. Sian tóuti fiéu d'un soulet ome, sian vengu pacificamen e tis esclau que sian engénion rèn de mau."

12. Éu ié respoundeguè: “Es pas vrai: sias vengu pèr óusserva li liò d’aquesto terro que soun pas fourtifica.”

13. Mai éli: “Sian, diguèron, ti servitour, douge fraire que sian, fiéu d’un soulet ome en terro de Canann: es, lou plus jouine, emé noste paire, e l’autre es defunta.”

14. “Vai bèn, éu faguè, es ço qu’ai di: sias d’espïoun.

15. E aro fau que fague un esperimen de vous-autre: pèr lou salut de Faraoun ! sourtirés pas d’eici que noun siegue vengu voste fraire lou jouine.

16. Mandas un de vous-autre - e que l’adugue: vous-autre sarés i fèrri, d’aqui- que ço qu’avès di siegue prouva vrai o faus. Pèr lou salut de Faraoun ! autramen sias d’espïoun.”

17. Li faguè dounc garda tres jour dins la presoun.

18. Mai au bout de tres jour, lis aguènt fa sourti, diguè: “Fasès ço qu’ai di - e viéurés, car cregne Diéu.

19. Se sias de gènt de pas, sara un fraire vostre liga dins la presoun; mai vous- autre anas-vous-en, e lou blad qu’avès croumpa, pourtas-lou à vòstis oustau.

20. E voste jouine fraire, adusès-me-lou, pèr que posque prouva vòsti paraulo e que noun mourigués.” Faguèron coume avié di.

21. E se venien entre éli: “Nous merito ço que souffrèn, pèrço-qu’avèn peca envers lou fraire nostre, que vesian soun angouisso, dóu tèms que nous pregavo, e que l’escouterian pas. Es pèr acò que toumbo sus nous-autre aquéu trebau.”

22. E un d’éli, Rubèn, faguè: “Vous l’aviéu pas di ? Pequés pas contro l’enfant”, M’escouterias pas ! Vaqui que soun sang se recerco.”

23. Mai sabien pas que Jósè li coumprengèsse, pèr-ço-que ié parlavo, éu, pèr interprète.

24. E se revirè ‘n pau, e plourè: e revenènt ié parlè mai.

25. E, prenènt Simeoun e lou ligant davans éli, coumandè i servitour que i’ empliguèsson si sa de blad e que remeteguèsson l’argènt de chascun dins si sa e que; de mai, se ié dounèsse de viéure pèr lou camin. Ansin faguèron aquéli.

26. E éli, pourtant lou blad sus sis ase, partiguèron.

27. E un, aguènt dubert soun sa pèr apastura sa bèsti dins uno establarié e aguènt vist l'argènt à la gorjo dóu saquet,

28. Diguè à si fraire: “M'es rendu moun argènt, ve-l'aqui dins lou sa.” E éli, estabousi e treboula, de s'entre-dire: “Qu'es acò que nous a fa Diéu ?”

29. E revenguèron vers Jacob soun paire en terro de Canaan e ié countèron tout ço que i'èro arriba, en disènt:

30. “Lou mèstre dóu païs nous a parla duramen e nous a pres pèr d'espion de sa terro.

31. I'avèn respoundu: “Sian d'ome de pas e voulèn ges ourdi d'engàmbi.

32. Sian douge fraire, fiéu d'un soulet paire: n'i'a un de mort, lou jouine es emé noste paire dins la terro de Canaan.”

33. E nous-a di: “Vau prouva coume eiçò que sias de gènt de pas: leissas emé iéu un de vòsti fraire, e pèr vòstis oustau prenès lou viéure necessàri, e partès.

34. E adusès-me voste jouine fraire, pèr fin que sache que sias pas d'espion e que pousqués reçaupre aquéu qu'es encadena e que pièi, ço que voulès, agués permés de lou croumpa.”

35. Acò di, coume vujavon lou blad, tóuti à gorjo de sa, trovèron liga soun argènt; e tóuti espavourdi au cop,

36. Jacob soun paire ié diguè: “Avès fa que d'enfant siéu sènsò Jósè n'es plus d'aquest mounde, Simeoun es tengu 'n presoun e me levas Benjamin: es sus iéu qu'an tounba tóuti aquéli mau. “

37. Ié respoundeguè Rubèn: “Pos tua mi dous fiéu, senoun te lou retourne. Remete-me-lou en man e te lou restituïrai.”

38. Mai éu: “Noun descendra, dis, moun fiéu emé vous-autre: soun fraire es mort, éu es resta soulet. Se i' arribavo quauque auvèri dins lou païs ounte anas, farias davala mi péu blanc emé doulour dins la toumbo.”

*

CHAPITRE XLIII

Lou retour en Egito di fraire de Jòusè que i'oufris un festin.

1. Enterin la famino quichavo malamen la terro d'en pertout.
2. E, acaba li viéure qu'avien adu d'Egito, Jacob diguè à si fiéu: “Entournas-vous e croumpas-nous quauque pau de mangiho.”
3. Juda respoundeguè: “Veici ço qu'aquel ome, souto la fe dóu sarramen, nous faguè saupre, disènt: “Noun veirés plus ma fàci, à mens qu' adugués voste fraire, lou jouine, emé vous-autre.”
4. Se vos dounc lou manda ‘mé nautre, davalaren peréu, e achataren ço que t'es necite.
5. Mai se vos pas, i' anaren pas; car l'ome, l'avèn proun di, nous a declara dins sa dicho: “Noun veirés pas ma fàci sènso voste jouine fraire. ”
6. Israèl ié diguè: “Acò ‘s pèr ma misèri que i'avès endica qu'avias un autre fraire. “
7. Éli respoundeguèron: “L'ome s'es entreva sus nosto famiho à-de-rèng: se noste paire vivié, s'avian quauque autre fraire; e i'avèn respoundu à-n-éu en counsequènci toucant ço que demandavo... Poudian-ti saupre que nous dirié: “Adusès voste fraire emé vous-autre ?”
8. Juda peréu diguè au paire: “Mando l'enfant emé iéu, pèr que parten e pousquen viéure e que mouriguen pas emé nòsti pichot.
9. Iéu me cargue de l'enfant, me lou redemandaras: senoun l'entourne e noun te lou rènde, ieu sarai lou fautible dóu pecat envers tu, pèr tout tèms e jamai.
10. Se noun s'èro fa lou relàmbi, sarian dèja tourna pèr la segoundo fes. ”
11. Adounc Israèl soun paire, veici ço que ié diguè: “S'acò ‘s ansin necite, fasès ço que voudrés: prenès di fru de la terro li meiour, dins vòstis eisino, e pourtas-lèi à l'ome pèr n'i'en faire presènt, un pau de goumo e de mèu, d'estouras, de flour de mierro, de tourmentino e d'amelo.

12. Pourtas tambèn lou double d'argènt emé vous-autre e, ço qu'avès trouva dins li saquet, repourtas-lou, de pòu que pèr errour acò se fugue fa.

13. E prenès voste fraire, e anas-vous-en vers l'ome.

14. E que moun Diéu ounnipoutènt vous lou rènde favourable e que remete à vautre voste fraire que tèn, em' aquéu Benjamin; e 'm' acò iéu restarai coume s'aviéu ges d'enfant."

15. Lis ome dounc prenguèron de presènt e lou double d'argènt e Benjamin; e davalèron en Egito e davans Jósè pareiguèron.

16. Quand aquest li veguè e Benj amin em' éli, dounè ordre coume eiçò au despensié de soun oustau: "Fai intra dins l'oustau aquélis ome, sagato de vitimo e alestisse un festin, dóumaci emé iéu manjaran à miejour. "

17. Aquéu faguè ço que i'èro esta coumanda e introuduguè lis ome dins l'oustau de Jósè.

18. E aqui, esfraia, se diguèron entre éli: "Es pèr raport à l'argèntqu'entournerian dins nòsti sa, la fes d'avans, qu'an degu nous faire intra, pèr fin que l'acus nous tombe dessus e pèr nous esclava de-forço, nous-autre emai nòstis ase."

19. Amor d'acò, sus la porto, s'aprouchant dóu despensié de l'oustau,

20. Ié venguèron: "Segnour, vous pregan de nous entendre: sian deja davala, pèr achata de viéure.

21. E, fa nòstis achat, coume venian à l'establage, durbiguerian nòsti sa - e à la gorjo di sa retrouverian noste argènt; e aro, dóu meme pes, vous avèn repourta la soumo.

22. E avèn adu d'autre argènt, pèr croumpa ço que pòu nous èstre necessàri. Poudèn pas nous imagina quau a rejoun l'argènt ansin dins nòsti biasso. "

23. Aquéu respoundeguè: "Fugués tranquile, agués pas pòu: es voste Diéu, lou Diéu de voste paire, que dins vòsti sa a mes de tesor; car la pecùni que m'avias dounado à iéu, la tène pèr reconeigudo. " E i' aduguè Simeoun.

24. E lis aguènt fa intra à l'oustau, ié dounè d'aigo, e se lavèron li pèd, e i' apasturè sis ase.

25. Éli pamens preparavon si presènt, en atendènt qu'intrèsse Jósè sus li miejour, pèr-ço-qu'avien après que manjarien pan aqui.

26. Adounc intrè Jósè dins soun oustau e i' óufriguèron li douno que tenien dins si man e, de moure-bourdoun sus terro, l'adourèron.

27. Mai éu, i' aguènt rendu lou salut emé bounta, lis interroguè, disènt: “Es gaiard voste vièi paire, que me n' avias parla ? Viéu encaro ? ”

28. Respoundeguèron: “Se porto bèn toun servitour lou paire nostre, viéu encaro.” E, courba, l'adourèron.

29. Mai Jósè, levant lis iue, veguè Benjamin soun fraire qu'èron de la memo maire, e diguè: “Es aquest voste fraire pichounet - que me n' avias parla ?” E ajustè: “Que Diéu te fugue pietadous, moun fiéu!”

30. E se levè de davans, que s'èro sa fruchaio esmougudo sus soun fraire e desboundavon si lagremo; e s'estènt retira dins sa chambro, plourè.

31. S'estènt lava la caro, pièi sourtiguè, se countenguè e diguè: “Metès li pan.”

32. Quand se fuguè mes li pan, à despart pèr Jósè, à despart pèr si fraire, à despart tambèn pèr lis Egician que manjavon em' éu (car es defendu is Egician de manja 'mé lis Ebriéu e pènsou qu'es proufane un festin coume acò),

33. S'assetèron davans éu, l'einat segound soun rèng d'einat e lou jouine segound soun age, e s'espantavon mai-que-mai

34. De ço que sus li part que chascun reçaupié d'éu, la plus grosso èro estado dounado à Benjamin, talamen qu'èro cinq cop plus forto que lis autro. E beguèron, memamen que s'embriaguèron em' éu.

CHAPITRE XLIV

Jósè fai escoundre sa coupo dins lou sa de Benjamin.

1. Or Jósè coumandè au despensié de soun oustau, disènt: “Emplisse-ié si sa de blad, tant que n'i'en pourra caupre, e pauso l'argènt de chascun à la cimo dóu sa.

2. E ma coupo d'argènt, e lou pres qu'a douna dóu blad, mete-lèi à la gorjo dóu sa dóu plus jouine." E ansin fuguè fa.
3. E vengu lou matin, li bandiguèron emé sis ase.
4. E deja de la vilo èron sourti e avien fa 'n pau de camin. Alor Jósè faguè veni lou despensié de soun oustau: "Zóu ! ié diguè, courre après aquélis ome, e quand lis auras, digo-ié: "Coume vai qu'avès rendu lou mau pèr lou bèn ?
5. La coupo qu'avès raubado, es aquelo ounte béu moun mèstre e que ié sièr à devina: avès fa 'no marrido causo."
6. Faguè, aquéu, ço que i' èro ourdouna. E lis aguènt aganta, ié parlè segound sis ordre.
7. Éli respoundeguèron: "Perqué parlo ansin noste mèstre ?, Coume s'avien ti servitour coumés talo abouminacioun !
8. L'argènt qu'avian trouva à la cimo di sa, te l'avèn entourna dóu païs de Canaan; e coume alor es-ti poussible que, de l'oustau de toun mèstre, aguen rauba l'or o l'argènt?
9. Vers quint que fugue de ti servènt que s'atrouvara ço que cerques, que more aquéu, e nautre, que fuguen lis esclau de noste mèstre!"
10. Éu ié diguè: "Segound vosto sentènci fugue fa: quint que siegue vers quau se trouvara ço que cercan, qu'aquéu siegue moun esclau; vous-autre sarés innocènt."
11. E autant-lèu, au sòu aguènt pausa li sa, chascun durbiguè lou siéu.
12. Aguènt fa lou fur, despièi l'einat jusquo au plus jouine, éu atrovè la coupo dins lou sa de Benjamin.
13. Mai éli, estrassant si vièsti e aguènt mai carga sis ase, se retournèron à la vilo.
14. E Juda proumié, emé si fraire, intré 'ncò de Jósè (que s'èro pancaro enana d'aqui), e tóuti, davans éu, au sòu ensèmble s'amourrèron.
15. - "Perqué, ié faguè Jósè, avès vougu agi ansin ? Ignouras-ti que iéu noun ai pas moun parié per saupre devina?"
16. "Que respondre à moun mèstre ? Juda venguè coume acò, que diren, que pourren avança pèr escuso ? Diéu a trouva l'iniqueta de tis esclau: nous vaqui tóuti lis esclau de moun mèstre, e nous-autre, e aquéu que se i' es trouva la coupo."

17. Respoudeguè Jòusè: “M’engarde Diéu d’agi ansin ! Lou qu’a rauba la coupo, qu’aquéu siegue moun esclau; mai vous-autre, entournas-vous libramen vers voste paire. ”

18. Mai Juda, s’aprouchant d’éu, ié venguè courajous: “Permete, o mèstre, à toun esclau de te dire à l’auriho un mot, e t’anes pas facha contro toun servitour: car tu siés, après Faraoun,

19. Moun segne ! I’ as demanda d’abord à tis esclau: “Avès un paire ? avès un fraire?”

20. E avèn respoudu, à tu moun mèstre: “Avèn nautre un vièi paire, em’ un fraire pichounet, que i’ es nascu dins soun vieiounge, e à-n-aqueste es mort un fraire de-vers maire, e rèsto qu’aquéu de sa maire, e de soun paire es lou mignot.

21. E as di à ti servitour: “Adusès-me-lou, que pause mis iue sus éu.”

22. Ousserverian à moun segneur: “L’enfant noun pòu leissa soun paire, pèr-ço- que se lou quito, mourira. ”,

23. E à ti servitour diguères: “Se voste pichot fraire noun vèn emé vous-autre, reveirés plus ma fàci.”

24. Quand fuguerian dounc mounta vers noste paire toun servènt, ié racounterian nous-autre tout ço qu’avié di moun mèstre.

25. E diguè noste paire: “Retournas-vous e croumpas-nous un pau de blad. ”

26. Ié diguerian: “Poudèn pas i’ ana: se noste jouine fraire descènd emé nous- autre, ensèmble partiren; diferentamen, sènso éu, noun ausan revèire la fàci de l’ome.”

27. A-n-acò respoudeguè: “Sabès vous-autre que ma mouié me n’a fa dous.

28. Un sourtiguè, e diguerias: “Uno bèsti l’a devouri.” E enjusquo aro parèis plus.

29. Se me levas mai aquest e que long dóu camin i’ arribe quaucarèn, coundurrés mi péu blanc emé tristesso dins la toumbo.”

30. Se me presènte dounc vers noste paire toun servènt, e que lou pichot manque (coume sa vido d’éu depènd de la vido d’aquest),

31. Se lou vèi pas emé nous-autre, mourira, e ti servènt faran descèndre dins la toumbo emé douleur li péu blanc de soun vieiounge.

32. Que iéu fugue dounc toun esclau, d'abord qu'à iéu me l'a fisa e que n'ai respoundu, disènt: "Se noun l'entourne, sarai fautible dóu pecat envers moun paire pèr toujours. "

33. Vaqui perqué demourarai toun esclau pèr l'enfant au service de moun mèstre, e que l'enfant remounte emé li fraire siéu.

34. Car iéu pode pas tourna vers moun paire, sènsou lou picho t, de pòu qu'à la calamita, que vai aclapa moun paire, iéu assiste pèr temouin.

CHAPITRE XIV

Jóusè se fai counèisse en plourant à si fraire que, carga de presènt, tournon querre Jacob.

1. Jóusè noun se poudié counteni plus long-tèms davans touto aquelo assistanço. Éu coumandè, amor d'acò, que tóuti anèsson deforo, pèr que ges d'estrangié se trouvèsse au moumen que se reconeirièn.

2. E elevè la voues en plour - que lis Egician l'ausiguèron e tout l'oustau de Faraoun.

3. E diguè à si fraire: "Iéu siéu Jóusè: viéu encaro moun paire?" Si fraire noun poudien respondre, de la terriblo pòu qu'avien.

4. E, douçamen éu ié venguè: "Arouchas-vous de iéu." E quand ié fuguèron proche: "Iéu siéu Jóusè, dis, voste fraire, que vendeguerias pèr l'Egito.

5. "Agués pas pòu, e noun vous siegue grèu de m'agué vendu pèr aquéu païs, car es pèr vosto salut que Diéu davans vous-autre m'a mandà dins l'Egito.

6. I' a 'n parèu d'an que la famino a coumença sus la terro, e rèsto encaro cinq an que se pourra ni laboura ni meissouna.

7. E Diéu m'a manda d'avanço, pèr vous preserva sus la terro e que pousqués avé de mangiho pèr viéure.

8. Noun pèr voste counsèu, mai pèr la voulounta de Diéu siéu esta manda eici: éu m'a fa quasimen paire de Faraoun e mèsire de tout soun oustau, e prince de la terro entiero de l'Egito.

9. Despachas-vous, mountas vers moun paire e ié dirés: "Toun fiéu Jousè te fai assaupre: Diéu m'a fa lou segneur de touto la terro d'Egito: descènde vers iéu, retardes pas.

10. E abitaras dins la terro de Gessèn; e saras auprès de iéu, tu e ti fiéu, e li fiéu de ti fiéu, ti fedo e ti manado, emé tout ço que poussedisses.

11. E aqui t'apadouïrai (pèr-ço-que rèsto encaro cinq annado de fam), de pòu que tu perigues emé toun oustalado e tout ço que poussedisses."

12. Vòstis iue e lis iue de moun fraire Benjamin veson que ma bouco vous parlo.

13. Anouncias à moun paire ma glòri universalò e tout ço qu'avès vist en Egito. Despachas-vous, e adusès-lou vers iéu."

14. E coume, en l'embrassant, se clinè sus lou còu de Benjamin soun fraire, plourè; aquest semblablamen plouravo, clina peréu sus soun còu.

15. Poutounejè, Jousè, tóuti si fraire e plourè sus chascun d'éli. Après ausèron ié parla.

16. E eiçò s'aprenguè e autamen s'esbrudiguè dins lou palais dóu rèi: Li fraire de Jousè soun vengu ! Faraoun se rejouïguè, emai touto sa meinado.

17. E diguè à Jousè de coumanda eiçò à si fraire: "Cargado vòsti bèsti, anas en terro de Canaan,

18. È prenès aqui voste paire emé la parentèlo, e envenès-vous vers iéu; e iéu vous dounarai tóuti li bèn d'Egito, pèr que d'aquelo terro n'en mangés la mesoulo."

19. Ourdouno-ié tambèn qu'éli prengon de càrri de la terro d'Egito, pèr lou carré de sa linèio, li pichot e li mouié. E digo-ié: Prenès voste paire, e entanchas-vous pèr veni au pulèu.

20 . E leissés rèn de rèn de voste dedins-d'oustau , que tóuti li richesso de l'Egito saran vostro."

21. E li fiéu d'Israèl faguèron coume i' èro esta coumanda. Jousè ié dounè de carriòu, segound l'ordre de Faraoun, e la prevèndo pèr lou viage.

22. Faguè tambèn pourta dos raubo en chascun d'éli; mai dounè à Benjamin tres cènt pèço d'argènt emé cinq raubo di plus bello.

23. E mandè à soun paire autant d'argènt e d'abihage, en i' ajustant dès ase, carga de tout ço que i' avié de mai precious en Egito, e tout autant de saumo, pourtant d'anouno emé de pan pèr lou long de la routo.

24. Enmandè dounc si fraire e ié diguè, coume partien: “Vous charpinés pas de- long dóu camin.”

25. Aquésti, remountant d'Egito, venguèron en terro de Canaan vers soun paire. Jacob.

26. E ié faguèron aquest raconte: “Jóusè toun fiéu es viéu e ‘s éu que segnourejo en touto la terro d'Egito.” D'ausi acò, Jacob, semblè que se destressounavo, e pamens li cresié pas.

27. Éli au contro rapourtavon touto la causo pan pèr pan. E quand aguè vist li càrri e tout ço qu'avié manda Jóusè, soun esperit se revieudè.

28. E diguè: “ Me sufis se moun fiéu Jóusè viéu encaro; i' anarai, e lou veirai avans que more !”

CHAPITRE XLVI

Jacob vèn en Egito. Denoumbremen de sis enfant.

1. E estènt parti, Israël, emé tout ço qu'avié, venguè au Pous dóu Juramen, e quand aguè aqui sagata de vitimo au Diéu de soun paire Isa,

2. L'entendeguè, pèr uno vesion de niue, que lou sounavo e ié disié: “Jacob ! Jacob!” Respoundeguè: “Eici siéu iéu.”

3. Diéu ié diguè: “Iéu siéu iou subre-fort Diéu de toun paire: n'agues par pòu, descènde en Egito, pèr-ço-qu'aqui farai de tu sourti uno grando nacioun.

4. Iéu descendrai eila ‘mé tu, e iéu d’eila t’entourarai: e Jósè peréu metra si man sus tis iue. ”
5. S’aubourè dounc Jacob dóu Pous dóu Juramen: e si fiéu lou prenguèron, emé si pichot e si femo, sus li càrri que Faraoun avié manda pèr pourta lou vièi
6. E tout ço que poussedissié dins la terro de Canaan. E venguè dins l’Egito emé touto sa linèio,
7. Si fiéu e si felen, si fiho e touto sa generacioun ensèmble.
8. Mai veici li noum di fiéu d’Israèl, qu’intrèron dins l’Egito, quand ié venguè ‘mé sis enfant: l’èinat Rubèn.
9. Li fiéu de Rubèn, Enoc e Fallu, Esroun e Carmi.
10. Li fiéu de Simeoun, Jamuel e Jamin e Ahod, e Jakin e Souhar, e Saül, fiéu de Cananenco.
11. Li fiéu de Levi, Gersoun e Caat e Merari.
12. Li fiéu de Juda, Hèr, e Ounan, e Sela, e Farès e Zara. Mai mouriguèron, Hèr e Ounan, en terro de Canaan. Li fiéu que de Farès nasquèron: Esroun e Amul.
13. Li fiéu d’Issacar, Toula, Fua, e Job e Senroun.
14. Li fiéu de Zabuloun, Sarèd, Eloun e Jahelèl.
15. Acò ‘s lis enfant de Lia, qu’engendrè elo en Mesoupoutamìo de Sirìo, emé Dina sa fiho. Li fiéu e fiho en vido fuguèron trento-tres.
16. Li fiéu de Gad, Sefioun e Agi, e Suni, e Eseboun, e Eri, e Aròdi, e Arèli.
17. Li fiéu d’Asèr, Jannè e Jesua, e Jessui e Beria, emé Sara sa sorre d’éli. Li fiéu de Beria, Ebèr e Melkièl.
18. Acò ‘s lis enfant de Zelfa - que Laban dounè à Lia sa fiho e qu’ à Jacob n’enfantè sege.
19. Li fiéu de Rachèu, mouié de Jacob: Jósè e Benjamin.
20. E de Jósè nasquèron, dins la terro d’Egito, li fiéu que ié faguè Asenet, fiho de Putifar, sacerdot d’Elioupòlis: Manassè e Efraïm.

21. Li fiéu de Benjamin, Bela e Becor e Asbèl e Gera e Naman e Eki e Ros e Moufim e Oufim e Arèd.
22. Acò 's li fiéu que Rachèu engendrè à Jacob, qu'entre tóuti fai quatorge amo.
23. Li fiéu de Dan: Usim.
24. Li fiéu de Néutali, Jasièl e Guni e Jesèr e Salèm.
25. Acò 's lis fiéu de Bala - que Laban dounè à Rachèu sa fiho e qu'enfantè à Jacob sèt amo en tout.
26. Tóuti lis amo qu'intrèron dins l'Egito emé Jacob e que sourtien de sa cueisso, sènso li femo de si fiéu, èron seissanto-sièis.
27. De mai, li fiéu de Jósè qu'èron na en terro d'Egito, dos amo. Tóuti lis amo de l'oustau de Jacob, qu'intrèron dins l'Egito, èron setanto.
28. Jacob mandè Juda, davans éu, à Jósè, pèr que lou i'anoucièsse e qu' éu l'esperèsse en Gessèn.
29. Quand Juda se fuguè gandi, Jósè, soun càrri atala, mountè en aquéu liò à l'endavans de soun paire; e, lou vesènt, se jità à soun còu e tout en l'embrassant plourè.
30. E à Jósè diguè lou paire: "Aro mourirai countènt, pèr-ço-qu'ai vist ta fàci e qu'après iéu te laisse en vido."
31. Mai aquest parlè à si fraire e à touto l'oustalado de soun paire: "Mountarai pèr faire assaupre tout acò à Faraoun, e ié dirai: "Mi fraire e la famiho de moun paire, qu'èron en terro de Canaan, soun arriba vers iéu.
32. Éli soun pastre de fedo e an siuen de si nourrigage; em'éli an adu si bedigo e si manado e tout ço qu'an pouscu avé."
33. E quand vous sounara e vous dira : "Dequ'es vosto obro?"
34. Ié respoundrés: "Sian pastre, pèr te servi, despièi nosto enfanço jusquo aro, nous-autre e nòsti paire, " Vaqui ço que dirés, pèr que pousqués abita dins la terro de Gessèn, pèr-ço-que lis Egician detèston li pastre de fedo".

CHAPITRE XLVII

Faraoun douno à Jacob la terro de Gessèn. La famino dins l'Egito: lis Egician au nis de la serp.

1. Jousè adounc venguè dire à Faraoun la nouvello: “Moun paire, dis, mi fraire, si fedo e si manado, emé tout ço que poussedisson, soun vengu de la terro de Canaan e se soun aplanta dins la terro de Gessèn. ”

2. E peréu davans lou rèi aduguè cinq de si fraire, li darrié.

3. Lou rèi ié demandè: “Dequé fasès ? ” Respoundeguèron: “Sian pastre de fedo, pèr te servi, nous-autre e li paire nostre.

4. Sian vengu campeja dins toun terrièr, pèr-ço-que i' a ges d'erbo pèr li troupeu de tis esclau, malo-di la famino que grèvo sèmpe mai la terro de Canaan: e te pregan que nous ourdounes d'èstre ti servitour dins la terro de Gessèn.”

5. Es pèr acò-d aqui qu'à Jousè lou rèi diguè: “Toun paire e ti fraire soun vengu vers tu.

6. La terro d'Egito es en ta presènci: fai-lèi abita dins lou meior rode e douno-ié la terro de Gessèn. E s'entre éli counèisses d'ome proun engaubia, coustituisse- lèi pèr baile à moun avé. ”

7. Pièi après, vers lou rèi, Jousè introuduguè soun paire e lou placè davans éu. Jacob benesiguè lou rèi.

8. E coume aquest ié demandè: “Quant as de jour e d'an, dins ta vido ?”,

9. Respoundeguè: “Li jour de moun pelerinage, pichoun e marrit, soun de cènt- trento an, e noun soun pervengu jusquo i jour de mi paire, i jour de soun pelerinage.”

10. E, benesi lou rèi, éu sourtiguè deforo.

11. Basto, Jósè baiè, à soun paire e à si fraire, la poussessioun de Ramessès, dins lou meïour rode d'Egito, segound l'ordre de Faraoun.
12. E li nourrissié éli e touto la meinado de soun paire, ié dounant de viéure à chascun.
13. Car dins lou mounde entié lou pan mancavo e la fam quichavo la terro, mai-que-mai aquelo d'Egito e la de Canaan.
14. E d'aquéli païs Jósè acampè tout l'argènt emé la vendesoun dóu blad, e l'estremè au tresor dóu rèi.
15. E quand la pecùni manquè i croumpaire, venguè touto l'Egito vers Jósè, ié disènt: "Douno-nous de pan: fau-ti que mouren davans tu, pèr fauto de pecùni ?"
16. Éu ié respoudegùè: "Adusès vòsti bestiàri, e vous darai de viéure pèr éli, s'avès pas pèr paga,"
17. Quand lis aguèron adu, ié dounè de mangiho pèr li chivau e pèr li fedo e pèr li biòu e pèr lis ase; e, en escàmbi dóu bestiau, lis abaliguè aquel an.
18. Venguèron mai, lou segound an, e ié diguèron: "Noun celaren à noste mèstre que, l'argènt defautant, peréu defauton li bestiàri e noun ignores pas qu',aleva nòsti cors e la terro, avèn plus rèi."
19. Perqué dounc mouriren à ta visto? Nous-autre e nòsti terro, saren tiéu: croumpo nous pèr esclau dóu rèi e baio-nous de semenço, de pòu que, perissènt lou faturaire, la terro noun vèngue soulèbro."
20. Jósè croumpè adounc touto la terro d'Egito, en estènt que chascun vendié si poussessioun, pèr causo de la grand famino. E l'assujetiguè à Faraoun,
21. Emé tóuti si pople, desempièi li darrié termenau de l'Egito enjusquo à si counfin estrème,
22. Aleve la terro di prèire, que i'èro estado, à-n-éli, dounado pèr lou rèi; car ié fournissien, d'usage, de viéure di granié publi e, pèr amor d'acò, fuguèron pas fourça de vèndre ço qu'avien.
23. Adounc Jósè diguè i pople: "Vaqui, coume vesès, que Faraoun es poussessour de vautre emai do vosto terro: reçaupès de semènço e semenas lou bèi,
24. Pèr que pousqués reculi. Au rèi, de la recloto, dounarés di cinq part uno. Li quatre outro, vous li laisse pèr semena, e pèr nourri vòsti famiho emé vòstis enfant."

25. Éli respoundeguèron: “Noste salut es dlms ta man: que nous regarde soulamen lou rèi noste segnour, e countènt lou serviren.”

26. Es despièi aquéu tèms qu’enjusquo au jour de vuei, dins touto la terro d’Egito, se pago i rèi lou quint. Acò s’es fa coume uno lèi, à la reservo dóu bèn di prèire que fuguè afranqui d’ aquelo coundicioun.

27. Israèl abitè dounc l’Egito, valènt-à-dire, en terro de Gessèn, que n’en fuguè poussessour. E i’augmentè e ié coungreieè forço.

28. E ié visquè dès-e-sèt an; e, entre tóuti, li jour de sa vido fuguèron cènt-quaranto-sèt an.

29. E quand veguè aproucha lou jour de sa mort, sounè soun fiéu Jósè e ié diguè: “S’ ai trouva gràci à tis iue, pauso ta man souto ma cueisso, e fai-me la favour, emé l’asseguranço, de pas m’enterra dins l’Egito.

30. Mai, que iéu dorme emé mi paire; d’aquesto terro emporto-me e m’enseveliras au sepucure de mi majour.” Jósè ié respoundeguè: “Farai ço que m’as ourdouna.”

31. E éu: “Alor, diguè, juro-lou !” Courne Jósè juravo, Israèl, revira vers lou cabès de soun lié, adourè Diéu.

CHAPITRE XLVIII

Jacob benesis lis enfant de Jósè, Efraïm e Manassè.

1. Acò-d’aqui passa, anoucièron à Jósè que soun paire malautejavo. Éu prenguè si dous fiéu, Manassè e Efraïm, e se ié gandiguè.

2. E se diguè au vièi: “Veici toun fiéu Jósè que vèn.” Lou vièi recounfourta s’assetè sus soun lié;

3. E, quand fuguè intra, ié faguè: “Lou Diéu ounnipoutènt m’es apareigu à Luzo, qu’es en terro de Canaan, e m’a benesi,

4. E a di: “Iéu te creissirai, te multiplicarai e de tu farai naisse de moulounado de pople; e te darai aquesto terro, e à ta raço après tu, en poussessioun sempiterno.
5. Dounc ti dous fiéu, que te soun nascu en terro d’Egito avans que venguèsse vers tu, saran miéu: Efraïm e Manassè, coume Rubèn e Simeoun, saran censa de iéu.
6. Mai lis autre, qu’auras engendra après éli, saran tiéu, e dóu noum de si fraire saran nouma dins si poussessioun.
7. Pèr-ço-que, quand veniéu d’en Mesoupoutamìo, Rachèu me mouriguè ‘n camin, dins la terro de Canaan, e èro dins la primavera; e iéu intrave à Efrato, e l’enseveliguère toucant lou camin d’Efrato - que de soun autre noum es apelado Betelèn.”
8. Pièi vesènt li fiéu de Jósè, ié diguè: “Quau soun aquésti ?”
9. Respoundeguè: “Acò ‘s mi fiéu, qu’en aquest liò Diéu m’a douna.” -“Aduse-lèi vers iéu, diguè, que li benesigue.”
10. Car lis iued’Israèl èron ennivouli pèr causo dóu grand vieiounge, e noun poudié vèire clar. E, aflata que se fuguèron, éu li beisè e embrassè,
11. En disènt à soun fiéu: “Noun siéu esta priva de toun aspèt; de mai Diéu m’a moustra la tiéu pousterita.”
12. E Jósè, quand lis aguè leva dóu sen de soun paire, adourè, de-clinoun en terro.
13. E placè Efraïm à sa man drecho, valènt-à-dire à man senèco d’Israèl, e Manassè à sa gaucho, qu’èro à la drecho de soun paire, e tóuti dous lis aflatè d’éu.
14. Aquest, estendènt sa man drecho, la pausè sus la tèsto d’Efraïm lou mendre d’age, e la gaucho sus la tèsto de Manassè qu’èro lou maje, en crousant li man
15. E Jacob benesiguè li fiéu de Jósè, disènt: “Que lou Diéu, davans quau caminèron mi paire Abraham e Isa, lou Diéu que me pais despièi ma jouvènço fin- qu’au jour de vuei;
16. Que l’Ange, que m’a péu-tira de tout mau, benesigue aquésti enfant; e fugon envouca sus éli moun noum emé li noum d’Abraham e Isa mi paire, e que crèisson sus terro à moulounado !”
17. Mai Jósè vesènt que soun paire avié pausa sa man drecho sus la tèsto d’Efraïm, n’aguè de grèu; e, aguènt pres la man de soun paire, cerquè de la leva de la tèsto d’Efraïm e de la repourta sus la tèsto de Manassè.

18. E diguè à soun paire: “Es pas coume acò, moun paire: coume aquest es l’èinat, pauso ta drecho sus sa tèsto. ”

19. Aquest refusant, diguè: “Lou sabe, moun fiéu, lou sabe: aquéu, bouto, pouplara e se multiplicara; mai soun fraire mendre sara plus grand qu’éu, e sa pousterita creissira dins li nacioun.”

20. E li benesiguè, en aquéu tèms, disènt: “En tu vai èstre benesi Israèl, e se dira: “Que Diéu te fague coume à-n-Efraïm e coume à Manassè!” e avans Manassè meteguè Efraïm.

21. E diguè à Jousè soun fiéu: “Vaqui que more, e Diéu sara ‘mé vous-autre e vous entournara au terradou de vòsti paire.

22. Te doune à tu, de mai qu’à ti fraire, uno part - qu’ai enlevado de la man dis Amourren emé moun glàsi e moun arc.”

CHAPITRE XLIX

Li predicioun de Jacob subre chascun de si fiéu.

1. Mai Jacob apelè si fiéu, e ié diguè: “Acampas-vous, pèr fin qu’anouncie ço que dèu vous arriba i darrié tèms.

2. Acampas-vous, e escoutas, fiéu de Jacob, escoutas Israèl veste paire.

3. Rubèn moun èinat, tu siés ma forço e la coumençanco de ma doulour: lou proumié dins li doun, lou majour en empèri.

4. Te siés escampa coume l’aigo, creissiras pas, pèr-ço-que siés mounta sus lou lié de toun paire e qu’as embruti soun jas.

5. Simeoun e Levi, tóuti dous fraire, eisino de violènci dintre l’iniqueta.

6. Au counsèu d’éli que moun amo noun vèngue e ‘n sa coumpagno que noun siegue ma glòri: car dins sa fùri an tua l’ome e pèr sa voulounta sapèron la muraio.

7. Maudicho siegue sa furour, pèr-ço-que s'es encarado, e soun endignacioun, que fuguè duro: li divisarai dins Jacob, e dins Israèl li dispersarai.
8. Judà, te lausaran ti fraire: ta man sus lou coutet de tis enemis, t'adouraran li fiéu de toun paire.
9. Cadèu de lioun, Juda! vers la piho, moun fiéu, as escala; e au repaus, te siés coucha coume un lioun e tau que la liouno. Quau ausara lou reviha?
10. Se ié levara pas lou scètre, de Juda, ni de sa cueisso lou gouvèr, d'aqui-que vèngue aquéu que dèu èstre manda e qu'eu-meme sara l'espèro di nacioun.
11. A la vigno, o moun fiéu, ligant soun pòtre, e sa saumo à la souco, lavara dins lou vin sa raubo - e soun mantèu dins lou sang dóu rasin.
12. Sis iue saran plus bèu que lou vin, si dènt plus blanco que lou la.
13. Zabuloun trevara la ribo de la mar, s'estendènt desempièi lou barcarés jusquo à Sidoun.
14. Issacar es un fort ase, coucha dintre si raro.
15. A vist qu'èro bon lou repaus e que la terro èro eicelènto; e pèr pourta - éu a purgi soun espalo e s'es fa servènt de tribut.
16. Dan jujara soun pople, coume peréu lis àutri tribu dins Israèl.
17. Dan es la serp dins lou camin, lou serpatas dins lou draïou, mourdènt li bato dóu chivau, pèr que tombe à rèire aquéu que lou mounto.
18. Ta bono salut, segneur, esperarai.
19. Gad, céncha de sis armo, bataiara davans éu, e s'armara pèr faire targo de-reviroun.
20. Asèr, soun pan crouchounara e pèr li rèi sara 'n delice.
21. Néutali, es un cèrvi que part e qu'es poulit soun paraulis.
22. Es un fiéu creissènt, Jouse, un fiéu creissènt e de bello mino: li fiho, pèr lou vèire, an courregu sus lou bàrri.
23. Mai l'an entahina, aquéli qu'an de dard, e i' an cerca reno e pourta ensié.

24. Soun arc es resta en man forto, e soun esta destaca li liame de si bras e aquéli de si man pèr li man dóu pouderous Jacob: d'ouunte sourtiguè pastresso la pèiro d'Israèl.

25. Lou Diéu de toun paire sara toun ajudo e d'amoundaut l'Ounnipoutènt te benesira, di benedicioun dóu cèu, di benedicioun dóu gourg qu'es jasènt souto terro, di benedicioun di pouso e d'aquéli de la maire.

26. Li benedicioun de toun paire soun estado enfourtido pèr li benedicioun di paire siéu: d'aqui-que vèngue lou desir di colo eterno, que se coumpligon sus la tèsto de Jósè e sus lou su d'aquéu qu'es Nazaren entre si fraire.

27. Benjamin, loup alabre, de-matin manjara la preso, partejara de-vèspre li despueio."

28. Tóuti aquéli, acò 's li capo di douge tribu d'Israèl. Ansin ié parlè soun paire, e à-de-rèng li benesiguè, chascun de sa benisoun propre.

29. E ié coumandè eiçò, disènt: "Iéu me vau acampa vers moun pople: ensevelissès-me, emé mi paire, dins l'espelounco doublo qu'es dins lou champ d'Efroun l'Eten,

30. Contro Mambrè, en terro de Canaan, e qu'Abraham croumpè, emé lou champ, d'Efroun l'Eten, pèr n'en faire soun sepucure.

31. Aqui l'enseveliguèron, éu e Saro sa mouié; aqui fuguè enseveli Isa 'mé Rebèco sa femo; aqui Lia peréu jais reboundudo."

32. E, fini li coumand que dounavo à si fiéu, joungue si pèd sus lou lié, e trepassè; e fuguè apoundu au pople siéu.

CHAPITRE L

Lis óussèqui de Jacob e la mort de Jósè.

1. Acò vesènt, Jósè se jité sus la fàci de soun paire, en plourant e lou poutounant.

2. E ourdounè i mège, qu'avié à soun service, d'embauma lou cors de soun paire.

3. Aquésti, emplissènt sis ordre, ié passèron quaranto jour, car èro la coustumo talo, quand s'embaumavo li cadabre, e l'Egito lou plourè setanto jour de tèms.
4. E, coumpli li plagnun dóu dòu, veici coume parlè Jósè is óficié de Faraoun: "S'ai trouva gràci à vòstis iue, parlas is auriho de Faraoun.
5. Moun paire m'aguènt fa jura, disènt: "Veici que more. Tu, dedins lou sepucré que cavère pèr iéu en terro de Canaan, m'enseveliras", mountarai dounc, e sepelirai moun paire, e retornara;"
6. E Faraoun ié diguè: "Mounto enseveli toun paire, d'abord que l'as jura."
7. E mountè, e 'm'eu anèron tóuti li segne vièi de l'oustau de Faraoun e tóuti lis einat de la terro d'Egito,
8. E l'oustau de Jósè emé si fraire, aleva lis enfant, li troupèu e li manado - qu'avien leissa en terro de Gessèn.
9. Aguè peréu, pèr l'acoumpagna, de càrri e de cavalié. E fasié, tout acò, uno bravo troupelado.
10. E venguèron jusquo à l'Iero d'Atad, qu'es de l'autro man dóu Jourdan, ounte, celebrant lis óussèqui pèr de coumplanchó grandó e forto, se coumpliguè sèt jour.
11. De vèire acò, li gènt de la terro de Canaan, veici ço que diguèron: "I' a grand coumplanchó encò dis Egician!" e pèr acò-d'aquí se noumè aquéu liò: "Lou Plang de l'Egito."
12. Faguèron dounc, li fiéu de Jacob, coume se i' èro coumanda.
13. E, aguènt pourta soun paire en terro de Canaan, l'enseveliguèron dins la baumo bessouno - qu'Abraham avié croumpado, emé lou champ ounte es, d'Efroun l'Eten, pèr i'avé soun sepucré, vis à vis de Mambrè.
14. E Jósè revenguè dins l'Egito emé si fraire e touto l'acoumpagnado, un cop enseveli soun paire.
15. Aquest mort, s'esfraièron li fraire de Jósè, e 'm' acò s'entre-disien: "Emai que pèr asard ane pas se remembra l'injùri qu'a souferto e que nous rènde pas tout lou mau que i'avèn fa!"
16. E ié mandèron dire: "Toun paire, avans que de mourir, nous a recomanda
17. Que te diguessian nautre aquésti paraulo d'eu: "Te supplique d'óublida lou crime

de ti fraire e lou peccat e la malïço di quau usèron envers tu.” Nàutri peréu te pregan de perdouna talo injustiço i servènt dóu Diéu de toun paire. ” D’entèndre acò, Jósè plourè.

18. E vers éu venguèron si fraire, e, de-clinoun en terro, l’adourant ié diguèron: “Ti servitour çai sian.”

19. Aquéu ié respoundeguè: ”N’agués pas pòu: poudèn-ti teni targo à la voulounta de Diéu ?

20. Avias, vous-autre, cuja me faire de mau: mai Diéu virè lou mau en bèn, pèr m’enaussa coume aro vesès, emai pèr sauva forço pople.

21. Agués pas pòu: iéu vous nourrirai, vous-autre emai vòsti pichot.” E li counsoulè, e ié parlè poulidamen e douçamen.

22. E abitè dins l’Egito emé tout l’oustau de soun paire; e visquè cènt-dès an. E veguè li fiéu d’Efraïm, jusquo à la tierço generacioun. E li fiéu de Makir, qu’èro lou fiéu de Manassè, peréu venguèron au mounde sus li geinouï de Jósè.

23. Acò-d’aqui passa, éu parlè à si fraire: “Après ma mort, Diéu vous vesitara, e vous fara mounta d’aquesto terro à la terro que jurè de douna à-n-Abraham, Isa e Jacob.

24. E quand lis aguè fa jura - e que i’aguè di: “Diéu vous vesitara, empourtas d’aquest liò mis os emé vous-autre ”,

25. Mouriguè, aguènt coumpli cènt-dès an de sa vido. E, embauma de parfum, fuguè mes dins l’atahut, en Egito.

La Genèsi

TRADUCHO EN PROUVENÇAU

PÈR

FREDERI MISTRAL

Emé lou latin de la Vulgato

vis a vis

e lou francés en dessouto

pèr

J.-J. BROUSSON

E, en tèsto, lou retra dóu felibre

PARIS LIBRAIRIE ANCIENNE HONORÉ CHAMPION, ÉDITEUR

5, Quai Malaquai, 5

1910

Tèste integrau

Còpi interdicho

Reserva pèr aquéli qu'an la licènci d'utilisacioun

C.I.E.L. d'Oc

Centre International de l'Écrit en Langue d'Oc

Sèti souciau:

3, plaço Joffre - 13130 Berro.

Tóuti dre reserva - Tous droits réservés - All right reserved.

© **Centre International de l'Écrit en Langue d'Oc - 1997**

© Adoubamen dóu tèste, de la meso en pajo e de la maqueto pèr Bernat Giély,
en sa qualita de mèmbe dóu Counsèu d'Amenistracioun dóu CIEL d'Oc.

